

31911

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15
సంపుటము ౧౫

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 27-వ తేది గురువారము
శ్రీనాథవనామనంతర కార్తీకమాస శుద్ధ ద్వితియ.

No. 173
సంచిక ౧౭౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతావల్ల ములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పున, వాయు పోట్ల
బాపున, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలున,
పోట్ల బోగొట్టున, బెఱకుల భేదించున,
వాపుల రూపుమాపున, దగ్గును తగ్గించున,
దురదను తొలగించున.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో కూడ వాడుచున్నారు.

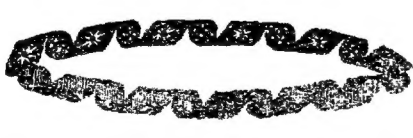
అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపజేసింది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు
తేక
249, ఫోరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

తక్కువధర!! సేలం బనీనులు!! మేలైన బనీనులు!!

మా కంపెనీలో నవీనమైన అనేకరకముల బనీనులు తయారుచేయుచున్నాము, చూపునకు
అందముగాను, చాలకాలమువరకును యుండును. ఒకసారి తీసివాడిన దీనినిజము మీ కే తెలియును.
సేవనల్ హెచ్చైరి ఫ్యాక్టరీ, శెవ్యావేట, సేలము. 4097
ఏజంట్లు:—డి. ఎన్. సంపత్తు } మిస్టర్ కాకేరామయ్యగారి సుబ్బారావు
102, గిడ్డింగి వీధి, మద్రాసు. } ఆంధ్రజ్యోతికు సోల్ ఏజంట్లు, రాజమండ్రి.
తండ్రి విలాసము "హెచ్చైరి" సేలం.

కావలసినవస్తువును, మంచి వెండిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాను, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలపేడి, సామలూరుపే, మద్రాసు. 8187

దరఖాస్తును పంపిన ఉచితముగ క్యాటలాగు పంపబడును.

మైయర్స్ పంపులు.

2424

ఆంధ్రపత్రికాభిప్రాయము.

"విగ్రహమండి ఎగువపడేశమునకు సులభముగా నీటిని తోడుట కీపంపులు మిగులవపయోగ
కారిగా నున్నవి. ఒకపంపును తెప్పించిమేము మా ఆఫీసులో వాడుచున్నాము. పంపుచేయట
అతిసులభము. మిక్కిలి అద్భుతముగా పనిచేయుచున్నది. చేతితో త్రిప్పుపంపుల ధర రు 50 లు
మొదలు 800 రులవరకును గలదు. పరిశుభపంపులు 200 రులు మొదలు 2000 రులవరకును గలవు.
వాపులనీరు ఇంటవాడుక కుపయోగించుకొనుటకు చేతిత్రిప్పుపంపులు పొలములను భారీఎత్తున నీరు
స్పృశింపజేసెదగిన పరిశుభపంపులు మిక్కిలి ఉపయోగించును. భవనంతులు, ఉపపత్రికలవారు
నీరుతోడకోలేక, చేదచెంబు నూతిలో పడితే తీసేవారులేక చేంతాళ్లు తడవారడవా తెలిపోయి
అల్లాడుటకంటె ఈపంపులను యథాశక్తిమూల్యమునకే తెప్పించుకొని సుఖపడట యుక్తము"

ది లిమాయి బ్రదర్స్, లిమిటెడ్.

1/173 బ్రాడ్వే, మద్రాసు, పోస్టు బాక్సు నెం. 202.

కృష్ణా, గోదావరి, గుంటూరుజిల్లాలకు సోల్ ఏజంట్లు

వెన్స్ అందు కో, బెజవాడ.

కావలెను

ఏజంట్లు, ట్రావెలింగ్ ఏజంట్లు, చీఫ్ ఏజంట్లు, భీమా
కంపెనీల పనులవిషయమై ఆసభము గలవారు, వ్యాపార
మును తేగల శక్తిగలవారు, మొదలగువారు కావలెను. నగదు
ఫరాక్షత్తుక్రింద చెల్లించవలెను. యోగ్యత ననుసరించి జీత
మియ్యబడును.

Apply to—Mr. S. KABBBOOR B. A., S. S. (Lond) Asst.
Manager (on deputation), or Dr.
R. P. AIYER Supdt., General Assurance Society Ltd., 44
Linghi Chetty St. Madras.

పి. యమ్. ఏ. యెస్టేటు

ఈ దిగువ ఆస్తి అమ్మబడును
మదరాసు—బ్రాడ్వేలో నున్న 2/48 గోడౌను. పోలీసుకమి
షనరులోడుపొడనున్న నెం 7 బంగారా కోరల్ మర్చం
టు వీధిలోనున్న 30 నెం వర్తకపు ఆవరణము మైలా
పూరులో 150 గ్రాండులు యింటి స్థలములు.
చిత్తూరు జిల్లా—కార్యేటిగర జమీందారీవారి పల్లిపాట తా
లూకాలోని 92 గ్రామములు.
తంజావూరుజిల్లా—కోరడాచెరివర్షనున్న భవనములు, శువులు
యిండ్లతో సహామీడిన రైతుమిల్లు, కోరడాచెరిలోనున్న
6 వేలలనూగానిభూములు.
మధుర జిల్లా—తిరువత్తూరు తాలూకాలోని వెలంకులము అను
గ్రామము. తూతై అను గ్రామమునందలి యొండు కొ
బ్బరితోట.
రామనాథు జిల్లా—కాకైకడి తాలూకాలోని శక్తనయ్యల్
అను గ్రామము.
బర్హా—840 యొకరముల నూగాలి భూములు, లాబట్టా బొగ్గు
షిప్ సమీపము, మైసూరుగవ్వంజిల్లాలోని మాల్వియం
గ్యుక్ రంగూన్, మాల్వియంగ్యుక్, గోవిందగాకొలో
నున్న వర్తకపుకొట్టములు మరికొన్ని యిండ్లు.
పూర్తి వివరములు.

MESSERS FRASER & ROSS,
Receivers & Managers in C. S., 762 of 1926.
17, Armenian St., Madras.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము ధ. 3-0-0

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1.
(2046) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

శాసనసభలో నూతన పక్షము

బి. శివరావుగారి అభిప్రాయములు

మదరాసు, అక్టోబరు 26:-బి. శివరావుగారు ఆసోసియేటెడ్ పార్టీకి యిట్లు ప్రాసెసి:- గతవారము నందు శివరావుగారి శాసనసభలో చాలమంది స్వతంత్రసభ్యులతోను కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులతోను సంభాషించియుంటిని. వారిదివరకే యేదో ప్రత్యేకపుయ్యెర్నాలులు జేసికొనియుండవలెనని యిప్పుడందరూ గలసి జాతీయ పక్షముపై ఒకసంస్థగా నేర్పడి సంస్కరణలనిర్వహించుటకు పూనుకొని యుండెడివారు. అట్టిసంస్థలో చేరినయెడల భుదకు తమపక్షము శిఖరమై పోవునని కొంతమంది స్వతంత్రసభ్యులు భయపడుచున్నారు. ఇటీవల స్వతంత్రపక్ష నాయకులు కొందరు జట్టిసుపక్షముతో కలసి సంస్కరణల నిర్వహించుటకు కావించిన ప్రయత్నములు స్వతంత్ర సభ్యులతో కొందరికి చాల అసంతృప్తి కలిగించెను. ఈ విషయమై జట్టిసు పక్ష నాయకునికి స్వతంత్ర పక్ష నాయకునికి రాయబారములు జరుగలేదనియు సంభాషణలు మాత్రమే జరిగెనని కొందరనవచ్చును. ఆరెంటికిని గల భేద మా నాయకులే నిర్వచించినందు. వేరేరైన లోకలు బోర్డులకు నామినేషనుల గావించుటలో ప్రధానమంత్రిగారి రవలంబించుచున్న విధానమును జట్టి ప్రజలు తమ అభిప్రాయముల నేర్పరుచుకొనగలరు. ఈ విషయమున ప్రధానమంత్రిగారి నామినేషనులెటులున్నను ప్రతికూలపక్షములో ఎవరినో యొకరిని చేరదీసి, తనస్థానమును బలపరుచుకొనుటకు ఆతురతను గవర్నరులకు సహజము. అందుకాతని నిందించి ప్రయోజనములేదు. మంత్రి పర్గము వారు దుర్బలముగ నున్నంతకాలమును, ఇట్టి దొడ్డితోపడకుండు నవలంబింపక తీరదు. కాంగ్రెసు మహాసభవారు, అధికార బహిష్కార విధానమును మార్చుకొనువరకును వ్యవహారము లిటులనే మరింత అధ్యాన్నము గుంచుడును. కాని డెట్టిదుర్బలమున ప్రభుత్వమును, చిరకాలమధికారమున నుండనియ్యవచ్చునా యను విషయమును ప్రజలు జాగ్రత్తగ విచారించవలెను. నేను వైసనూచించినరీతిని, సాంఘికతరఫున జేరుటకుసంసిద్ధముగనున్న ప్రముఖులు రాష్ట్రమునందు చాలమందిగలరు. కాని వారందరు మంత్రివర్గ పక్షమునజేరి వారి విధానమును చర్యలకు సవరించుట కిష్టపడుట లేదు.

ప్రస్తుత విషయమిదిని తప్పించుటకొక్కటే మార్గము గ నుపించుచున్నది. కాంగ్రెసువారు అధికార బహిష్కరణమును తొలగింపవలెను. మదరాసునందు జరుగబోవుకాంగ్రెసు మహాసభ వారుల తొలగింపని యెడల 1928 సం॥ ప్రారంభమున తిరిగి ఎన్నికలు జరుగవలసినవచ్చును అట్టి ఎన్నికలయందు సాంఘికతర సిద్ధాంతములపై నేర్పడు కాంగ్రెసు యథోచిత సహకార పక్షము తప్పక విజయమునునని నాకు సంపూర్ణమును విశ్వాసముగలదు. (ఆ. ప్రె)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు నాయకులరాక

కలకత్తా అక్టోబరు 26:- యన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు ఎరంగస్వామి అయ్యంగారు నేటిఉదయము మద్రాసు నుండి కలకత్తానువచ్చిరి టి ప్రకాశంగారు యదివరకే వచ్చియున్నారు సరోజినీదేవి గారింకను రాలేదు

“సన్యాసులు మతదొంగలు”

లండన్, అక్టోబరు 26:- మెయిలు-ఆర్యసమాజపు సభ నుగూర్చి ‘లండన్ టైముస్’ బొంబయి విలేఖరి వ్రాయుచు సన్యాసు లిప్పుడు మతసంబంధమున భిక్షులు. ఇతరజాతులతో మతదొంగలు, సంప్రదాన దోచుకొనిరిని వ్రాసిరి. దానివలన తప్పుడు వ్రాతలకు లండన్లో నన్న హిందువు లందరకును కోపముగలెను.

శ్రీకృష్ణ భారతము

ద్రోణ భీష్మపర్వములు గల నాల్గవంపుటము 600 రాయితో పుటలుగల ఐహోగ్రంథము. విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నది. ఇది మూలానుసారముగా నులభ్యతేలిని చెనిగింపబడినది. తిక్కనభారతములో లేని అనేకవిషయము లిందున్నది. భగవద్గీతలన్నియు ఇందు రెండవ ఆశ్వాసముగా వ్రాయబడినవి. తిక్కన సంపుటముకంటె ఇది రెట్టింపు పొచ్చుగానున్నది. మంచి నునువైన కాగితము క్యాలిగో బయిందు నెల రు రి-8-0 మాత్రము.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రాజమండ్రి, 8985 అని వ్రాయవలెను.

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా, పెదలంక కాలువ

డి. నారాయణ రాజుగారు

(ప్రశ్న:-) (ఎ) కృష్ణాతూర్పు డెల్టా, పెదలంక కాలువ నుగూర్చి 29-3-1917 తేదీన 655 సం॥ ప్రశ్నకిచ్చిన జవాబునందు కోరబడిన రిపోర్టు అందినదా? (బి) సమగ్ర రిపోర్టు హాజరు పర్చబడునా?

జవాబు:- (ఎ) పార్లమెంటు యొక్కది జవాబులు ముందరిన 655 సం॥ ప్రశ్నకు వర్తింతును. (ఎ) 18,760 యకరములు. (బి) కాదు. (సి) నుచూ 18,000 యకరములు (డి) మెట్ట భూమిల చుట్టూ అన్యులచుట్టూ బడిబడిగానున్న పల్లపు భూములు మినహాయించబడెను కాని చైతల వద్ద హాదగి తమకుగల యితరభూములకు నీటిసప్తయి గావించబడెను (యి) లేదు. (ఎఫ్) లేదు. అవసరమగునపుడు కాలువ మరారుతు గావించబడుచున్నది.

గోదావరి ఆనకట్ట తలుపులు

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

(ప్రశ్న:-) (ఎ) కృష్ణా ఆనకట్ట తలుపులనుదీరి తలుపులను గోదావరి ఆనకట్టకు కలుపుచున్నయెడల 19-3-27 తేదీ 413 సం॥ ప్రశ్న కిచ్చిన జవాబుననుసరించి చీపుయింజనీ యరుగా కేమయిన ఆలోచించినారా? (బి) ఆలోచనాఫలిత మేమయినది?

జవాబు:- (ఎ) అవును. (బి) తలుపుల యెత్తు పెంచుచుటలను బాధ్యులకు గలగ డెల్టాను యెత్తున నీటిసప్తయి గావించుటకై తలుపులను త్వరితముగా నెత్తునట్టి మార్పును గావించుచున్న తమ చీపు యింజనీయరు గారు ప్లానులను యెప్ప మేలులకు తగూరుచేసెదరు

తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో నీటిసప్తము

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

(ప్రశ్న:-) (ఎ) తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో హలారంబంక ప్రాజెక్టుగాక యింక యే యితర ప్రాజెక్టు ఆలోచనలో నున్నది? (బి) అట్టి ఒక్కొక్క ప్రాజెక్టు యే నీటిలో నున్నది.

జవాబు:- ఈ క్రింది ప్రాజెక్టులు ఆలోచనలో నున్నవి. (1) కోరింగలంక ప్రాజెక్టు- రెటన్నాబోర్డువారి మూలచనలో నున్నది. (2) పాట్లమూరు ప్రాజెక్టు- గవర్న మెంటు వారి మూలచనలో నున్నది. (3) పొంగడప్పేము- పూర్వము విడిచి పెట్టబడిన స్థలము. తిరిగి అచటలో బెల్టువిషయమై చీపు యింజనీయరువద్దనుండి రిపోర్టు రావలయున్నది (4) నీటిసప్త యేగు పామలూరు ప్రాజెక్టు- రెటన్నాబోర్డు చేయుటకై కొందరు దోర్నాగములు వియంపబడిన సమయమున పుట్టిత ములగుర్చి రిపోర్టు రావలసియున్నది

విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయమునకు కట్టకములు కట్టించుట

బషీరు అరాముడు సయ్యదుగారు

(ప్రశ్న:-) (ఎ) విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయ కట్టకములకు యెప్పుడు పునాది కేయించబడెన? అందునిమిత్తము యెంతద్రవ్యము సాక్షును చేయబడెన? సదగుద్రవ్యముతో నేమి చేయబడెను.

(బి) విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయ కట్టకములకు కట్టించుటకు సమగ్ర గ్రంథాలయము కన్నీమెరా గ్రంథాలయము నుండి తీసివేయించుటకును, విశ్వవిద్యాలయాధికారులు యేమి చర్య దీసికొనిరి? చర్యదీసికొనినయెడల, ఎంతే?

(సి) పుస్తకములు సాక్షముగాకుండుటకై తమ గ్రంథాలయమును కన్నీమెరా గ్రంథాలయమునుండి తీసివేయటము కట్టకములకు కట్టించుటకు విశ్వవిద్యాలయాధికారులు త్వరలో నేర్పాటులు గావించునిమిత్తము గవర్న మెంటువారికి చర్యదీసికో నుద్దేశించియున్నారు?

జవాబు:- (ఎ) 27-8-1925 తేదీన వైసుభాస్సెలరుచే “మెరైన్ విల్లా” జాగాపై శంఖుస్థాపన గావించబడెను. భవనములు కట్టించుటకు 1913 సం॥ న యిండియా ప్రభుత్వముచేతను స్థానిక ప్రభుత్వముచేతను గ్రాంటు చేయబడిన మొత్తము రూ॥ 6.24 లక్షలు. ఈ మొత్తము వడ్డీతో సహా నేటికి రూ॥ 12 లక్షలు అయింది. ఈ మొత్తముంతయు సకల భవనముల కట్టించుటకై వినియోగింపబడును.

(బి) 1928 సం॥లో సదరు “మెరైన్ విల్లా” జాగా విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయభవనములకు గట్టించుటకై సదరు

విశ్వవిద్యాలయమునకు గవర్న మెంటువారిచే నొసగబడెను. బిల్డింగు ప్లానులు యెప్ప మేలులు తయారగుచున్నవి. 1928 సం॥ డిసెంబరు నెలలో శ్రాంతభవనము పూర్తి యగునని విశ్వవిద్యాలయాధికారులు తలచియుండిరి. కాని సదరు జాగా బాగులేదని చీపు ఇంజనీయరు ఆక్షేపించుటచే మరియొక స్థలముకోరణ విశ్వవిద్యాలయాధికారులు జూచుచున్నారు.

(సి) విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయమును కన్నీమెరా గ్రంథాలయమునుండి త్వరలో తీసివేయట అవసరమని విశ్వవిద్యాలయాధికారులకు యదివరకే తెలియపర్చడమైనది.

రాయపేట ఆసుపత్రిలో వనతి

అబ్దులు హమీదుఖానుగారు

(ప్రశ్న:-) (ఎ) రాయపేట ఆసుపత్రిలో వనతి నెక్కువ చేయు విషయమై రాయపేట, మెల్బోర్న్, బ్రిస్బే, కేన్బెర్నా, పేట వాస్తవ్యులనుండి యేమయిన మెమోరియలు గవర్న మెంటువారికి వచ్చినదా?

(బి) రాయపేట ఆసుపత్రిలో వనతి చాలవందన దాని నెక్కువచేయుటకు గవర్న మెంటువారిచేయిన ప్రయత్నములు చేసియున్నారా?

జవాబు:- (ఎ) అవును. (బి) రాయపేట ఆసుపత్రిలో వనతి నెక్కువచేయు విషయమై గవర్న మెంటువారు ప్రస్తుతం ఆలోచింపజాలరు. పట్టణములోని యితర ఆసుపత్రుల అవసరములనుబట్టి సదరు ఆసుపత్రిని అభివృద్ధి గావించువిషయ మాలోచింపబడును.

రాజమండ్రి మ్యూనిసిపాలిటీ, నీటి సప్తయి

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

(ప్రశ్న:-) (ఎ) రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీయొక్క నీటి సప్తయికోరకు ప్లానులు యెప్ప మేలులు యెంతకాలమునుండి తయారగుచున్నవి? (బి) అవి యెప్పుడు ఆలోచింపబడును. (సి) సదరు పని ప్రారంభమగువరకు నీటిసప్తయి చెల్లించవలదని పురజనులు కొంద రారోపన సజపునున్న సంగతి గవర్న మెంటువారికి తెలియునా? (డి) సదరు పని కొనసాగించుటకు గావలసిన ద్రవ్యమును మునిసిపాలిటీకి గ్రాంటుచేయుటకు ఈ సంవత్సరములో నేమయిన యేర్పాటు గావించబడునా? (యి) ఈసంవత్సరములో పని ప్రారంభించుటకు గవర్న మెంటువారు ఖరారు చేసియుండుట నిజమేనా?

జవాబు:- (ఎ) (బి) 28-3-1927 తేదీన జరిగిన శాసనసభలో 622 సం॥ ప్రశ్నకు యిచ్చిన జవాబుమాత్రమను 1927 అక్టోబరులోగా సరదుప్లానులు యెప్ప మేలులు తయారచేయు విషయ మాలోచింపబడెనని కానిబరియంజనీయరు రిపోర్టుచేసియున్నారు. (సి) లేదు. (డి) స్థలము తగూరుకాబడినవెంటనే ద్రవ్యమును గ్రాంటుచేయువిషయ మాలోచింపబడును. (యి) అట్టి ఖరారు చేయబడియుండలేదు.

కమ్మ బీదవిద్యార్థులు - విద్యార్థి వేతనములు

క్రిందటి సంవత్సరము కమ్మ బీదవిద్యార్థుల సహాయమై గంటూరు కృష్ణా జిల్లాలోని పెద్దలు కొందరు ఒసంగిన భవనము బీదవిద్యార్థులలో కొలదిమందికి మాత్రమే సరిపోయెను. అసహాయము చేయబడినవారిలో సగభాగము భవనములయ్య బీదవిద్యార్థుల మనుషేతో దరఖాస్తులు పెట్టినవారికే యాయబడెనని తెలియుచున్నది. ఇందువలన ఫలితములు ఘోరములు. భోజన వసతులు లేకయు వేతనముల నొసంగుటకు శక్తిలేకయు కొలదిమంది చదువు మానుకొనవలసినవచ్చిన వారయిరి. విద్యార్థివృద్ధి కయి యాజ్ఞీవమును కష్టపడ కొందరు ఉదారస్వభావులు సిద్ధపడియుండ కమ్మబీదవిద్యార్థులే సహాయకసంఘమును మోసగింప జూచుచున్నారు. కావున యికముందయినను అట్లుమోసగింపబడుటకు యచ్చగింపక కమ్మ సహాయసంఘము వారు ఏ రివిన్యూ ఆఫీసరు నుండియో, ఏ స్థానిక సంస్థాస్థుని నుండియో సాపర్టీ సర్టిఫికేటు తెచ్చినగాని సహాయము చేయకుండురు గాక. మరియు యింతవరకు సహాయముచేయబడిన విద్యార్థుల నామములు వారవారు చదువు తరగతులు ప్రదేశములు యితరవివరములు పత్రికలలో ప్రకటించి యెల్లరకును తెలియచేయవలసినదిగ కమ్మసహాయసంఘ కార్యదర్శులను గోరుచున్నాను.

లయోలా } కొనరాజు సొంబశివరావు.
కాలేజి }

సోమవారమునా దుదయమున ఇంగ్లాండు పోవనున్న యెడలో ట్రైవేలు ఇవర్లు గారు అలహాబాదులో ఆత్మహత్య గావించుకొనిరి.

చెన్నపురి కార్యరేషను

విద్యాభ్యాసాధికారి రాజీనామా

ఉపసంఘముల రద్దుచేయుట

క్రొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నిక

చెన్నపురి కార్యరేషను సభ విలంబితపరమావేశము తిరిగి నిన్న సాయంత్రము 5 గా 15 నిమిషము ప్రారంభమయ్యెను.

సభాకార్యక్రమ మింకను ప్రారంభింపక పూర్వము, హాఫీసుమామ్యుడుగారు, గత మంగళవారమునాడు, విద్యాభ్యాసాధికారిని పనినుండి తొలగించినకారణ మేమి? అని ప్రశ్నించిరి.

కమిషనరు:—అతనిని పనినుండి తొలగింపలేదు. అతడే తన ఉద్యోగమునకు రాజీనామానిచ్చెను.

హాఫీసుమామ్యుడుగారు:—అతనిపై గావించిన ఆరోపణ మేమి?

అధ్యక్ష:—ఆ వివరముల గురించి కమిషనరు ఇప్పుడే ఒక ప్రకటనను గావించును.

టి. సుందరరావు నాయకుగారు:—విద్యాభ్యాసాధికారిని తన రాజీనామా నుపసంహరించుకొనవలసినదని కోరవచ్చును. ఇంతలో కమిషనరు ప్రకటననుగావించు తెందులకు?

కమిషనరు:—రాజీనామాను నేనిదివరకే అంగీకరించితిని. కార్యరేషను శ్రేయస్సుకొరకు రాజీనామా సంగీకరించుట ఉచితముని భావింపచితిని. వారిపాపమున నింకొకరి నియమించుట కేర్పాటుల చేయుచున్నాను ఈ లోగా ఆపనినిగూడ నేనే చూచుచుండును.

హాఫీసుమామ్యుడుగారు:—అతడు రాజీనామా నొసగిన దెప్పుడు?

కమిషనరు:—కొన్నిరోజులైనది. 15 తేదీన తననువిడుదల చేయవలసినదని అతడడిగెను. కాని అటులచేయుటకు వీలులేకపోయినది.

ఉచితముగ లైసెన్సులు

తోటలలో చెట్లకు లతలకు నీరు తోడుకొనుటకుగాను గ్యాస్ ఇంజనులనుగాని ఆయిలు ఇంజనులనుగాని ఏర్పాటుచేసి కొనటకు లైసెన్సుల కొరతయెడల ఉచితముగ నొసగవలెనని శిఫార్సుచేయుచు పి. టి. కుమారసామిచెట్టిగారి క తీర్మానము నుపపాదించగా చర్చలేకయే అంగీకరింపబడెను.

స్త్రీము వాగినుల సెంటిన్లు వాగనులా?

పాకీ పనికిగాను, రు 16800 లు పెట్టి ఒక సెంటిన్లు వాగెనును, రు 7750 లు పెట్టి మూడు ఫీయిటు లారీలను కొనవలసినదని, ఆరోగ్యస్థాయిసంఘమువారు శిఫార్సుచేసిరి.

స్త్రీము వాగెనులను కొనవలెనని కె. శ్రీరాములు నాయకుగారు సవరణ నుపపాదించిరి. టి. సుందరరావు నాయకుగారు స్థాయిసంఘమువారి సిఫార్సును బలపరచుచు స్త్రీమువేగనులను ప్రతిపత్సరమును బాయిలరుల ఇన్స్పెక్టరుచే పరీక్ష చేయింపవలసి యందుననియు ఈ కష్టము లభసరములేకుండ సెంటిన్లు వాగెనుల కొనుట మంచిదని నుడివిరి.

“రెండు ట్రెయిలరులతో, రెండు సెంటిన్లు వాగెనులను కొనవలసినదని గడ్డె రంగయ్యనాయకుగారు నుపపాదించుచు అవి త్వరగానడువననియు, ఎక్కువబరువు మోయుననియు నుడివిరి.

కార్యరేషను ఇంజనీ రగు హెన్రీమన్ గారు, శభ్యుల ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, సెంటిన్లువాగెనులకు టన్ను 1 కి రెండు అణాలు ఖర్చుననియు, ట్రెయిలు లారికి 2½ అణాలు ఖర్చుననియు, స్త్రీమువాగెను లెక్కవకాలము పనిచేయుననియు, చెలిసిరి.

తుదకు రంగయ్యనాయకుగారి ప్రతిపాదన నెగ్గెను.

శిశుసంరక్షణోద్యమసంఘము

శిశుసంరక్షణోద్యమమును గురించి విచారణచేయుట కిది పరకొక ఉపసంఘము ఏర్పరపబడెను. ఈసంఘము సమావేశమొనర్చుటకు రెండుపర్యాయములు ప్రయత్నించిరి. కాని రెండుపర్యాయములను, కోరములేక సభ జరుగలేదు.

ఈ ఉపసంఘమును నియమించి మూడునెలలకుపైగా పై నదనియు, పెట్టెంబరు 26 వ తేదీన గావించిన తీర్మానము ప్రకారము మూడునెలలలోగా నివేదిక సంపని ఉపసంఘమును రద్దుచేయవలసియున్నదనియు సభ్యులు నూచింపగా సభవారా నూచన సంగీకరించిరి. డిల్ షి ఓ. త జి కా స ల

తెట్టిగారీనూచన నెదుర్చుచు ప్రాతిపదికపంపుము వారొనర్చిన పనియంతయు వ్యర్థమగునని నుడివిరి.

ఉచిత వరనాలయములు

టి. నటరాజ పిల్లెగారు 7 వ డివిజనునందు ఒకఉచిత వరనాలయము నేర్పరప వలసినదనియు ఇందుకుగాను గైల్లు వీధియందలి భాగ్యప్రదేశము నుపయోగింప వలసినదనియు ప్రతిపాదించిరి. రా.బ. డా||సి. నలేశ మొదలియారుగారు మిర్రాన్ షేటయందు వెంకటాచల మొదటివీధిలోని కార్యరేషను భాగ్యఫలమునందు ఒకఉచిత వరనాలయమును నిర్మింపవలెనని ప్రతిపాదించగా రెండుప్రతిపాదనలను అంగీకరింపబడెను.

నగర పారిశుధ్యోపసంఘము

నగరపారిశుధ్యమునుగురించి విచారణచేయుటకు 1925 ఫె|| జనవరి 31 తేదీన ఒకఉపసంఘము నియమింపబడెను. ఇంతవరకును ఈఉపసంఘమువారు నివేదిక సంపలేదుగనుక ఉపసంఘమును రద్దుచేయవలసి యున్నదని అధ్యక్షుడు నూచింపగా సభ వారంగీకరించిరి.

మోటారుఫీటు కమిటీవారీక్రింది శిఫార్సుల గావించిరి. 1 మోటారుపెడదుల నిర్మాణమును గురించి ఇంజనీరు గావించిన నూచనను అంగీకరింపవచ్చును. 2 మోటారువర్క్సుపాపు ప్రస్తుతమునకు కార్యరేషను వర్క్సుపాపు సమీపమున నుంచవచ్చును కి లాంగ్వుగార్డెనోడ్డునందు సామానులతో నింపబడియున్న ప్రదేశమును భాగ్యచేయింపవలసినదని కమిషనరును గోరవలెను.

మొదటి రెండుసిఫార్సులను వర్క్సుస్థాయిసంఘము వారియెదుట నుంచవలసినదనియు మూడవసిఫార్సును నిరాకరింపవలసినదనియు సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించగా సభవారామోదించిరి.

మాంసపు కబేళాలు

ఒక్క మహమ్మదీయులు తప్ప పండుగరోజులలో నితరులెవ్వరును పశువులను చంపరాదనియు 1928 ఫం|| ఏప్రిలు మాసమునుండి ఈతీర్మానములలోనికి తీసుకొని రావలసినదనియు ఫి||బ్రవరి 26 తేదీన కార్యరేషను సభవారిక తీర్మానమును గావించియుండిరి.

కార్యరేషను అప్రమందు తగినన్ని మునిసిపలు కబేళాల నేర్పరపవలెనని నిర్ణయింపబడెననియు పైతీర్మానము నమలులో పెట్టినయెడల పండుగరోజులలో కబేళాలే ఉండవనియు ఇట్టి తీర్మానమును గావించుటకు కార్యరేషనువారి కధికారములేదు గనుక ఎందుకు రద్దుచేయరాదో అభివారములలో సంజాయిషీ యియ్యవలసినదనియు ప్రభుత్వమువారి డిగిరి.

సదరు తీర్మానమును రద్దుచేయవలసినదని టి. సుందరరావు నాయకుగారు ప్రతిపాదించగా నామోదించబడెను.

నుంగంబాకములో సెకండరీపాఠశాల.

నుంగంబాకమునందు సెకండరీ పాఠశాల నేర్పరచుటకుగాను ప్రస్తుతము కార్యరేషను పాఠశాలకు వెనుకనున్న ప్రదేశమును కొనవలసినదనియు ఇందుకుగాను రు 3 నేల వరకు చెచ్చింపవలసినదనియు రంగనాథము చెట్టిగారు చుప పాదించగా సభవారంగీకరించిరి.

క్రొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నిక

సత్యమూర్తిగారి సమయమునందు క్రొత్త అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు సభనెప్పుడుజరిపెదరని అధ్యక్షుని ప్రశ్నించిరి.

అధ్యక్ష:—బహుశా, వచ్చేనెల 14 లేక 15 తేదీలలో జరిపెదను.

టి. సుందరరావు నాయకుగారు:—అంత ఆలస్యమేమి?

అధ్యక్ష:—వచ్చేనెల మొదటివారమున నే నీ యూరనుండను.

వీధులయందాక్రమణలు

స్ట్రాహన్సుగోడ్డులో అశ్వ హబ్బుల సామెలు అనునతని దుకాణపు ప్లేట్లను తిరిగి కట్టుకొనుటకు అనుమతి నొసగవలెను అని పి. భక్తవత్సలు నాయకుగారు నుపపాదించిన తీర్మానమునైన, తిరిగి డిల్లు మగు చర్చజరిగెను.

కమిషనరుగారు స్ట్రాహన్సుగోడ్డులో ఆక్రమణ నేమాక్రమణ అంగీకరింప వీలులేదనిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—ఆరోడ్డు వెడల్పు ఎంత?

కమిషనరు:—నోటీసుగావలెను.

పి. భక్తవత్సలు నాయకుగారు:—అరునై అడుగులు. హాఫీసుసామెలు ఇంటిమెట్లు ఆక్రమణ ఒక అడుగు.

అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు 60 అడుగుల వెడల్పుగల వీధిలో 10 అంగుళముల ఆక్రమణను గురించి కమిషనరీట్లు ప్రవర్తించుట చాల నిరంకుశ చర్యయని నుడివిరి.

ఎ. టి. హాయిల్సుగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, వీధులఆక్రమణల గురించి కార్యరేషను వారికొక నిర్ణీతమును విధానము లేదనియు, సామాన్యముగ నిట్టి ఆక్రమణలను సహించరాదనియు నుడివిరి.

ఇ.ఎల్. అయ్యరుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, కమిషనరు కొందరుశభ్యుల డివిజనులయెడల అభిమానముతోడను, ఇతరులయెడల నిరంకుశత్వముగను ప్రవర్తించుచుండినని ఆక్షేపించుచు, భక్తవత్సలు నాయకుగారి డివిజనులోనిది గనుక, ప్రస్తుత తీర్మానాంశమునం దిటు ల నిరంకుశము వర్తించెనని నుడివిరి.

పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారు చిరకాలముగనున్న ఆక్రమణను తొలగింపరాదని నుడివిరి.

గౌ. జి. ఎ. నలేశుగారు ప్రతిపాదన నామోదించుచు స్ట్రాహన్సుగోడ్డు మదరాసులో కల్ల విశాలమైనదనియు, అందు 10 అంగుళముల ఆక్రమణ ఆక్షేపణీయముగాదనియు నుడువుచు, “దరఖాస్తు పెట్టుకొనునెడల సదరుమెట్లను తిరిగి కట్టుకొనుట కనుమతి నొసగవలెను” అని సవరణ నుపపాదించిరి.

బషీరు అహమ్మదు సయ్యదుగారు సవరణను బలపరచిరి. సవరణతో తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

పార్కు వేడుకలు వ్యాయామములు

రాబోవు క్రిస్టమునునందు, పార్కు వేడుకలను, వ్యాయామములను జరుపుకొనుటకు అనుమతినిగోరుచు యీ వ్యాయామసంఘ కార్యదర్శులు వ్రాసిన లేఖపై తరువాత చర్చ జరిగెను.

కార్యరేషను వారు చెలిపిన చరతులకు, ద. ఇ. వ్యా. సంఘమువారిసగు ప్రత్యుత్తరము అందువరకును చర్చను నిలిపి యుంచవలసినదని సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

శ్రీ దేశోద్ధారక

ఆంధ్రభాషానిబంధము ద్వితీయవాడ్ని కొత్తపము

కుక్కునూరు

శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారి

అధ్యక్షుల

మానవరంనుండి కుక్కునూరు గౌతమాశ్రమ కార్యదర్శి ఇట్లు తేలిపింపియున్నాడు:— గౌతమాశ్రమమందలి శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషానిబంధ ద్వితీయ వాడ్ని కొత్తపము శ్రీయుతులు శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారి అధ్యక్షులక్రింద ఆక్టోబరు 31, నవంబరు 1 తేదీలందు జరగనున్నది. శ్రీ శాస్త్రిగారి నాదరించుటకు అధ్యక్ష కార్యదర్శులు రాజమహేంద్రవరమువెల్లిరి. పాలవంచ ఆంధ్రజనసంఘ ప్రారంభోత్సవమును జరుగును. అదివారము ఉదయమున అధ్యక్షుని యూరకొంపుబరుగును. ఎల్లరును విచ్చేయప్రారీతులు. (తంఠి)

హైదరాబాదు విద్యామహాసభ

హైదరాబాదు ఆక్టో27. హైదరాబాదు విద్యామహాసభ నిన్న సాయంత్రముతో ముగిసెను. విద్యాభ్యాస డైరెక్టరు, సభాధ్యక్షులు మున్నగువారు ఉపన్యసించిరి. నిరుద్యోగుల సంఖ్య యెక్కువగుచున్నది, గావున వ్యవసాయకళాశాల నొకటి స్థాపించి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమునందు చేర్చవలెననియు మూడు వ్యవసాయ ఉన్నతపాఠశాలలను నిర్మింపవలెననియు సభలో తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

బళ్లారిలో ఆంధ్రసాహిత్యసరివత్తు 16 వ సమావేశము 22, 23, 24, తేదీలందు శ్రీయుత టి. సూర్యవసాదరావుగారి అధ్యక్షులక్రింద జరిగెను. పండిత శేషబ్రహ్మగారిని ధనరూపకముగ సత్కరించిరి.

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 25. అంతర్జాతీయ నుత్తుపదార్థపు దొంగలసంఘ మున్నదని ఈ మధ్య కొంద రధికారులు కనిపెట్టిరి. ప్రపంచమందలి అనేక భాగములందు ఆంగ్లేయులు జర్మనులు కలిసి ఈ సంఘు చేట్టలను వ్యక్తులను పట్టుకొనిరి. రహస్య భాషలు దొరకినవి. లివర్పూలులో ఒక రసాయనవర్తకుని మది యిరువురు వ్యాపారులను కలకత్తాలోను అరెస్టుచేసిరి. ఒకరవ్యక్తును శ్రీయు, నొకవురుమనుషును జపానుదేశలో అనుమానింపబడిరి.

(శ్రీ ప్రెసు)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

హిందూ-శ్రేణి విద్యార్థుల బంధమునందలి

ప్రధాన వ్యాసము

చెన్నపురి కాలనడకలో నీ విశ్వవిద్యాలయ చట్ట సవరణ గుర్తింపు యపరాధిపదిన డిల్లల నన్నిటిని ఉపసంఘ మనకు పంపుటలోగల ఉద్దేశము ప్రధానసానమునకు తగిన స్థలమును యితర ప్రయత్నములను గూర్చి బాగుగా విచారణ చేయుటకనియే మేము తలంచెదము. దీనిని గూర్చి జరుగుచున్న వాద ప్రతివాదములలో వ్యక్తుల సంబంధము స్థానికాభిమానము రాజకీయ ఫలితము మున్నగు భావములన్నియును గూడ ముండునకు వచ్చినవి. కావున దీనిని పరిష్కరించుటలో ఆత్మార్థ ఫలితములను గూర్చి యెట్టి ఆలోచనయు నుండగూడదు. అసమగ్రముగ నీ మానవప్రపంచమున నిట్టి ప్రాస్వాభిమానములు తలమాపకమానవు గాని విద్యార్థివిషయక ప్రాముఖ్యతను విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధిని ప్రధానముగా భావించకుండ నీ సమస్యను పరిష్కరించినచో సంఘమువారు గొప్పపారబాటుచేసిన వాగుదురు. ప్రధానసానమును రాష్ట్రమువ్యవస్థ ప్రదేశమున నేర్పరచుటచేసిన చట్టములో చేయబడిన నిర్ణయము హానికరము గాని దానిని రద్దుచేయవలెనని యిపు డందరునుగూడ నంగీకరించిరి. కేంద్రములు మూడేయుండవలెనని చట్టములోనున్నంత మాత్రమున నంతకంటె హెచ్చుగా నుండునూడదను నభిప్రాయమును చెందకూడదు. ఇప్పుడుచేయబడిన చట్టమునం దెట్టి లోపములు లేవని భావించుకూడదు. ప్రధానసానమునందుగూడ నొక కేంద్రముండవలెనని అందరు నంగీకరించిరి (అని నైను చాన్సులరు 22-4-27 వ తేదీని దొరతనమునకు వ్రాసెను. కేంద్రములసంఖ్య ప్రధానసానము. అది తటస్థముగా నుండుట మున్నగువిషయములను గూర్చి చట్టమున సవరణలు జరుగవలెనని యిపు డందరు నంగీకరించిరి. హానికరతరగతులను బాగుగా నభివృద్ధిపఱచుటకును పరిశోధనలను జరుపుటకును ఉత్తమ సాధనములను ఉపసంఘమువారు రాలొచింపవలెను. దత్తమండలములలో విద్యావ్యాప్తి అతితీయించునర కు ను అనంతపుర మందు కేంద్రముగాని విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలనుగాని యేర్పరుచుట కనంతపుర మర్హమైనదిగా చేయబడువరకును అచట హానికర, రీత్యా తరగతుల నేర్పరుచుటకు దొరతనమువారు రంగీకరింపలేదు. సెనెటువారు అనంతపురము ప్రధానసానముగా నుండవలెనని నిర్ణయించుటలో కేవలము విద్యాభివృద్ధికి వారు ప్రాధాన్యమునిచ్చినట్లు లగుబడదు. విద్యావ్యాప్తి తక్కువగానున్న ప్రదేశమున ప్రధానసానము నేర్పరచినచో అప్రాంతమున విద్యావ్యాప్తి త్వరలోనే అధికమునని కొందరు తలచుచున్నారు. ముందు విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచి తరువాత విద్యకాలాల నేర్పరచగూడదు. ముందుగానే సుంబివిద్యకాలాల నేర్పరచి విద్య విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచవలెను. దత్తమండలములలో శ్రేష్టములగు హానికరములను కళాశాలలను యేర్పరచవలసియున్నది. అనంతపురమును ప్రధానసానముగా చేయుటకు విజ్ఞాన, కార్యనిర్వహణసంబంధములగు ప్రబల నిరోధములు చాలగలవు. కాన ఉపసంఘమువారు వీనిని గమనింపవలెను. చెన్నపురిలోని పుదుచ్చిట్టి విద్యావ్యాప్తంగము బెజవాడలో లేదని దొరతనమువారు నుడివిరి. ఇట్టి వ్యాప్తంగముల యితరపట్టణములు ఉత్తరసర్కారులలో లేకపోలేదు. మాధ్యమిక హానికరములను కళాశాలలను హెచ్చుగానున్న ప్రాంతమునందే విశ్వవిద్యాలయాలయము బాగుగా కొనసాగగలదు. సామగ్రి అంతయు సర్వసిద్ధముగా నున్నచో పనిని ప్రారంభించుట కడుసులభ్యము. ప్రాచీనకాలమునండియు సారస్వతనీయముగానున్న ప్రదేశమే అర్హమైనది. అట్టిప్రదేశము రాజమహేంద్రవరమే యని మేమిదివరకే తెలిపియున్నాము. కావున సుపసంఘమువారు దారభావముతో నాలొచింపవలెను ఇదివరకే చాలకాలయాపనము జరిగినది గాని సెంటునే యెడోయొకటి సిరిపఠములలో నాలస్యమేమియును జరుగగూడదు. (హిందూ 26-10-27)

నోటిలుకళాశాల ప్రిన్సిపాలు ఏ. బి. బాన్సునుగారి

వ్యాసము

మొదట చిత్తచట్టమును వ్రాసినపుడు విశాఖపట్టణము రాజమహేంద్రవరము బెజవాడ అనంతపురము అను నీనాలుగు స్థలములలోను కేంద్రముల నేర్పరచవలెనని నూచింపబడినది. 1925 జూలైలో దానిని సవరించినవిమర్శలు బెజవాడ నువదలివేసి తక్కిన మూడుచోట్లను కేంద్రముల నేర్పరచవలెనని. దీనికేమికారణము? చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున మా

మూలు కళాశాల యున్నచోట దానిని హానికర కళాశాలను చేయుచున్నారని. అసలకళాశాలయే లేనిచోట అనర్హకళాశాలయను లేదు. బెజవాడలో కళాశాలలేదు గాని అనర్హకళాశాలనుగూడ పెట్టుకూడదని వారభిప్రాయపడియున్నట్లు ప్రజలూహించుచున్నారు.

బోధనములేకుండ కళాశాలల ననుబంధములుగా చేర్చుకొనువనిని మాత్రమే పెట్టుకొనిన విశ్వవిద్యాలయమునందుమాత్రమే యెట్టి అనర్హ కళాశాలలుండునను విషయమును ముఖ్యముగా గమనింపవలెను.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ విట్టిడిగా నుండగూడదు. అదర్హ ప్రాయముగా నుండవలెనని ప్రజలభిప్రాయపడుచున్నారు. 30-8-26 వ తేదీని జరిగిన ప్రారంభోత్సవ సమయమున ఛాన్సులరు గవర్నరుగారే యీ భావమును చెల్లడించిరి.

“అదర్హప్రాయముగ విశ్వవిద్యాలయము ‘యూనిటరీరెసిడెన్సులు యూనివర్సిటీయే.’ అప్పుడే విద్యార్థులకు నీతివర్తనమును విజ్ఞానమునుగూడ బాగుగా వికసింపగలవు.” అని గవర్నరుగారావధిలో నుడివిరి. ఈ భావములాయనవేగాని జరుగుచున్న పక్షము మాత్రమాయనమంత్రులని మనమాహింపవలసియుండును. “రాజమండ్రికళాశాలను హానికరకళాశాల చేయుటకు 3-9 లక్షలు వ్యయపరుపబడును. అందులకే అనంతపురము కళాశాలకొరకుగూడ నంతకంటె కొద్దిగా తక్కువమొత్తము వ్యయ పరుపబడు” నని మంత్రుల భావము గూడ అసంబద్ధముననే వివరకు గవర్నరుగారు తెలిపిరి. బెజవాడలో ప్రధానసాన మేర్పరచబడినది. బెజవాడకు 100 మైళ్లదూరములో రాజమహేంద్రవరమును, 320 మైళ్లదూరములో అనంతపురము నున్నవి.

అదర్హతరగతులను కింతకంటె వివరము మరేదైన నుండకలదా?

ఈ విశ్వవిద్యాలయము గవర్నరుగారు వివరించిన అదర్హ సంసిద్ధిని బడయవలెనా లేక చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు నీచానుకరణముగా నుండవలెనా? మామూలు కళాశాలలవలన నాశయము సిద్ధింపదు.

“అదర్హసిద్ధికి విశ్వవిద్యాలయము ప్రయత్నించెను. హానికర తరగతులు మున్నగునవన్నియును విశ్వవిద్యాలయ పరిశీలన క్రిందనే యుండవలెను” అని పరివర్తనంఘము (అకెడమిక్ కౌన్సిలు)వారు 2-10-26 వ తేదీని యొక గ్రీనముగా తీర్మానించిరి. అతరగతులు ప్రధానసానమునం దుండవలెనను నంతమునకు గూడ వారు అనుకూలరుగానే యుండిరి. అటులన్నచో వయసుచాన్సులరును ప్రోఫాసర్సులను పరస్పరము సంప్రతింపుకొనుటకు పీఠము నుండును. అదియే ముఖ్యముగ నావశ్యకతయై యున్నది.

చట్ట మిందులకు ప్రతికూలముగా నున్నది. బెజవాడలో గూడ నొక కేంద్రము నేర్పరుచవలెనని దొరతనమువారికి నూచింపదగినది 1926 డిసెంబరులో సెనెటుసభవారు సలహా నిచ్చిరి. నైనుచాన్సులరున్నచోటనే మొదట హానికర తరగతుల నేర్పరుచుటయు, పిమ్మట నితరకేంద్రములకు గూడ నట్టి అవకాశమును కల్పించుటయు దీనియందేజేమై యున్నది. స్థానికములకు యీర్ష్యలు తొలగుటకీదియే సాధనము.

నైనుచాన్సులరున్నచోటనే యీతరగతుల నేర్పరుచవలెనా లేక నైనుచాన్సులరున్నచోట గాక తక్కిన రెండుచోట్లను భిన్న కళాఖండాగా వీరి నేర్పరుపవలెనా? అనునదియే యిపు డేర్పడిన సమస్య. ఎటులైనను అవి మామూలు కళాశాలలుగా నుండ పీలులేదు. బెజవాడ విషయమున పెనుకనుండిన ఆక్షేపణగూడ నీపుడు తొలగిపోయినది.

కాని మంత్రి దీనిని సరిగా గమనించినట్లు లగుపడదు. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయదృష్టితోనే దొరతనమువారు నైనుచాన్సులరుకు బదులువ్రాసిరి.

“మాడు కేంద్రములు మాత్రమే యుండవలెను. బెజవాడను రాజమండ్రికి బదులుగా కేంద్రమును చేయవలెను. సెనెటువారు రటుల తీర్మానించవలెను. కావున అట్టి తీర్మానము ఆమోదింపబడునట్లు మారు చూడవలెను” అని ఆలేఖలో నున్నది.

నైనుచాన్సులరు అసమృద్ధిని తెలిపెనుగాని దొరతనము వారికిక్కరిగలేదు. ఏ? రాజమండ్రిని రద్దుపరచినచో ముందు అభివృద్ధికులగు నవకాళ మన్యాయముగా తొలగిపోవునని వారికి తోచలేదా? ఇట్టి అన్యాయము జరిగినచో రాజమండ్రివారు గట్టిపోరాట మొనరింపక మానరని దొరతనమువారు హింపబాలరైరా? బెజవాడను కేంద్రముగా చేయుటకు దొరతనమువారు నిరోధములను కల్పింపవలెదరా? బెజవాడను కేంద్రముచేయుట కడుసులభ్యమని గ్రహించియే దొరతనమువారు బుద్ధిపూర్వకముగా చిన్నులను కల్పించుచున్నారా? దొరతనమువారు ప్రధానాంతమును గ్రహింపలేదని యూహించుట కడుసులభ్యము.

రాజమహేంద్రవరమునా రెట్టియెత్తుల నెత్తినను వాని కవకాశమును కల్పించినందులకు మంత్రియే నిందనీయుడునున్నాడు. రాజమండ్రికి భంగముకల్పింపకుండ బెజవాడనుగూడ నవకాళ మిచ్చియుండవలెననిది. అనంతపురమును ప్రధానసానముగా చేయవలెనని సెనెటువారు తీర్మానించుట అసంబద్ధమని మన మనునెడల రాజమహేంద్రవరమునా రెట్టి ప్రయత్నమునైనను చేయకతప్పని స్థితిలో నున్నారని మనము గ్రహించవలసియుండును. ఇది తమకు మంగి అదనని అనంతపురమువారు (ప్రయత్నించినందులకు మనము వారిని అతికఠినముగా నిందింపగూడదు. ఈరీతిగా స్థానిక మత్సరము లుద్రేకించుట కవకాశమును కలుగజేసిన మంత్రినే మనము నిందింపవలెను. దీనివలన రాజమహేంద్రవరమునకును బెజవాడకును అనంతపురమునకును గూడ అన్యాయమే జరిగినది.

ఇప్పుడు మంత్రి చేయదగినదేమి? మంత్రి అనగా దొరతనమువారిపుడైన బెజవాడలో నదనముగా కేంద్రము నేర్పరుచుట కనుమతింపవలెను. 1927 అక్టోబరులో సెనెటువారు చేసిన తీర్మానము అగ్రహసంజనితము గాన నది నిష్పక్షియము కాదు. 1926 డిసెంబరులో వారు చేసిన తీర్మానము నిష్పక్షియము గాన దొరతనమువారు దానినే అనుసరింపవలెను.

అప్పుడు విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధి చక్కగా కొనసాగునునైను చాన్సులరు ఉన్నచోట హానికర తరగతుల నేర్పరచుట ఈ మాత్రమైన దొరతనమువారు చేయుట నన్యాయము. మంత్రి దీనిని నిరాకరింపబాలడు.

ప్రధానసానమున నొకసమగ్రముగ హానికరకళాశాల యుండదగునా లేక తక్కినరెండుచోట్లను అసమగ్రములనువలె రెండుండవలెనా? అనునది మరియొకసమస్య. సమగ్రకళాశాలయే యుండవలెనని దొరతనమువారు నిరాకరణగా తెలిపియున్నారు. కావున నైనుచాన్సులరున్నచోటనే వారు దాని నేర్పరుపదగును. విభజించినచో దౌర్జన్యమును క్షీణింపును కలుగును. కావున విశ్వవిద్యాలయము సమగ్రములకు దొరతనమువారు తోడ్పడరా? (మొయిలు)

వైద్యకళాశాల ధనావహరణ కేసు

న్యాయమూర్తి తీర్పు

కలకత్తా, అక్టోబరు 26:—న్యాయమూర్తి ధనావహరణకేసులో తీర్పుచెప్పుచు “పంచానను మొదట బెర్హార్డ్ గారే యపహరించిరియు, తరువాత తనకును అవిషయము జేరిరియు నూరకుండుటే తనకోషమనియు అట్లుపై ఇదెప్పుడును ఈ నేరమొనరించిరియు తెలుపుచున్నారు. అభియజ్ఞయము అన్నిటను చెడుగైనది. బెర్హార్డ్ విషయమున నెంతవరకు నేరమురుజువననో చూడవలెను. పంచాననువైనచే నేరము నిలుపుట నన్యాయముగాదు. బెర్హార్డ్ గూడ దోషియే. అయినపై నేరము మోపబడలేదు. పుస్తకముల నాతడు ఎత్తకపోయెననుటలో అర్థములేదు. పంచాననునే గుడ్డివానివలె నమ్మెను. ఇందు బెర్హార్డ్ గోష ఏమియు తెలియదని నానమ్మిక. ముట్టాయకి ద్రోహముచేయ నవకాశముచ్చెను” అని చెప్పి ముట్టాయకి రెండేండ్ల కఠినవరకమును, నేయి రూపాయిల జరిమానాయొన విధించెను. ప్రభులు గారిని విడుదలచేసిరి. (క్రీ. వె. కు)

కలకత్తా, అక్టోబరు 26:—నిన్నరాత్రి బాదద్దాలాలో కాళిపాదశాధగారియంట బందిపోటు జరిగెను. ఇంటిలోనివారు కేకలిడగా గ్రామములచేరి బందిపోట్లతో పోరాడిరి. ఒక బందిపోటు మరణించెను. కవమును విడిచి నాకు పోయిరి. (ఆ. వె.)

లాహోరు హత్యలు

మనక్కందు హంతకులకు మరణదండన

లాహోరు, అక్టోబరు 26:—సెషన్సు న్యాయమూర్తి మనక్కందును హత్య గావించినందులకు ఫిరోజ్ లేక ఘోషావహి మరణదండన విధించిరి.

లేక్కందును చంపినందులకు ఇమ్మాయుద్దీనునకు మరణదండనయు మరి యారుగరకు 7 ఏండ్ల కఠినవరకమును చూడునెలల ఏకాంతవాసమును విధించి మిగిలిన ముప్పులను విడుదలగావించిరి.

జగన్నాథుని హత్యసందర్భమున సెషన్సున్యాయమూర్తి చారణ ప్రారంభించెను. (ఆ. వె.)

7500 పరువునష్టం దావా

2000 లకు ఖర్చులతో డిక్రీయిచ్చట

మ్యునిసిపల్ మాన్యేటు స్ట్రీటు యిప్పటికి రు 1500-0-0 వసూలు చేయుట

దేశభక్తులగు శ్రీయుత మానేపల్లి సూర్యనారాయణ శ్రేష్ఠిగారియెడల ప్రజలు చూసిన ఆదరములు—సత్యవాక్యపరి పాలకులనియు, ప్రారంభించిన కార్యమును పూర్తియగువఱకు పనిచేయు దీక్షపడులనియు, యథార్థమును నిర్వోగమాటము గా వెల్లబుచ్చు నిష్కల పటహృదయులని ప్రసిద్ధిచెడిన శ్రీయుత మానేపల్లి సూర్యనారాయణ శ్రేష్ఠిగారు చిరకాలము నుండి దేశసేవచేయుచు గాంధీమహాత్ముని నిరాకరణోద్యమ మున కాంగ్రెసులో చేరి యెక్కువ సేవచేసియున్నారు.

శ్రీ జనార్దనస్వామి కోవల నిర్మాణమునకును శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయముకై లక్షరూపాయలకు ప్రోగుచేయుటకును గూర్చి ధౌర్యపూరిత ధీమాను కాలగ్రెసు కమిటీవారు సానిక పరిపాలనముగా ఆసహాయములను ప్రసేదించు గలిగియుండుట ది. 27-7-1928-న ఒకసభ గావించిరి ఆసభకు స్వార్థత్యాయులు అఖండదేశ సేవా పరాయణులగు శ్రీయుత దంతు వారాయణరాజుగారు బి. యే. బి. యల్ అధ్యక్షులుగానుండిరి మానభతులగు శ్రీయుత గజవల్లి రామచంద్రరావుగారు ఎం. ఏ. యర్రయ్య ముగయుని బి. యే. బి. యల్, గారున్ను ముగ్గుగువారు సభ సలంకరించిరి. ఆనాడు మునిసిపల్ అధ్యక్షి శ్రీయుత మానేపల్లి సూర్యనారాయణ శ్రేష్ఠిగారిక యుప వ్యాయమును గావించిరి.

ఆయుపస్థానమున ఏలూరు పురపరిపాలక విమను విమర్శనము గావించబడినది. అందరి కొన్ని వాక్యములు నింపా ముకులనియు తమమహర్షిని నింపా వాక్యములుగా నున్న వనియు అందులకు రు 7500-0-0 లకు జప్తిచుపార్చి చెక్కు మెను శ్రీయుత రావుచామెలు బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయుడుగారి అభియోగమును దెచ్చిరి.

అది 1926 సం॥ నెం 83 రు దావా వాది ప్రతివాదు లిరువురును ఒకటొకరుయొక విరోధముకేరని ఒప్పుకొనియు న్నారు. కావున న్యాజ్యము రాజకీయ నా-తావరణముగా దిగా అందుకు సహాయనిరాకరణోద్యమమందలి ఒక వీధి కగా తేలిపడి.

ఏలూరు పురవాసులు శ్రీ శ్రేష్ఠిగారిపై గావించుట డిన తీర్పునకు ఫలము 2000 ల ను వసూలుచేయుటకు సంక

ల్పించుకొనిరి. ద్రవ్యముమాటలుబుండునిండు. దేశభక్తుల దేశా రాధన కీసత్వంకన్నము అమృతసేవనముగదా. మొదట నిట్టి ప్రకటన మాండ్రప్రతికాయందు గావించునపుడే మాపురమున సం చనముకలిగెను.

ఈ క్రిందపటముంకలి స్ట్రీటు ఒకవర్షాగ్నే కొని నగర మున దిగుగనప్పకు ప్రజలలో నుత్సాహ ముత్పాతయ్యెను. ఏయింటి కా దేశసేవాపరామణ దీక్షపాలన నాస్త్రి లు వచ్చినను వారికాదరాహ్వనములుగావించి తోచినకొలది యిచ్చుకొన్నామందులై గానుపించిరి తిరిగివని కొలదిదినములు చాలాభాగం పూర్తి అయిందని అదిగా యిప్పటికి 1500-0-0

శ్రీయుత మానేపల్లి సూర్యనారాయణ శ్రేష్ఠిగారు ఏలూరు

పైగా వసూలుఅయివచ్చు తెలియవచ్చుటకెంతయుసంతోషము దేశభక్తులయగు ప్రజలకు గల నిర్వ్యాజ్య పేను కిది ప్రజల విదర్శనము దేశభక్తులకు శ్రేష్ఠిగారింకను దేశసేవ గావించుట కిది యుపక్రమి

ఈమార్కెటు స్ట్రీటు మాన్యేటులో తమకుగలిగిన అక్రమములను వెల్లబుచ్చుకై పూనుకొనినవారినిన వైరు మెకగాగి అనజ్జ సాంగి మాన్యేటు కంటాక్టరు దెచ్చిన క్రిమిల్ కేసుగా మద్రాసులుగానుండి విచయంగిం మాన్యే టువారి కష్టమును దీర్చిన ఘనవిజయత నీ స్ట్రీటు స్టోలు తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచున్నారు.

(పొగుడు.)

తూర్పుస్ట్రీటు రూ ౨౦౦౦ లు జరిమానాను వసూలు చేయుట - ఏలూరు

అ. భ. కార్మికమహాసభ

నవంబరు ఆఖరువారమున కాన్పూరులో ఆఖిలభారత కార్మికమహాసభకు తగినయేర్పాటులుజరుగుచున్నవి యూరపు, అమెరికా, ఏషియాలోని కార్మికసంస్థలను ఆహ్వానములందిరి ప్రత్యేకముగపండ్రి వేయుచున్నారు. భోజనసంసర్థము గోరు ప్రతినిధులు నవంబరు 7 న తేదీ లోపున ఆహ్వానపత్రము వారికి దెలుపవలెను. తీర్మానములు నెలఱుకులోపున చేరవలెను. వేయిమంది సభ్యులగుల కార్మికసంఘము 5 గురు ప్రతినిధుల నొప్పున పంపవచ్చును. ప్రతినిధుల పేర్లు నవంబరు మొదటి వారములోపున చేరవలెను. (ఫీ ప్రెసు)

ఆదివాసులుగాను బహుదేరి కలకత్తానుండి పంజాబు హిందూ సభాపక్షమున భాయి పరమానందుగారు రంగూను వెళ్లిరి.

విరోధియ మార్పు అధికారిని పోరాడున సంపదందు లను చిన్నప్ప బెల్లెనుగారికి రి నెలల కలిపిక్షమ మార్గాము వ్యాపాధికారి విధించెను.

అలహాబాదు ఆసహానువాదప్రతిక ఇండి పెండెంటు ప్రతిక కంపెనీ చికిసాయిక సంస్కరమున నచ్చిన దావా కొంత విచారణచేసి నవంబరు 11-న తేదీకి వాయిదా వేయుచుడెను.

కెయిట్ నెస్ వసతిగృహ వార్షికోత్సవము

రవీంద్రుని పటమును పాత్రోగారు బహిరంగపరచుట

సోమవారమునాడు కెయిట్ నెస్ వసతిగృహ సభ్యులు నరకాసురపథ ఉత్సవ సందర్శనమున తమ వసతిగృహవార్షి కో త్సవమును అతివైభవముతో జరిపిరి. ఉదయమున క్రైస్తవ కళా శాల పూర్వవిద్యార్థులు కెయిట్ నెస్ హోటల్ పూర్వ సభ్యు లును అగు శ్రీయుత ఎ. పి. పాత్రోగారు శ్రీకవిసారస్వభా ములు డాక్టరు రవీంద్రనాథ టాగూరుగారి పటమును బహి రంగపరచిరి. అద్దానికి ముందు రవీంద్రుని ఆశయములును కవిత్వమాధుర్యమును తెలుపుచు దేశీయ సారస్వ తమునకు ఎంతవరకు వారు తోడ్పడినో తెలిపిరి. కవిసారస్వ భాముని ఆశయములకు సఫలీకృత మొనరించుటగాను ఆయ నచే నిర్మింపబడినటువంటి బోల్సారు కాంతినికేతనమునందు బోధింపబడు విద్యకును పొట్టూటాటికై వెదుకుకొనుటకు మాగ్గము లను నెరపు యితరసంస్థల విద్యకును గల తారతమ్యమును చతుర భావములతో వెల్లడించిరి.

హాస్టలు సూపరిండెంటు యడోరుగారు వసతిగృహ సభ్యులు యీపటమును అద్దాని కొసంగినందులకు సభ్యులను ఆభినందించి గృహపక్షమున కృతజ్ఞత తెలిపిరి. తరువాత పలు పురు అతిథులకు విందుగావించి హాస్టలుసభ్యులు కృతకృత్యులైరి సాయంకాలము నాలుగున్నరగంటలకు ఉపహారము లైసవెనుక పుస్తకభాండాగారమునందు సభ సమావేశమయెను. కార్య దర్శి సాంఘత్యరిక నివేదికను చదివెను. అంగ్లేయులునును తమిళ యువందును ప్రహసనములు నటించబడెను. మాణిక్యవేలునాయ గరుగారు ప్రస్తుత సభ్యులను ఆభినందించిరి. మెప్పునుసతి క్రిం దటిదినమున అటపాటలయందు గెలుపొందినవారలకు బహుమ తులకు పంచిపెట్టెను. అధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగి సెను. కార్యక్రమము జయప్రదముగా కొనసాగినందులకు కార్యదర్శి శ్రీ కాంతశ్రేష్ఠిగారిని యభినందింపక తీరదు.

కె. కేశవరావు.

శ్రీకస్తూరదేవి విద్యాలయము, నెల్లూరు

ఈ నెల 9 తేదీని మా విద్యాలయకమిటీవారు సమావేశ మై యాదిగునతీర్మానము లొనరించిరి.

తెనాలినాట్యసభవారు తే 8-10-27 దిని ప్రతాప రుద్రీయమును ప్రదర్శించి మావిద్యాలయమునకు వచ్చిన మొ త్తమంతయు నిచ్చి మా కెంతయు సాయమొనర్చినందులకు వారికి మాహృదయపూర్వకమున కృతజ్ఞ తాభినందనముల నాచ రించుచున్నారము.

శ్రీ కస్తూరదేవి విద్యాలయముయొక్క పైకమును శ్రీ యుత దొడ్డ రామిరెడ్డిగారి బాంకిలో కోశాధిపతి శ్రీయుత తిక్కవరపు వెంకటరామరెడ్డిగారిపేర యథాప్రకారము వుంచ వలెనని తీర్మానించడమైనది.

తే 11-8-27 దిని జరిగిన కార్యనిర్వాహక సభయందు విద్యాలయమునకు కాశ్యోతభవనమును త్వరలో నిర్మింపజలయు నని తీర్మానించినయిన్నను, అవిషయమై యంతవరకు కొంత యైనను పని జరుగకుండుటకు చింతిలచు ఈపని త్వరలో నెర వేరటకై కనీసము యిరువదివేల రూప్యములైనను నాలుగు మాసములలోపల వసూలు చేయుటకు యీ కమిటీ సభ్యులు వెంటనే ప్రారంభింపవలయు నని తీర్మానించడమైనది.

పోణకా కనకమ్మ,

కార్యదర్శి.

అరుంధతీయ మహాసభ, సతనమందిర సంగీత ప్రదర్శనము:— 24-వ తేదీ సోమవారం తల్లవారి 8-80 గంటలనుండి 11-80 గంటలవఱకు డిపావళి కుహోత్సవము సంగీత కచేరీతో మహా వైభవముగా జరిగెను. ఆసందర్భముందు చిన్నయ్యగారు మృంగంగము, దక్షిణామూర్తిగారు హాశ్య నియం, అరుణదాస్గారు పాటయున్న మహా ఆనందముగ జరిపిరి. ఆసమయమును పకవమందిర సభ్యులే కాక ఇంకా ఆనేకాంది గొప్పవారు విజయము చేసియుండిరి.

బి. కుప్పస్వామి.

కార్యదర్శి

భయంకరమైన అగ్ని జ్వాలలనుండి

తన ముగ్గురు చెల్లెడలను రక్షించిన వీరవనిత గత గీర్వణుతులనందు ఆస్థేలియా జేత మందు విల్లెరియా అను పట్టణమును అడవులు నగుబడుటబట్టి గలిగిన మహాపదమువల్ల స్థాని హాజ్జెత్తెనయొక్క ధైర్యసాహసములను ప్రకటించి కీర్తిగాంచెను. 15 వత్సరముల ప్రాయముగల యీ వీరవనిత తనముగ్గురు చెల్లెడలను సంరక్షించుట నుండ వీపునందును కాళ్లుచేతులయందును తగుల బడిన చెల్లె కొమ్మలు పడుటవలన భయంకరమైన గాయములకు లోనయ్యెను.

స్థాని హాజ్జెత్తెనకు శ్రేక్రటరీయగు చార్లెస్ బారట్ గారు సిడ్నీ నుండి జాంబక్ కంపెనీ యజమానులకు యిట్లు వ్రాసెను.

గత ఫిబ్రవరి మాసమున జరిగిన అగ్నిప్రమాద సమయమున సహజధైర్యగాంభీర్య సాహసములను చూడగలిగితి. స్థాని త్వరిత గాయముల బాధనుండి నివారణ పొందినప్పటికి గాయపడినచోట్ల కొంచెము కొంచెముగా నొప్పి వాపుమాత్రము మిగిలి యుండెను. వాటినివారణనిమిత్తం నేను కొంచెము జాంబక్ను ఆమెకిచ్చితిని. నేను డబ్బీలోనుండి తీసి వేరే జాడీలో నుంచితిని. ఆమెకు ఈపేరు తెలియనీయక పూర్తిగా నయమగుట కెంతకావలెనో నిశ్చయింప గోరితిని. స్థానినుండి నేడే వచ్చిన ఉత్తరమం దిట్లు నుడిపెను.

“నాల్గువారములనుండి కాళ్లకును చేతులకును మీరు ప్రాసినవిధమున ప్రతిదినమును రెండు పర్యాయములు రద్దుచుంటిని. కాల్పులవల్ల బాధ పూర్తిగా నివారణమైనది. గాయములుగూడ పూర్తిగా మానినవి. ఇప్పుడు బాధలేకుండ నిద్రపోవుచున్నాను. ఆమందుపేరుమాత్రం నాకు తెలియదు.

కాని గతఫిబ్రవరి నెలలలో గలిగినకాల్పులను నయమొనర్చుటకు వాడిన బొంబములలో కెల్ల సర్వోత్కృష్టమైనదని తెలియవేడుచున్నాను.

(సం) స్థాని హాజ్జెత్తె

గాయములను చర్మవ్యాధు లన్నింటిని జాంబక్ నిర్మూలించును. నూతనచర్మమును మరల చేకూర్చుటయందు దివ్యప్రభావము గలది. వెల 1 కి చిన్నది 1-0-0; పెద్దది రు 2-4-0.

అన్ని అంగళ్లయందును దొరకును. Zam-Buk

4154 మీ జాతకచక్రముయొక్క నకలు గాని లేక పుట్టిన తేదీ సరియైనకాలము తెలియబరచినయెడల ఫలితములు వ్రాయబడును. జాతకము పూర్తిగా దశాంతర్లతో వ్రాయుటకు 15 రూపాయలును, 1 దశమింతలతో వ్రాయుటకు 8 రూపాయలును, 1 సంవత్సరమునకు 8 రూపాయలును తీసికొనబడును.

శ్రీ వెంకటేశ్వర జ్యోతిషనిలయము, బెజవాడ.

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును సరించి 6 న్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0. సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ. 5-0-0. సి. పి. శుక్లలు తేరు ప్రశ్నవ్రాయుకాలము తెలిపవలయును. సర్వకార్యములందు జయము నొనగు శ్రీ ముఖ్యార్థకవచము రూ. 2-8-0.

శ్రీ శివసుబ్రహ్మణ్యజ్యోతిషకవచ నిలయము. 3860 తిరు త్తణి, చిత్రాచలజిల్లా.

మహాసూర్యవర్తి

ప్రశస్తిమైన యోగము. ప్రతివారికి ఆవసరమయినది. తలదించుట, నోటనీరూకుట, కాళ్లుచేతులు మంటలు, నోటి నీళ్లు, నుంచెలలోనుండు, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వజ్ర యోగము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున తయారయి 3-5-00 కు 1-5 కు 5/-.

ఆర్థరసాయనశాల, ముత్తూల(కృష్ణా). 2128

మధ్యతరగతులలో నిర్వాహకత్వము

ఉపసంఘమువారి నివేదికపైని దొరతనమువారి ఉత్తరువు

25-8-25 వ తేదీని రాష్ట్రీయ కాపనపథలో నా మోదింపబడిన తీర్మానము ననుసరించి మధ్యతరగతులలో చదువుకొని యుండియు పుర్యోగములు దొరకకుండుటకు గూర్చి విచారణ చేయుటకు 1928 ఫిబ్రవరిలో నియమింపబడిన పునఃసంఘమువారు నివేదికను సమర్పించిరి.

ఈ అవధికమును వెంటనే తొలగింప వలెనని. దాని కొక నిర్ణయమును సాధన మేదియును కనబడదు. విద్య చేర్చుకొనుటయొక్క యుద్దేశమును గూర్చిన దురభిప్రాయమును విద్యచేర్చుకొనినవారు వ్యవసాయము చేయుట అగోచరమును దురభిప్రాయమును యిందులకు ముఖ్య కారణములు. వీనిని తొలగింపుటకు ప్రజావాదములే ముఖ్యముగా పూనుకొనవలెనని ప్రభుమువారి నూతనకు దొరతనము వారామోదింపుచున్నారు. వ్యవసాయము జీవనాధారమునకు తగిన స్పృహను ప్రజలకు బాగుగ బోధింపవలెను. అని సంఘమువారు చేసిన సూచనగూడ చాల ముఖ్యమైనది. వ్యవసాయ సంఘమువారి ప్రభు విచారణ చేయుచుండుట వలన వ్యవసాయ ప్రాముఖ్యమును గూర్చి ప్రజల కిప్పుడధికమగునమ్మకమును కల్గియున్నది. దీనివలన ఘనఫలములు లభింపవచ్చును.

విద్యాసంస్కరణమునుగూర్చి సంఘమువారుచేసిన సూచనలనుగూర్చి న్యాయవిద్యాశాఖలవారి రిపోర్టు ఆలోచించుచున్నారు.

ఈసంఘమువారు శాసనసభముగా నివేదికను సిద్ధపరచినందులకు అవధితునకును సభ్యులకును దొరతనమువారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

సంఘమువారి సూచనలు

(1) మధ్యతరగతివారిని గూర్చిగానో హెచ్చుగానో విద్యచేర్చినవారును ఉద్యోగముచేయనవిసరములేనంతటి ధన సంపదలేనివారు నైయున్నారు.

(2) స్కూలు ఫ్రెండుల పరీక్షలో తప్పిపోయినవారు మిక్కిలి హెచ్చునందియును ఆపరీక్షనిచ్చినవారిలోను యింట రీడియేటు పరీక్షనిచ్చినవారిలోను బి. ఏ. పరీక్షనిచ్చినవారిలోను న్యాయశాస్త్ర వైద్యశాస్త్రాది ప్రత్యేకపరీక్షలలో నెగ్గనివారిలో కొందఱు ఉద్యోగములు దొరకక కష్టపడుచున్నారు.

(3) విద్య సధికముగా వ్యాపింపజేయవలసిన అవసరము హెచ్చుగా నున్నదిగాని ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయుటకు హెచ్చునుండి కవితాశ్రమ లభింపుటలేదు. అందువలన ప్రయోనింపకొనివారిలో చాలమందికి ఉద్యోగములు దొరకుట లేదు.

(4) న్యాయవాదులలో క్రొత్తగా పట్టాలను పుచ్చుకొనినవారికి చాలమందికి చాలినంత ఆదాయము లభింపుట లేదు.

(5) పెద్దపట్టణములలో వైద్యులు చాలవిస్తారముగా నున్నారుగాని గ్రామములలోను చిన్న పట్టణములలోను చాలమంది వైద్యులు కావలసియే యున్నారు.

(6) ఇటీవల వరకును దొరతనమువారు ధనవ్యయములు తగ్గించుటకు యింజనీరుడలను పని యియ్యకపోవుటవలన యింజనీరులకు గూడ కష్టముగానే యుండెనుగాని యిప్పుడు దొరతనమువారు ఆవిరోధమును తీసివేసి నందునను క్రొత్తఅవకాశములను కల్గించినందునను యిప్పుడు ఇంజనీరులలో ఉద్యోగము లభింపనివారు చాలతక్కువగానే యున్నారు.

(7) విద్యచేర్చుకొని యున్నవారిలో వ్యవసాయము చేయుగోరువారిసంఖ్య చాల తక్కువగాన వారికి ఉద్యోగములు దొరకుటలో నెట్టికష్టమునులేదు. వ్యవసాయకళాశాలలో చదువుకొనినవారుగూడ ఆకాఖలో ఉద్యోగములు దొరకనివో యితరకాఖలలో ప్రవేశించుచున్నారు.

(8) విద్యచేర్చుకొనిన వారిలో చేతిపనులు చేయువారి సంఖ్య అత్యల్పముగాన వారికిని పనులుదొరకుటలో నెట్టి యిబ్బందియును లేదు.

(9) రైల్వేలో అనుభవముగలవారికిగూడ నెట్టియిబ్బంది యునులేదు. ఇప్పుడు చాలమంది రైల్వేలో పనిచేయుగోరుచున్నారు. వారికర్హతగూడకను. కాని అనుభవము లేదుగాన వారికిప్పుడు ఉద్యోగములు దొరకుటలేదు.

(10) బాంకింగు ఆక్రాంతిపెన్నీ పెద్దపరీక్షల నిచ్చినవారికి ఉద్యోగముల లోటులేదు. మరి చాలమంది పనిచేయుచునే అట్టి అనుభవము గడించుచున్నారు. అనుభవము లేనివారికి ఈకాఖలోగూడ రైల్వేలలోపెట్టే పనులుదొరకుటలేదు. వారి జ్యోతిషులనిచ్చినవారికి చాలమందికి పనులు లభించుటలేదు.

(11) విదేశములలో విద్య సభ్యసించినవైన వారిలో కొంత అసంతృప్తి యున్నను వారిలో ఉద్యోగము దొరకనివారు చాల ఆరుదుగ నుండురు.

(12) చదువుకొనుట ఉద్యోగములకొరకే అనుదురభిప్రాయము ప్రజలలో మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నది. వెనుకటి రోజులలో పరీక్షల నిచ్చినవారిసంఖ్య కొద్దిగనుండుటచే వారి కందరికిని ఉద్యోగములు నులభముగానే లభించు చుండెనుగాని యిప్పుడా పరీక్షల నిచ్చినవారి సంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగుటచే పుర్యోగములు దొరుకుట చాల కష్టమైనది.

(13) ఇదివరకు ఉద్యోగముల పేషింపని తరగతులవారు గూడ నిపుడు ఉద్యోగములను కోరుచు న్నారు. మొదటినుండియు ఉద్యోగములే చేయుచుండు వారి తరగతుల వంగిరింపుట లేదుగాన పోటీ చాలప్రబలమైనది.

(14) దేశమునందలి జనసంఖ్యలో 100 కి 70 నుండి వ్యవసాయమే ముఖ్యవృత్తిగానున్నది గాని చదువుకొనినవారు వ్యవసాయవృత్తిని నిరసించుచున్నారు.

(15) చాలమంది ప్రభుత్వోద్యోగములకొరకును స్టేషను డాక్టరు మున్నగు పనులకొరకును మాత్రమే పనిచేయుచున్నరు. తేలివైనవారుమాత్రమే వానిలో రాణింపగలుగుదు రను విషయమును వారు గ్రహింపజాలకున్నారు.

(16) వ్యవసాయము, సాంకేతికములు, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యము మున్నగువారి సభ్యసించుటకు సామాన్యపుట్టి క్లికలవారిని తలచిండుట ప్రోత్సాహపరుచుటలేదు.

(17) సమష్టికుటుంబములు అతి బాల్యవివాహములు మున్నగువానివలన గూడ చాలమందికి ఉద్యోగములు లభించుట లేదు.

(18) సమర్థులగువారు కొద్దితీతములు గల పనులలో చేరుట కంగీకరింపరు. కాని ఇది యొకకారణముగాదు.

(19) ఎక్కడనున్న వారక్కడనే ఉద్యోగములు సంపాదింపగోరుట అనగా యితరచోట్లకు వెళ్లుట కంగీకరింపక పోవుటగూడ నొకకారణమై యున్నది.

(20) ఉద్యోగసంఘముల సేర్పరుచుటవలన మరికొందరి ఉద్యోగములు లభింపవచ్చునుగాని సంఘములు లేక పోవుట యొకకారణమన వీలులేదు.

(21) విద్యాభ్యాసమునకును వ్యయముగూడ నొకకారణము కావాలను.

(22) విద్యచేర్చుకొనినవారిలో ధూమపాకులవారు వ్యవసాయమునుచేయు వారంభింపవలెను.

(23) ప్రభుత్వోద్యోగములు దొరుకుటకష్టము. స్టేషన్ వైద్యులలో ఆదాయములభింపుటకష్టము. అని ప్రజలు గ్రహింపవలెను.

(24) వ్యవసాయాది విద్యల సభ్యసించుటకు అవకాశములను హెచ్చుగా కలగజేయవలెను. జమిందారులు వ్యవసాయ శాస్త్రజేతల కధికమును ప్రోత్సహము నొసగవలెను.

(25) దీనికి తగినట్లు మధ్యమిక విద్యావిధానములను సవరింపవలెను.

(26) ప్రారంభ పాఠశాలసంఖ్యను చాలవృద్ధి నొందింపవలెను.

(27) ఉపాధ్యాయుల కెక్కువ సౌకర్యములను కల్గింపవలెను.

(28) అందుకు దగినరీతిని ఉపాధ్యాయులకు సేర్పుచుండవలెను.

జి. ఎఫ్. పాడిసను (అధ్యక్షుడు) ఎం. బజులుల్లా ఆర్. జి. (గీవు ఏ. జే. సాండర్సు, సి. గోపాలమినను, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు, పి. కలిపుల్లా, సి. ఫెర్నాండెజు, ఎం. సి. రాజా, ఎస్. అర్జునస్వామి ఉడయారు, ఏ. హెచ్. రావు, ఎం. కే. దండేకరు, ఎస్. కే. నుందరాచార్యు. (కార్యదర్శి)

ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘంటును సువాసనగలది 3357

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుట

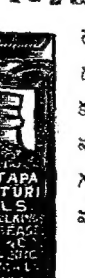
యేగాక అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, చిన్నబిడ్డ నుగము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను నారించుటయేగాక బలమును, జీర్ణకక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము. ప్రతి గృహ మందుండదగినది. 3857

250 మాత్రల సీసా 0 4 0

12 సీసాలు 2 8 0

వి. పి. చార్జి ఎన్నటికైనా 0 8 0

పి. జి. ఏ. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవీ - నల్లూరు జిల్లా.

కృష్ణాజిహ్వ యెన్ని కలకేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

25-10-27 విచారణ

సి. వి. రామచంద్రయ్యగారు న్యాయాధిపతితో తోలేటి కుండరామయ్యగారు ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకులను అవినీతిగడ్డ టిప్పర్ల విషయమై జూబున (వానెనీయూ, అజూబుతో) హాజరుకావలసినదిగ ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకులను పంపింప నాజ్ఞయిప్పింపగలరు.

91 వ సాక్షి కాజ రామభద్రరావుగారు, గుడివాడ అసిస్టెంటు ఇంజనీరు, యా ప్రకారముగ సాక్ష్యమొసగును.

అరువంతవర్షములనుంచి అసిస్టెంటు ఇంజనీరును, పెద పాలవర్రుగ్రామము నెరుగుదును. పాటిపట్టి నిలువచేయుటకు పెదపాలవర్రు గ్రామములు అగ్నిపంపిరి. అద్దలేకుండ నిలువ చేయనిచ్చుటకు అనజ్జకోరి 1 కి 1 రెండుఅకరాలు చొప్పున అద్ద వసూలుచేయుదును. దీనినే అక్రమణ క్రింద భావించబడును. ఈ అగ్నిని రిమార్కులకొరకు నానదనపంపిరి. 4-12-25 న నాకు పంపబడినది. 30-6-25 న నారిమార్కులతో పంపించివేసినాను. అక్రమణదారులపేర్లను తెలియచేయుచు అద్దలేకు కొని రోడ్డుకు నడ్డుములేమియెడల అక్రమణను రద్దుచేయవచ్చునని (వాసితిని. జిల్లాబోర్డు 19-8-26 లో అద్దలేకుండా అక్రమణను రద్దుచేయుచు తీర్మానముకావించెను. మరుసటివర్షము మరెయ్యక అగ్నిపంపు అగ్ని మీద 17-2-25 న (పెసిడెంటుగారు సంతకముచేసిరి. 14-11-26 న రెండవ అగ్ని ఇంజనీరు అగ్నిను చేరినది. అదటనుంచి 9-12-26 నాకుచేరినది. 12-12-26 రెండవ టిటిపనును రిమార్కులపంపిరి. ఇంతవరకు ఆటిటిపనుపై అద్దలు నాకులేదు. రెండవవందవర్షము అద్ద వసూలుచేయలేదు. అద్దలకొరకెదురుచూచుచున్నాము. జొన్నపాడు విరివాడరోడ్డు నా జ్యూరిస్ డిక్షనులోనన్నది. (Original గ్రామిణి తాలూకాబోర్డు. ఈసంవత్సర ప్రారంభములో జిల్లాబోర్డురోడ్డుగ మార్చినట్లు ఉత్తరవు వచ్చినవి. ఆ రోడ్డు విషయమై యంతవరకు యెమిపని జరగలేదు అది యెండుకు జిల్లాబోర్డు రోడ్డుగ మార్చవలసినవచ్చినదో నాకుతెలియదు.

క్రాస్ పరీక్ష

చ:—జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగారు మొదటి టిటిపను రిమార్కులకు వ్యతిరేకప్రాయమిచ్చిరా?
సా:—ఇంజనీరుగారు దానిపై యేమి ప్రాయలేదు.
చ:—మీరు శిఫారుసుచేసినపుడు లోకల్ ఫండు రోడ్డుకు నడ్డుము కలుగలేదని యెంచిరిగా?
సా:—అవును
చ:—సామాన్యముగ ఎన్ని మేట్లు లేకుండచేసిన పనులకు ఉదాహరణము లివ్వగలరా?
సా:—నాకుతెలియదు.
98 వ సాక్షి జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరు వైద్యనాథఅయ్యగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

1926 జనవరినుంచి జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగానున్నాను. నేను ఇంజనీరుగావచ్చినపుడు ఎం. ముక్తేశ్వరరావుగారు మేనేజరు. నేను రాకమునుచే జిల్లాబోర్డు మేనేజరుపోస్టు కాంక్షన్ కావడినది. మా మేనేజరు దరఖాస్తుపెట్టుకొనెను. నేను శిఫారుసుచేసితిని. ముక్తేశ్వరావుకు 150 రూపాయలు జీతముకు ప్రమామనచేసిరి. అంతకు పూర్వపుజీతం 130. 100-5-150 గ్రేడు మీద పనిచేయుచుండెడివారు. సాలెంపాలెంబందరు కాలవరోడ్డుకు ఎన్ని మేట్లు తయారుచేయుచున్నామో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినవి. మొదటి యెన్ని మేట్లుయెంతో నాకు జ్ఞాపకములేదు. పెదపాడుగ్రామము నెరుగుదును. పిటిపనుకు రోకను నేను శిఫారుసుచేయలేదు. ఫైనల్ అర్డరు యంతవరకు నాకు పంపియొండలేదు. ఎలిచేటి దిబ్బనుగురించి వినియున్నాను. 30-12-26 న తాలూకాబోర్డు తీర్మానములో చెరువుత్రవ్వకుట ఏప్టిమేటు కాంక్షను చేయబడినది. ఈతీర్మానము ప్రతి రి అసిస్టెంటు ఇంజనీరు నాకు పంపియొండెను. వై. వెంకటేశ్వరావుగారి కంట్రాక్టును అసిస్టెంటు ఇంజనీరు శిఫారుసు చేసినప్రకారము ఎన్ని మేట్లులేట్లు అంగీకరింపబడినది. 18-12-26 కంట్రాక్టును అంగీకరించితిని. జొన్నపాడు విరివాడరోడ్డు గురించి ఎరుగుదును. ఈరోడ్డుజిల్లాబోర్డు 27-10-26 న స్వాధీనము చేసికొనుటకు తీర్మానము చేయబడినది. 1927 మార్చి

లో స్వాధీనము చేసికొనినది. జిల్లాబోర్డు మేనేజరువద్దనుంచి 25-10-26 జి. వో. నచ్చినది. ఈ జి. వో. రాకముందు ఈ రోడ్డును జిల్లాబోర్డు తీసికొనే విషయమైనను సంప్రతించలేదు. నిజమేమో 6000 అయిదులూరు వెళ్ళేరోడ్డును యెరుగుదును. నేను కాలదికాలన క్రింద ఈరోడ్డును నేనును (పెసిడెంటు డెలిగేటు గారును తనిఖీ చేసితిమి. ఆరోడ్డుమీద పెంపరే కల్వర్టు కట్టబడినది. అసి. క్లాంటు ఇంజనీరును సంజాయిషీ అడిగితిని. (పెసి డెంటుగారు షాంకాయీ తీసికొననునిరి. రోడ్డును తనిఖీ బోర్డు చేసిరి. ఈ రెంజి అగ్నిపర వైసులుగారు సంజాయిషీ యిచ్చి యున్నారు. లోకల్ ఫండురోడ్డు త్రవ్వకుట బోర్డు కాంక్షనుకు దరఖాస్తు పెట్టు కోవలసియున్నది. దరఖాస్తుదారు కల్వర్టుఖరీదు డిపాజిటు చేయవలెను. లేదా పార్టీ కట్టించుకొనవచ్చును. ఈ విషయములో మా డిపార్టుమెంటు ప్రీవియస్ కాంక్షను లేదు ను ముగ్గు అను సంప్రతించనే లేదు. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారు (పెసిడెంటుగారికి పంట్లు ఉపయోగించు కొన్నుండుకు వయేటిల్లు నాకు పంపబడినది. ఈజిల్లు స్టాఫ్ బోర్డుయొక్క - Floating charges కు చెందునేమో తెలుపవలసినదిగ కోరిరి. చెందదు తెలిపితిని. ఆరంటు యెండుకు వినియోగించ బడినదో నాకు తెలియదు. 8-9-26 న జిల్లాబోర్డు (పెసిడెంటుగారు జి. వో. వార్షియొండెరి. 1926-27 బడ్జెటులో డిప్యూటీ కమిషనరు కన్నడిపి. మొదట కెన్సలరు గ తయారుచేసినపుడు బడ్జెటు సరిగనేయున్నది. కొన్ని అయిటములు తగ్గించవలసినవచ్చినపుడు కష్టము కనపడినది. (పెసి డెంటుగారు రెండువేట్లు తగ్గించి తయారు చేయమని జి. వో. పంపిరి. ఆప్రకారము తగ్గించితిమి. ఇంజనీరింగు కాఖను బడ్జెటు తయారుచేయుచున్నపుడు అసిస్టెంటు ఇంజనీరులను సంప్రతించి కావలసిన పనులనుబట్టి తయారుచేసెదము.

క్రాస్ పరీక్ష

చ:—మేముమాడ కొన్ని ప్రశ్నలను సమ్యుచుచేసితిమి. అవి రాలేదు. అవి వచ్చువరకు తెలిసినవిషయములనుబట్టి క్రాస్ పరీక్ష చేసెదను.
న్య:—ప్రశ్నలను తెప్పించవచ్చును.
చ:—(సాక్షితో) తుపాను సంభవించిన సంగతి విని యున్నారా?
సా:—నేను రాకపూర్వమే వచ్చినది. వినియున్నాను.
చ:—తుపానువలన కొన్నిపనులు చేయవలసి వచ్చినది గదా?
సా:—నేను వచ్చునరీకి కొన్నిపనులు ప్రారంభించబడినవి.
చ:—ముందు ఎన్ని మేట్లు లేకుండా పనిచేయగల ఆచార మెప్పులనైనా కలదా?
సా:—అర్థంలేదు పనుల విషయములో.
చ:—పనుల పూర్తి చేసిన పిమ్మట అగ్రిమెంటు తీసి కొనెదరా?
సా:—పనులు ప్రారంభించక పూర్వము అగ్రిమెంటు తీసికొనవలెను. కొన్ని సందర్భములలో పనులు ప్రారంభించ జడిన పిమ్మట అగ్రిమెంటు తీసికొనబడును. కాగితములలో యా ప్రకారము కాన్పించును.
చ:—అగ్రిమెంటు తీసికొనిదే బిల్లు యియ్యరు గదా?
సా:—యివ్వదు.
చ:—అల్లాటుమెంటు లేకుండా రోడ్డు వేసెదరా?
సా:—మరి అర్థంలేదు విషయములలో.
చ:—విరివాడరోడ్డుకు సంబంధించిన అద్దవిషయములో తీసివేయవలసినదని అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగారు శిఫారుసుచేసి యున్నారా?
సా:—చేసియున్నారు.
చ:—మొదటి సంవత్సరములో మీరు అభ్యంతరము చూపిరా?
సా:—నుమ్మలను సంప్రతించనే లేదు. అగ్రిమెంటు ఇంజనీరును మాత్రమే సంప్రతించిరి
చ:—జొన్నపాడు విరివాడరోడ్డు విషయములో నిమ్మలను సంప్రతించిరాయని రామచంద్రయ్యగారు అడిగియున్నారగదా. జిల్లాబోర్డు రోడ్డుగ స్వాధీనము చేసికొనమని తాలూకా బోర్డు శిఫారుసుచేసినదా?
సా:—చేసినది.
చ:—మీరేమైన శిఫారుసు చేసినారా?
సా:—నాకు జ్ఞాపకములేదు.
చ:—జిల్లాబోర్డు మీటింగ్ కు మీరు హాజరకా లేదా?
సా:—నేను జిల్లాబోర్డుకి మీటింగు పూర్తి అయింది.
చ:—ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారు కల్వర్టు కట్టుటకు పర్యవేక్ష ఇచ్చినారా?

సా:—బోర్డుత్రవ్వకుట మాత్రమే నాకు ఉత్తరవు యిచ్చియున్నారు.
చ:—జిల్లాబోర్డు పర్యవేక్ష రోడ్డు త్రవ్వకుటగదా?
సా:—అవును.
చ:—మీతో తనిఖీవచ్చిన (పెసి డెంటు డెలిగేటు యెవరు?
సా:—ఇమం మోహిద్దీన్ గారు.
చ:—మీకు తనిఖీకి వెళ్లువరకు మీ కి విషయము తెలియదా?
సా:—తెలియదు.
చ:—ఎవరి రోకపై కట్టిరి. ఎవరు మొత్తము చెల్లించిరి?
సా:—గొల్లపల్లి జమీందారుగారు కల్వర్టు కట్టవలసినదని కోరిరి. అందుకుమొత్తం వారుయిచ్చిరా?
చ:—బడ్జెటులోపము మీ ఆఫీసులో రాలేదుకదా?
సా:—రాలేదు.
చ:—(న్యాయాధిపతితో) మిగతా కాగితములు వచ్చి నసిమ్మట మిగతా క్రాస్ పరీక్ష చేసెదను.
సా:—మీకు కావలసినయెడల మీతరపు సాక్ష్యముగ పిలిపించవచ్చును.

పునర్విచారణలో (పెసి డెంటుగారు కమ్యూనికేషన్ దును పెదపూడి డెలిగేటురోడ్డు తనిఖీకి వెళ్లి తినిరయి, గ్రామ రోడ్డు అద్దెన్నీర్లయను ఉత్తరవిచ్చు (పెసి డెంటుగారి అభిప్రాయము ననుసరించియుండుననియు సాక్షిచెప్పెను.

94 వ సాక్షి అయినాల బాబురావుగారు బందరు తాలూకాబోర్డులో రేజి ఆఫీసరును, నందిగామలో 1925 ఏప్రిల్ 4 మొదలు 9 వరకు 1926 కు రేజి ఆఫీసరుగా ఉన్నాను. 6-11-26 న నందిగామలో వున్నాను. కొందరు గ్రామములు తహసీల్దారుగారును బమ్మల నడుచుటలేదని కంప్లయించి చేసినారు. సాయంకాలపు బససుమాత్రము చూచిరి. పొలింగు రోజున జాజ్జులలో నున్నాను. అది ఒక పోలింగ్ స్టేషన్. హెడ్ క్వార్టర్స్ కుండి 15 మైళ్లు. 9-4-27 న బందరు తాలూకాబోర్డు రేజి ఆఫీసరుగ చేరితిరి. ఘంటకాలగ్రామము నెరుగుదును. అక్కడ ఒక చెరువుత్రవ్వవారు. చెరువుకంట్రాక్టరు నీతారామయ్యగారు ఇంటిపేరు తెలియదు. చేసినపనిముత్తము యియ్యలేదని ఆయన కంప్లయంటు చేసినారు. పని ఎన్ని మేట్లు 2200. గతసంవత్సరము 500 మాత్రమే అల్లాటుచేయబడినవి. మిగత 1700 లకు (అడ్డర్ మెంటు ప్లీటు)ను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగారు తాలూకాబోర్డు కాంక్ష చేసిమి తమ పంపిరి. తాలూకాబోర్డునారు కాంక్ష చేయనందున, నాపూర్వపు ఉద్యోగి అల్లాటుమెంటు మొత్తము 500 మాత్రమే చెల్లించెను

క్రాస్ పరీక్ష

జాజ్జులపోలింగ్ నా జ్యూరిస్ డిక్ష కలో ఉన్నందున రోడుతనిఖీచేయుటకు మాత్రమే వెళ్లితిని. 9-12-26 నుండి నాలుగు నెలలు నెలపుమీద వెళ్లితిని.

9 వ సాక్షి వడ్లకున్నాటి కుక్కలరామయ్యగారు విచారణ

850 యెకరముల భూమి నాకుగలదు. అదానుపు సన్ను ఘూరు 150 చెల్లిస్తాను. కాసనసభకు అన్యెంట్ కి నాకు వోలు ఉన్నది. బందరులో రాజాగారికి జరిగిన టిప్పర్ల జ్ఞాపకమున్నది. ఆహ్వానపత్రమీద నేనుమాడ సంతకము చేసినాను. మల్లాది నరసింహశాస్త్రిగారు నావద్దకువచ్చి కోరిండుడు సంతకము చేసితిని. ప్రజలతో రాజాగారికి సరిదయయ్యుటగ చేయుటకు టిప్పర్ల యెర్పాటుచేయబడినది. రాబోయే కాసనసభ యెన్ని కలసందర్భములో నిది జరిగినది. నేను టిప్పర్లకి వెళ్లితిని. టిప్పర్ల పిమ్మట రాజాగారు తంగిరాల మూగ్యవారాను గాగారు యిద్దరు యెలవదొలతో మాయంకికి ఎన్నికలకు రెండుమాడు కెలలపూర్వము వచ్చినారు. మా అల్లుడికి భూస్వాములగర్వములో వోలు ఉన్నది. ఆయన వోలు గొల్లపల్లి రాజాగారి కి ప్రించుటకు నావద్దనుండి శిఫారుసు ఉత్తరము తీసికొన వలసి అడిగినారు. నేను ఉత్తరములు యిచ్చినను మిగ్గాపురం రాజాగారికి గొల్లపల్లి జమీందారుగారు కొడుకువరుస. రేపు యెన్నికలనగా నరసింహ శాస్త్రిగారు మొఖాసాదారు నోకరిని మాయంకికి తీసికొనినచ్చి రాజాగారికి వోటిప్పించవలసినదని అడిగినారు. ఆంధ్రప్రతిక చందాదారును. 2-5-26 ఆంధ్రప్రతికచేరించిరి. రాజాగారి వోట్లుసందర్భములో వాటిప్రెస్ లో ముద్రించిన కరపత్రమును ప్రదితిని. ఎన్నికలముందు ఫంచుపెట్టబడినది.

మేమే పోలీసువారితో చెప్పినాము. పోలీసువా రేవ్వరైతే చెప్పలేము. వారి వయస్సు నుమారు చెప్పలేను. పోలీసువారో పొడుగువారో చెప్పలేను. ఏదామో వుంటాలో నేను చెప్పలేను.

స్వామి:—ఈ ప్రశ్నలనలన నేను ప్రయోజనము?

చ:—సాక్షి పోలింగ్ వ్యవస్థకు రాలేదేమో నని నా అభిప్రాయము.

సా:—దాదాయిల్లో, పెంకుటిల్లో, స్కూలుబిల్డింగ్లో నేను చెప్పలేను. నేను వచ్చేటప్పటికి యింకా వోల్టు నేనునే యున్నాను. పోలీసువారికి చెప్పినపుడు, ఇంతయూరి జనంలో మేమేమిచెప్తున్నామని వారన్నారు. చెయ్యవేసి త్రోసివేస్తున్నారని చెప్పినాము. పేరులు తెలియవుకాని మనస్సులను పోలీసువాడికి చూపించినాము. అంతయూరి వారిని చూడలేదు. తరువాతను చూడలేదు. వారు హిందూవులు. మా వూరి వారిని పది పది పాదులనుండి త్రోసివేసినారు. చిట్టిగూడూరు జక్కంటల్ల వార్లునుకూడ త్రోసివేసినారని విన్నాను. గ్రామం పేరునుబట్టి త్రోసివేసినారు. నాకు అబద్ధం చెప్పవలసిన అవసరములేదు. కనుక యింకొకప్పుడేమీ చెప్పలేదు లోపలవున్న పోలింగ్ ఆఫీసరు ముఖము కన్నడనందున నేను కేకవేయలేదు. ఏవైపున వున్నారో తెలియక కేకవేయలేదు. లోపలవున్న వారు ఒక్కొక్కప్పుడు కనపడ్డారు. మరియొకప్పుడు కనపడలేదు. ఎవరికి తండ్రి యిప్పించలేదు. 5 గంటలకు జనముకగిరి. 60, 60, 70 మంది మునుగుగావున్నారు. ఆ గ్రామంకు 10-80, 11 కంటలకు పెట్టినాము. కాఫీహోటలువద్ద గంట గంటవరకు రాజా గారికి వోల్ట్లువలసినదని బోధపడింది. మేము మొదటవెళ్లటం పట్టికి, వోల్ట్లు లోపలికివెళ్లి వోల్ట్లువేస్తూనే యున్నాం. త్రోసివేసినట్లుగా కాశ్యోరావుగారి మనస్సులను చెప్పలేదు. ముఖ్యము త్రోసివేసినవారు నలుగురు. త్రోసివేయబడనివారు 80, 40 మంది వున్నారు. వారిని త్రోసివేయుటకు ప్రయత్నించలేదు. గ్రామముననుగురు మొదట కనపడుటేకాని మళ్ళీనవడలేదు. మావూరు గ్రామముననుగురు వచ్చాడు. ఆ యంతో రిపోర్టుచేయలేదు. రాజాగారికి వోల్ట్లువేయబడినవారి నెవరిని గెంటి వేయలేదు. కంకట గ్రామముననుగురిని ఆపుడపుడు మామూలు వుంటాము.

పోలింగ్ యిల్లు పిచ్చయ్యగారిల్లుని చెప్పినారని ప్రసారించిపో సాక్షి చెప్పెను.

సాక్షులను నిర్బంధించుట

రాజాగారి పార్టీవారు క్రిందవున్న యిద్దగు ముగ్గురు సాక్షులను తీసికొని వెళ్లిపోవుచున్నారని రామాచార్యులుగారు విచారించుటకు వెళ్లిరి. న్యాయాధిపునితో విశ్వసాధనర్యోక్తరావుగారు తెలియబరచెను. అతడునుగ్గు హార్సడుగారు, కొండపల్లి బువ్వయ్యగారు రాజాగారి మనస్సులు ముగ్గురు సాక్షులను బాధించుచున్నారనియు దివసహి హనుమంతరావు గారివంటివారినే రాజాగారి యేజంట్లుబాధ(harass)పెట్టుచున్నారనియు రామాచార్యులుగారు వచ్చి చెప్పిరి. చక్రధర రావుగారు లేచి రామాచార్యులుగారు False representa. tions చేయవచ్చునని చెప్పిరి.

రామా:—అటులను నేను ఆక్షేపించుచున్నాను. నేను స్వయముగ మాదిరవును యిటువంటి మాటలుపయోగించుట భావ్యముకాదు.

స్వామి:—సమస్య చేసినవారి విషయములో చర్య తీసికొనవచ్చును. కాని యిటువంటి (Harassing) జరగరాదు. ఇదివరకొక కంప్లయంటు వచ్చినది. ఇప్పుడొక కంప్లయంటు వచ్చినది.

చ:—ప్రశ్నలు ఎక్కువగా గలవారిని ప్రాప్త్యుచు చేస్తారంటే అర్థమున్నది.

స్వామి:—ప్రాప్త్యుచు చేసేవారిపై చర్యతీసికొనవలసినవారు. సాక్షులను తీసికొనుట వేరు. సాక్షులు మాత్రము హాజరుగా నుండుటవసరము.

చ:—ఇప్పటికి 99 సాక్షులను పరీక్ష చేసిరి. ఇంతసాక్షులమైన తరువాత సమస్య లేకుండా సాక్షులపై పెట్టినవిమర్శలనే నాక్షేపించుచున్నాను.

స్వామి:—ఇట్లు జరిగేయెడల పోలీసువారు లేనిదే విచారణ కష్టము. సాక్షులను గొర్రెలవలె త్రోసికొనవలెనని మంచిది కాదు.

చ:—సాక్షులను తయారుచేయుటలో ఆపివ.నరలపక్షమువారు పనిచేయుటకు చూచుచుండుటవసరము.

రామా:—అందులకు నా కళ్ళంతరము లేదు.

స్వామి:—ఇటువంటి దిక్కుమందు జరుగకుండ చూడవలసియున్నది.

మద్రాసువిశ్వవిద్యాలయ నెనేటునభ

ప్రశ్నోత్తరములు 27-10-1927

ఎ. యస్. వైద్యనాథ ఆయ్యగారు.

(ప్రశ్న:—(ఏ) 1928 సం. విశ్వవిద్యాలయ పట్టుమునకు సవరణలచేయు విషయమై నియోగింపబడినకమిటీయొక్క మొమరాండము గూర్చి సిండికేటు ఆలోచించినారా? (బి) సవరణచట్టమునకు సవరణలు గావించు విషయమై వారు చేసిన సిఫార్సులను ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసినారా? (సి) సవరణసవరణలను గూర్చి తమ అభిప్రాయములను వెల్లెబ్బుటకు నెనేటునభ్యంతరము అవకాశ మున్నదా?

జవాబు:—(ఏ) అవును. (బి) అవును. (సి) సిండికేటు యొక్క అభిప్రాయముమాత్రమే తెలియజేయవలసిన ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. నెనేటుయొక్క అభిప్రాయము తెలిసికొనవలయు నని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుటకు సిండికేటు నిశ్చయించిరి.

టి. యస్. వెంకటేశ ఆయ్యగారు

(ప్రశ్న:—1927 ఆగస్టు లో జరిగిన నెనేటు పై కలు సభ నిమిత్తము విశ్వవిద్యాలయమునకు యెంతఖర్చు అయినది?

జవాబు:—రూ. 1,787.

సి. వి. రంగస్వామిగారు.

(ప్రశ్న:—ద్రవిడభావల రీడర్లు ఫెల్లోలు యెప్పుడు నియమింపబడిరి? ఎప్పుడు వారు పనిలో ప్రవేశించిరి? వారి కార్యాలయము ఎచ్చట స్థాపించబడినది? వారు పనిలో ప్రవేశించిన తేదీనుండి వారేమిపని చేసిరి?

జవాబు:—(ఏ) 28-7-27 తేదీన జరిగిన సిండికేటుసభలో (బి) 1. 1927 సం. ఆగస్టు 22 వ తేదీ నుండి సెప్టెంబరు 1 వ తేదీలోపుగా 2. అక్టోబరులో ముగ్గురు సభ్యులు పనిలో ప్రవేశించిరి. (సి) ఎగ్జ్యూక్యూటివ్ కమిటీలో "తంబుల్లింగ్" (డి) ఇంత స్వల్పకాలములో వారు చేసిన పనిని గూర్చి రిపోర్టుచేయుట సాధ్యముగాదు.

సి. వి. సుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యగారు, మద్రాసు.

(ప్రశ్న:—(ఏ) ప్రాచ్యపరిశోధక కాఖలో నెంతభాగము యంతవరకు నియమింపబడినది? (బి) ప్రాచ్యభావలలో పరిశోధన సజువుటకు రీడర్లకు ఫెల్లోలకు మార్గముజూపుటకయి యేమయిన ప్లాన్ గూర్చి అంగీకరింప బడినదా, అట్లయినయెడల దాని వివరము సభగారియెదుట బెట్టెదరా? (సి) ద్రవిడకాఖలోని రీడర్లు, ఫెల్లోలు, విద్యార్థులు చేయు పనిని తనిఖీచేయుటకయి యేమైనా యేర్పాటులు చేయబడినవా? (డి) ద్రవిడ విజ్ఞానముగూర్చి యుపన్యాసములు నిచ్చు యేర్పాటు విడిచిపెట్టబడినదా? లేనియెడల, ఏమయినాపనులు, యెచ్చట, యెవరిచే, నిర్వహింపబడు యేర్పాటు చేయబడినది?

జవాబు:—(ఏ) డైరెక్టరుయొక్కయు పరిశోధక విద్యార్థులయొక్కయు నియామకముతప్ప తక్కిన భాగమంతయు నియమింపబడినది. (బి) ఆయాకాఖలయొక్క ముఖ్యులవద్దనుండి కాగ్రక్రమములు అందినవి. అవి ఆలోచనలోనున్నవి. (సి) వైసుచాన్సెలరు అనుయమై తాత్కాలికముగా నియమింపబడిరి. వీరు ఆపనిని నడిపించునేర్పాటు గావించెదరు. (డి) లేదు. 1927-28 సం. యీ క్రింది యుపన్యాసములు మద్రాసులో నివ్వబడుటకు యేర్పాటు చేయబడినది.

1 అరవము

1. పండిత ఆర్. రాఘవయ్యగారు "కంబళ" గూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములు (ఇదివరకె యియ్యబడిన) 2. కాశ్యోరావుగారు (మధుర) ప్రాచీన తమిళవిజ్ఞానము నాగరికతగూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములు 3. మహామహాపాధ్యాయ వి. స్వామినాథఆయ్యగారు 2 తెలుగు

యస్. కుప్పస్వామి ఆయ్యగారు బి. ఏ ప్రబంధవాఙ్మయము గూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములు

3. కన్నడము

1 ఆర్. తాతాచారిగారు యం ఏ యం ఎడ్ (కృష్ణ జిల్లా ఎడ్యుకేషనలు ఆఫీసరు) జైవాజ్యముగూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములు 2 యం వెంకటేశ ఆయ్యగారు యం ఏ (మైసూరు ప్రభుత్వ సహాయకార్యదర్శి)

కర్నాటక విజ్ఞానముగూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములు

4 మళయాళము

1 యస్. పరమేశ్వర ఆయ్యగారు యం ఏ బి యల్ "మణిప్రవాళి" గూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములు,

2 కె. పరమేశ్వరం పిల్లెగారు యం, ఏ మళయాళములో వాఙ్మయవిమర్శన పద్ధతుల గూర్చి నాలుగు ఉపన్యాసములు

సి. జె. వార్మెగారు

(ప్రశ్న:—(ఏ) "మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పత్రిక"యొక్క మొదటిసంచిక వెలువడినదా? (బి) సిండికేటుచే నియమింపబడిన సంపాదకీయబోర్డు యొక్కడయిన సభ గూడినదా? (సి) సంపాదకీయబోర్డుసభ్యుల అనుమతి పొందకుండా మొదటి సంచిక నుద్దేశింపబడిన లిఖితగ్రంథములను సంపాదకుడు మద్రాసు పరిషత్వేయట నిజమేనా? (డి) సవరణ కార్యక్రమముగూర్చి సిండికేటుగారి సంపాదకీయబోర్డుగారి యేమయిన నిబంధనలు తయారుచేసిరా?

జవాబు:—(ఏ) లేదు (బి) ఇంతవరకు లేదు (సి) కాదు లిఖితగ్రంథములు యింతవరకు సిద్ధము కాలేదు. (డి) సవరణ కార్యక్రమము గూర్చి నిబంధనలు సంపాదకీయబోర్డుచే తయారుకాబడును.

కీ|| శే|| స్వామంచి నీలకంఠం పంతులుగారు

కర్నూలు, ఆక్టోబరు 27:—ఎం. వెంకట రామయ్యగారు యిట్లు తంజినపురున్నారు. కర్నూలు జిల్లాజడ్జి స్వామంచి నీలకంఠం పంతులుగారు నిన్నరాత్రి 2 గంటలకు జ్వరము నుండెభారముచే కాలస్యమయిందిరి. వీరుగొప్ప సంస్కృతపండితులు. నిష్ఠాగరిష్టులు. కష్టపడి పనిచేసేవారు. దివమున కొక్కపూటయే రాత్రిభోజనముచేసి యుండెడివారు.

(నీలకంఠం పంతులుగారు న్యాయాధిపతులగ బరితేయుచు, న్యాయనిర్ణయముందు సమర్థత జూపుచుండిరి. వీరుదైన భక్తులు. వేదాంతరహస్యములను గ్రహించుటకై విశేషశ్రమ దీసికొనుచుండిరి. తిరికకాలమునంతయు బ్రహ్మజ్ఞానముందు గడపిరి. వీరిఆకాలమరణమున కెంతయు వింతించుచున్నారము. ఆం. ప. సం.)

కర్నూలు, ఆక్టోబరు 27:—జిల్లా జడ్జి నీలకంఠం పంతులుగారు 5 రోజులనుండి ఆస్వస్థత నుండి నేను తెల్లవారు ఝామున మరణించిరి. వారి శవమును న్యాయవాదులు న్యాయ కాఖ ఉద్యోగులు శ్మశానమునకు గొంపోయిరి. అంత్యక్రియలకు జిల్లా కలెక్టరు జిల్లా ఇంజనీర్లు సమీపజ్జి రామచంద్రశాస్త్రిగారు మున్నగువారు వచ్చియుండిరి. పోలీసుదళము గౌరవ సూచకముగ నిలచి యుండిరి. (ఆం. ప్రె)

ప్రతిపరిశ్రమ-రైలుగేట్లు

"రైలుగేట్లు అధికముగ నుండుచలన వంగరాష్ట్రమున ప్రతిపరిశ్రమయభివృద్ధి కెంతయు ఆటంకము గల్గుచున్నది. ఇతర విధములగు సౌకర్యములన్ని యొసంగినను లాభములేకున్నది. విల్లులు లాభములేకుండగాని, నష్టముతోగాని పనిచేయనలసియున్నచో వెంటనే మూయుచున్నను". అని డి. పి. కె యిటనుగారు రైల్వేగేట్లు 2లకా సంఘముయెదుట సాక్ష్య మొసంగుచుజెప్పిరి. పంకాబునుండిహళా రామరవాజామగు ప్రతిపై పశ్చిమోత్తర రైల్వేవారును, ఈజ్టుఇండియను రైల్వేవారును యొక్కవరేట్లు వసూలు జేయుచున్నారను విషయముగూర్చి సంఘమువారు చర్చించుచున్నారు. మొట్టికా వాగవారి 5 అజా లధికమని ప్రతిపైయుల వారమున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెసు)

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 26:—జేవమాత కృష్ణమూర్తి డాక్టరు బి.పెంటు, మర్రిజోషి వీరరాజదాసదంపతులు ఉదయమున చయివామోడలో బొంబాయి చేరిరి.

1930 నుండి వర్తమల సౌకర్యార్థమై వాయునిమానములనడపుటకు కొలబోనుది 7 రోజులలో అండ్రుచేరుటకు ఏర్పాటులు కొలబోలో ఈమధ్యవచ్చిన ఏరియలు ఫెర్వీసు మిషనువారు గావించుచున్నారు.

అహమదాబాదు పురపాలక సంఘమువారు తిరిగి వల్లభాయిపట్టుగారి నే అన్యతనగా నెన్నుకొనిరి.

బర్మారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు తమ ప్రతినిధులగు కలకత్తాఅఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభకు శ్రీయుతులు కావనుండుర చక్రవర్తి జమ్నదాసు మెహతాగార్లు నెన్నుకొనిరి.

రాజప్రతినిధి విలుపు

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

రాజప్రతినిధిగారు నాయకులను పలువుర నాటకానియటకు కారణ మేమియో యితవరకు చెబియలేదు. వారు మాటాడదలచిన ముఖ్యవిషయములలో, హిందూమహమ్మదీయవైషమ్యము, నాయల్ కమిషను, మున్నగునవి చేరవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడు, డాక్టరు అన్నాసాహెబ్, అబ్దుల్ కలం అబ్దుల్ మున్నగు ప్రముఖు లాహ్వానింపబడినటుల చెలియుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారి ఆహ్వానమును శ్రీమంత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు రంగీకరించెదరో లేదోయని విచారించుచున్నారట. ఆహ్వాతులయిన నాయకులందఱును స్వీయాభిప్రాయములనే చెలుపగలరుగాని, రాజకీయసంఘముల యభిప్రాయములను కనుగొని చెలుపుట కవకాశము లేకున్నది. విషయమేమియో తెలిసినచో, నాయకులు ప్రతినిధిసంఘముల యభిప్రాయములను చెలుపుటకు పిలవబడిరి. అది యటులుండ, నాయకులతో సంప్రతించి, వారిద్వారా దేశాభిప్రాయమును కనుగొనుటకు రాజప్రతినిధిగారు ప్రయత్నించుట మూత్రము మిగుల సమంజసముగనున్నది. రీడింగు ప్రభువుగారు క్రొత్త రోజులలో నాయకులతో సంప్రతించిన సంగతిని చదువరు తెరుంగుదురు. గాంధీమహాత్మునితో ఆరుదినములు రీడింగుప్రభువుగారు చర్చ నలిపిరి. కాని, ఫలము మాత్రము వ్యక్త మయ్యెను. అధికారవర్గ మెటుల జెప్పిన రీడింగు ప్రభువుగారు రటుల నడచిరిగాని, ప్రజాప్రముఖుల యభిప్రాయములను గౌరవింపరయిరి.

వీరు లాఆర్డరులను దేవతలగ పూజింపసాగిరి. రాజాభిప్రాయము వెనుక లేనిది, లాఆర్డరులు సరికీలేముగ నుడజాలవను సంగతిని వీరు గ్రహించజాలకపోవుట శోచనీయము. రీడింగుప్రభువుగారు లిబరలుకట్టుకు జెందినవారు. సాటిలేని న్యాయవాదులనియు, న్యాయాధిపతులనియు పేర్కొని యుండిరి. అట్టితరు, "లా"కు మూలాధార మెద్దియో ప్రహింపకుండుట ఆశ్చర్యకారణ మయ్యెను. హిందూదేశమున కార్థుని హక్కువర్గమువా లేదేదేనైనను "లా" యగుచున్నది. శాసనసభలకు వీరు కర్తవ్యత వహించుటలేదు. బెంగాలుఆర్డినెన్సు, క్రిమియల్ లాసవరణచట్టము మున్నగునవి "లా" యగుచున్నది. పరిపాలనందు మార్పులు సయితము "లా" యయ్యెను. నిజమాలోచించిన, జన్మస్వాతంత్యముల నిరోధింపు శాసనములు, సరియగుశాసనములు గాజాలవు. లా ఆర్డరులపేరుతో నిరంకుశాధికారమును కొనసాగించు తలంపుచలన, వీని గౌరము క్షీణించెను. నాయకులతో సంప్రతించిన సంతకము, రీడింగుప్రభువుగారు తీవ్రనిర్బంధము

లకు గడంగిరి. లాఆర్డరులను నిష్కర్షగ సాగింపవలెనని పలుమరుచాటసాగిరి. గాంధీ ఆలోచనలు మున్నగు ప్రముఖులనేకులు కారాగృహముల కడబడిరి. దేశభక్తులకు కారాగృహమే శరణ్య మను విశ్వాసము ప్రబలసాగెను. రీడింగుప్రభువుగారిచర్యలవలన, కారాగృహములు అతిపవిత్రములుగ నెంచబడెను.

ప్రస్తుతరాజప్రతినిధి యగు ఇర్వినుప్రభువుగారు రీడింగు ప్రభువుగారి మాగ్గము నవలంబింపక, నాయకుల యభిప్రాయములను గౌరవించి, వాని నాచరణలోనికి దేబయత్నించుట ముఖ్యము. అధికారవర్గమువా రవలంబించు మామూలుపద్ధతుల ననుసరింపవలెననిన, నాయకులతో సంప్రతంపబనిలేదు. ఇర్వినుప్రభువుగారు కన్నర్యేటివులు. అయినను వీరి ప్రసంగములు పరుషముగ లేక, హృదయసామ్యతను సూచించును. ఆచరణలో గూడ నిట్టి సామ్యతనే జూపుచో, ఇర్విను ప్రభువుగారి నామము హిందూదేశచారిత్రమున వన్నె కెక్కును. హిందూదేశమునకు సంబంధించినంతవరకు, ఇంగ్లండునందలి వివిధపక్షములమధ్య వ్యత్యాస మెంచుటకు వీలు గనుపింపదు. అధికారములేనపుడు, లిబరలు లేబరు పక్షములవారు విశాలాశయములను ప్రతిపాదించినను, అధికారము వహింపనే కన్నర్యేటివుల కన్నను ఎక్కుడు ఔదార్యముతో మెలగుట గనుపింపదు. లేబరు ప్రభుత్వము పాలించుచున్నపుడే, బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ఇండియామంత్రి యగు ఆలివియరు ప్రభువుగా రామోదించిరి. బెంగాలు గవర్నరుగను లిట్టనుప్రభువుగారును, రాజప్రతినిధి యగు రీడింగు ప్రభువుగారును లిబరలుపక్షమునకు జెందినవారే. ఇట్టివారు నిర్బంధములకు గడంగుట ఎంత విచిత్రమో యూహింపవచ్చును. ప్రస్తుతపు బెంగాలు గవర్నరుగను కలనల్ జాక్సనుగారు కన్నర్యేటివు ప్రముఖు లయినను, బెంగాలు నిర్బంధితులను వరుసగ విడుదల జేయుచున్నారు.

వీరిచర్యలను కన్నర్యేటివు రాజప్రతినిధి గాని, ఇండియా మంత్రిగాని ఆక్షేపించుటలేదు. మరియొక వింత ఏమన, భారతీయులులేని రాయల్ కమిషనును లేబరుపక్షమువారిపుడు ఆమోదించుచున్నటుల నచ్చిదానంద సింహాగారు చెలిపిరి. ఇది నిజమగుచో, కన్నర్యేటివులకును తదితరులకును ఆచరణయందు భేద మెక్కడ గలదో తెలియదు. రాయల్ కమిషనువారు వచ్చి పరీక్షల జేయు పద్ధతిని, హిందూదేశనాయకు లామోదించుట లేదు. స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు భారతీయులకుమాత్రమే హక్కుగలదని వీరు నమ్ముచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో భారతీయుల కెట్టిప్రవేశములేని రాయల్ కమిషనుకు హిందూదేశమునందు ఏపక్షమువారును సుముఖతజూపరని నమ్మవచ్చును. కన్నర్యేటివు పార్లమెంటు సభ్యులతో నిండిన రాయల్ కమిషనువలన, ఎట్టిప్రయోజన ముండునో యూహించుట సులభసాధ్యము. ఇర్వినుప్రభువుగారు ఇట్టిరాయల్ కమిషనును ఆమోదింప జేయుటకు, నాయకుల నాహ్వానించినచో, వారిప్రయత్నము విఫలముగాక మానదు. మితవాద ప్రముఖులుగూడ, ఈ సూచనను నిరాకరించియుండిరి. దేశములో ప్రబలింప హిందూమహమ్మదీయవైషమ్యముల నాధారము జేసి కొని భారతీయులకు స్వపరిపాలనము నొసగగూడ

దనియు, హిందూదేశమునందు జాతీయత నిలవజాలదనియు, బ్రిటీషు అధికారులు శాశ్వతముగ నిలచియుండవలెననియు, ప్రాదేశీకుల ధ్వయరు ప్రభుత్వం లు ఇచ్చవచ్చినటుల ప్రలపించుచున్నారు. హైందవాశయప్రతిపక్షుల కిప్పుడు చక్కని యవకాశము చిక్కినది. మేయోగారి గ్రంథము భారతీయులను పలువిధముల తూలనాడుటచే, వీరిప్రచారమున కిది అమూల్య సాధన మయినది. ఆలివియరు ప్రభువుగారు నయితము బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రయోగము నిపుడు మరల సమర్థించుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయవైషమ్యములు స్వరాజ్యప్రదాన మవనరము లేదని చూపుటకు మారుగ, సత్వరస్వరాజ్యావశ్యకతనే చూపుచున్న వని, రాజప్రతినిధిగారికి నాయకులు స్పష్టముగ తెలుపవలయును. స్వరాజ్యపు లేమిచేతనే అంతరైషమ్యములు పెచ్చుపెరుగుచున్నవి. స్వరాజ్యము త్వరలో లభించినగాని, యివి సమసిపోజాలవు. ఇతర దేశముల చరిత్రలుగూడ ఈ సంగతిని బలపరుచుచున్నవి. ఎట్టి సంస్కరణములను ప్రసాదించదలచినను, అనుకూల వాతావరణము ప్రబలుటకు రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదల జేయవలయు నని, రాజప్రతినిధిగారికి నాయకులు చెలుపుట యవసరము. స్వరాజ్యవిధానముతో బాటు జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణ మత్యవసర మని హైందవులు గాఢముగ భావించుచున్నారు. మరియొక సంగతిని నాయకులు స్పష్టపరుపవలెను. భారతీయు లికమిషన్ స్వపరిపాలనాభావనలతో తృప్తి జెందజోరు. నిరర్థకమగు ద్వంద్వప్రభుత్వముతో వాణికి విసువెత్తినది. ఇట్టి నామమాత్ర స్వపరిపాలనమును ఏపక్షమువారును ఆమోదింపజాలరు. ఆట వస్తువులతో నాడుకొనబూనరు. కొయ్యగుట్టములపై స్వారీజేయరు. ప్రజలకు నిజమగు స్వపరిపాలనము కావలయును. తక్కుంగల వరములతో వారికి బనిలేదు. ఏదిక్కుకు బోదమన్నను, స్వపరిపాలనారాహిత్యము అడ్డుపడుచున్నది. సాంఘిక నైతిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది సంస్కరణములకు వీలు గలుగుటలేదు. స్వల్పలాభములు చేకూరుటకయినను, స్వపరిపాలన మున్నగాని లాభము లేదని సువ్యక్త మగుచున్నది. ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానముకింద ప్రజేచ్ఛ నెరవేరుట కే మాత్రము వీలు గలుగుటలేదు. అందుచే మరియొకమారు నిస్సారమగు సంస్కరణములను స్వీకరించుటకు, భారతీయు లొల్లరు. ఈ సంగతిని నాయకులు తెలియజెప్పట మేలు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారామోదించిన రిజర్వుబ్యాంకు చట్టమును కొనసాగించుటకు గూడ, ఇండియామంత్రిగారు రద్దుపడుచున్నపుడు, హిందూదేశము ఎంత నిస్సహాయస్థితిలోనున్నదో యూహింపవచ్చును. స్క్రీనుకమిటీ సూచనలు మూలబడినవి. వాణిజ్యనౌకాసంఘ నిర్ణయము లమలులోని కింతవరకురాలేదు. సైన్యపు ఖర్చును తగ్గించుట కింతవరకు సాధ్యపడలేదు. బ్రిటీషు యుద్ధమంత్రిగారు హిందూదేశమునకు ప్రవేశముగ వచ్చినను, సైన్యపుఖర్చు పెరుగుట కవకాశమేర్పడును. విదేశవస్తువులపయి సుంకములను హెచ్చింపవలయు నని టారిఫ్ బోర్డువారు సిఫార్సు చేసినను, ప్రయోజనము గలుగకబోయెను. ఇటులనే ప్రజాభిప్రాయము నెరవేరుటకు ప్రస్తుతపద్ధతి

స్థితా తేమాత్రము తోడ్పడుకుంటుంటే, స్వరూపాల నమే దీక్షి ప్రక్రియలు, ప్రముఖ లెల్లగు భావించుట తలచుచును. రాజకీయముల ఆస్థానము సంగీరించిన నాయకులు ప్రజలతో యోచించుటకు వీలు లేకబోయినను, వారి కోర్కెలను అనందిగ్గుముగ దెలుపుట న్యాయము. వీరికోర్కెలను తృప్తికరించుచో, ఆభాగ్యతను రాజప్రతినిధి గారే భరింపవలసియుండును. నాయకులు మాత్రము మాతృభేదముపట్ల తమధర్మమును నెరవేర్చేద రని నమ్మెదము.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము :
మరికొన్ని సవరణచట్టములు

ఈసారపు భార్యసెంటు గజెటులో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు మరి రెండుసవరణచట్టములు ప్రచురింపబడినవి. ఓబిరెడ్డిగారిచట్టము బెజవాడ బడులు అనంతపురమును కార్యస్థానము జేయగోరుచున్నది. కారణోద్దేశ్యములను వివరించుటలో, ఓబిరెడ్డిగారి టిటుల చెలిపిరి. “విశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానమును తలస్థప్రదేశ మగు బెజవాడలో నెలకొల్పుట విశ్వవిద్యాలయ జేమమున కనుకూలముగాదని ఇప్పుడు స్పష్టమయినది. ఏలన, బెజవాడలో కళాశాలగాని, పాఠ్యమగు హైస్కూలుగాని, లేదు. విశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానమును, అనుకూల శీతోష్ణస్థితియు, విజ్ఞానవాతావరణమును గలిగి, పరస్పరహాకారభావము ప్రబలుటకు వీలున్నచోట స్థాపింపవలయును. కార్యస్థాననిర్ణయమున కవసరమగు సందర్భములబట్టి చూచిన, బెజవాడ యందు కేమాత్ర మనుకూలము గాజాలదు. కార్యస్థానమును అనంతపురమునకు మార్పుట యవసరము. రాజమహేంద్రవరమును విశాఖపట్టణమును బనికిరావని యిదివరకే నిరాకరింపబడియుండుటచే, అనంతపురముకొట్టియే ఆలోచనకుదగిన ప్రదేశ మగుచున్నది.” కే. కోటిరెడ్డిగారు మరియొక సవరణ చట్టమును ప్రతిపాదించెదరు. వీరిచట్టము కార్యస్థానమును బెజవాడనుండి మదనపల్లికి మార్చవలయు ననియు, అనంతపురమునందు కేంద్రమును తీసివైచి మదనపల్లిలో నుంచవలయుననియు కోరుచున్నది. కారణోద్దేశ్యములలో, కోటిరెడ్డిగారి టిటుల వివరించిరి. “మదనపల్లి నముద్రపు మట్టమునకన్నను 2500 అడుగులు ఎత్తుగ నున్నది. మైళ్ల పొడవు కొండలమధ్య నున్నది. తేమలేని చల్లగాలివీచుచు పుష్పినొసగును. సంవత్సరముపొడుగున, వర్ష పాతము గమనముగనుండును. అందుచే శీతోష్ణస్థితి నిరుపమానము గనుండి, హిందూదేశమున ప్రసిద్ధిపొంది యున్నది. మనోహరమగు పరిస్థితులు గలిగి, అభివృద్ధిచాలినంతస్థలము గలిగి, ఎడతెగని ఊట నీరు నిచ్చుచు, ఇరుకునివాసములగోలకు దూరమై ప్రశాంతవాతావరణము గలిగిన, మదనపల్లి విజ్ఞాననిలయముగ నుండుటకు ఆదర్శప్రదేశముగ నుండును. దీనియందీదివరకే మొదటితరగతి కళాశాలయు, బాలురకు రెండు పాఠశాలలును, బాలికలకు రెండుపాఠశాలలును గలవు. ఆంధ్రదేశము నందలి పక్షిణమండలముల కన్నిటికిని, మదనపల్లి సమానదూరమున నున్నది.” వైన సూచించిన కారణముల జూచిన, అనంతపుర ప్రాంత స్వము గూర్చి ఓబిరెడ్డిగారు చెలిపిన విషయములతో

కోటిరెడ్డిగారి కేటీభవింప రనుట స్పష్టము. వ్యవధి నిన్నుచో, సవరణచట్టము లింకను బాగవచ్చును. అంతయును సెలెక్టుచేటివారు, ఆంధ్రదేశముం దంతటను పర్యటనము నలసి స్థలనిర్దేశము గా విం చు నప్పటికి, ఎంతయో ధనవ్యయ మగును. కనీస మొకసంవత్సరమయినను గడచి పోవును. ఈ లోపుగ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఎదుగుబాదుగు లేక నిలిచియుండవలసి వచ్చును. ఇంకను తీసివేసిన తీసివేపవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయము నిట్టిస్థితికి దెచ్చుట, ఆంధ్రుల కెంతమాత్రము లాభకరము గాదు. సెలెక్టు కమిటీలో, అన్ని మండలములవారును జేరియున్నారు. వీరింద రును కలసి ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చుట సులభ సాధ్యము. ఇందు అసంభవ మేమియు గనుపింపదు. ఏకాభిప్రాయము గుదురుటకు గల అవకాశము లన్నియు నిదివరకు త్రోసివేయబడెను. ఈ మారయినను, సెలెక్టు కమిటీవారు ఎక్కుడు దూర దృష్టితో మెలగి, ఏకీభావముజూపి, త్వరలో అనుకూలనిర్ణయము గావింప గోరెదము. ఇంకను స్థలములతగాదా పెరుగుట, ఏప్రాంతమువారికిని లాభకరముగాదని గ్రహించుట మేలు.

అభిశంసనము

మద్రాసు శాసనసభ్యులపై ప్రతిపాదించదలచిన అభిశంసనతీర్మానమువలన, ఇప్పు డెట్టిప్రయోజనము లేదను నభిప్రాయము, బెంగాలు ప్రతినిధులలో ప్రబలియున్నటుల, ప్రీప్రెస్చువార్త దెలుపుచున్నది. వీరి యభిప్రాయముతో నితరులుగూడ నేకీభవింపక మానరు. అభిశంసనతీర్మానము బంపిన పిమ్మట, కాంగ్రెసుపక్షమువారు జస్టిసుపక్షమువారితో కలసి మంత్రివర్గముపై విశ్వాసరాహిత్యము జూపుటకు ప్రయత్నించి విఫలమనోరథులయిరి. అట్టితరి, మరల వెరుకటి సంగతులను త్రవ్వుట కవసరము గనుపింపదు. ఈదృష్టితో జూచిన, అఖిల భారత కాంగ్రెసుసభ నిపుడు జరుపుట కవసరము గనుపింపదు. అయినను యీ సభ రేపటిదినము గూడుచుండుటచే, శాసనసభ్యుల భావికర్తవ్యము, అంతఃసభ్యము, నిర్మాణ కార్యక్రమాభివృద్ధి, కాంగ్రెసు పునర్నిర్మాణము మున్నగు విషయముల గూర్చి లెన్స గ యోచించి, రాబోవు మదరాసు కాంగ్రెసుసభకు మార్గము జూపవచ్చును. ప్రస్తుతపరిస్థితులు నిరుత్సాహకారణ మగుచున్నను, సరియగుదారుల నడుపుచో ప్రజలు స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు తోడ్పడుదురనుటకు నిదర్శనము లక్కడక్కడ పొడగట్టుచున్నవి. నాయకులయుపేక్షయే ప్రస్తుతమస్థితికి కారణమని తేలుచున్నది. సాంఘికవైషమ్యములు తాత్కాలికములని ఎంచవచ్చును. నూతనసంస్కరణముల నొసగుటకు సమయ మాసన్నమగుతరి ఇట్టిచిహ్నములు పొడగట్టుట మామూలయినది. త్వరలో నివి దొలగి పోక మానవు కాంగ్రెసు సంఘటనము త్వరితగతిన నడుచుచో, ప్రజలలోమరలనూతనోత్సాహముప్రబలకమానదు. ఈమారయినను కాంగ్రెసు మహాసభ శాశ్వతఫలదాయక మగు మార్గముల నన్వేషించి, వానినిగూర్చి యధిక శ్రద్ధ వహించినగాని ప్రయోజనముంపడు. తాత్కాలికోత్సాహముకొరకు విశేష ప్రయోజనమును మరచుట దూరదృష్టిగాని వివేకముగాని గాజాలదు.

కార్యదీక్ష

బెంగాలు బ్యూరొయొక్క విమరణజేయనాయు నని మొన్నటివనము పరిపాలనమున నిభలు జరిగెను. దేశాభిప్రాయ మీ తీరున వెలువడినను, కేవలనభలవలనను తీర్మానములవలనను మాత్రమే ప్రయోజనము గలుగదు. కాంగ్రెసుహముల వెలువల నున్నవారు స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు దీక్షతో బనిచేయుచుండుచో, నిర్బంధితులు కాంగ్రెసునిర్బంధములను సంతసముతో భరింతురని, సత్యేంద్రచంద్రమిత్రగారు కలకత్తానభలో నుడివిన విషయము చాల ముఖ్యమయినది. సుభాషచంద్రబోసుగారితో గలిసి తాము కాంగ్రెసుప్రచారము నలిపెదమని, సత్యేంద్రచంద్రమిత్రగారు నుడివిరి. వీరివలెనే, ఇతరులుగూడ కాంగ్రెసు కార్యక్రమనిర్వహణమునకు బూనుచో, అచిరకాలములో స్వరాజ్యసిద్ధియు, నిర్బంధితుల విమోచనమును చేకూరకమానవు. విదేశవస్తుముల నయినను సంపూర్ణముగ బహిష్కరింపవలెనని, గాంధీమహాత్ముడు సందేశ ముపెను. భారతీయులకార్యదీక్షపైననే, భావిఫల మాధారపడియుండును. స్వతంత్ర పేరుగనంతకాలము, ప్రజల మొరల పట్ల ఇంగ్లండు ఉడేతు వహించుచునే యుండును. వారి కోర్కెలను తృప్తికరించుచునేయుండును.

జంతరక్షణము

జంతరక్షణముగూర్చి యోచించుట కేర్పడిన అంతర్జాతీయమహాసభ తుదకు పోరాటములకు తావిచ్చెను. ఇటలీ ఫాసిస్టులు భిన్నభావము గనుపజిది, సభనుండి లేచిపోయిరి. వేరొక సభను జరిపెద మని బెదరించిరి. వ్యవభముల పోరాటపుపందెముల నాపి వేయవలయునని ప్రతిపాదించిన తీర్మానము గూడ వివాదమున కెడమిచ్చెను. వీనిని సమర్థించువారు బయలుదేరిరి. స్పెయిరు మున్నగు దేశములలో జరిగెడి ఎద్దులపోరాటములు మిగుల క్రూరములని, వర్ణింపబడుచుండును. అయినను ఇట్టి క్రూరవిరోధములను మానుకొనుటకు, పాశ్చాత్యులు సంసిద్ధము గాకుండనుండువరకు, జంతరక్షణకును భూతదయకును తా వుండజాలదు.

మహాత్ముని పర్యటనము

హోరనూరులో స్వాగతము

ఓట్టపాలెమునుండి కల్లికోటకు వెళ్లుట మెయిలులో 25 వ తేదీ ఉదయమున 3 గంటలకు మహాత్ముడు మున్నగు వరు హోరనూరు చేరిరి. రైలుస్టేషనులో స్థానికాధికారులవద్ద ఉలనాడు తాలూకాబోర్డువారును స్థానిక గాయకులును స్వాగతమునంగి పుష్పహారములను సమర్పించి రెండవ ప్రక్కనున్న స్థానికాధికారులను తీసికొని వెళ్లిరి. అచట సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి.

తిరువూరునుండి 25-వ తేదీ ఉదయమునకు మహాత్ముడు మున్నగువారు ఓట్టపాలెము చేరిరి. అచట మహాత్ముడు బహిరంగసభలోను విద్యార్థులసభలోను ఉపన్యసించెను.

(ఆ. ప్రె.)

బిలాస్పూరుము, ఆక్టోబరు 26—బిలాస్పూరుమునకు కట్టిన నుండి వచ్చుచున్న పానెజరు బండి పూర్తిగ పట్టాల తప్పెను. ఎవరను గాయపడలేదు.

(ప్రీ ప్రెసు)

కోమిల్లా, ఆక్టోబరు 26—అభయలక్ష్మి కొట్లాటల కేసు నేడు విచారణ ప్రారంభమైనది గాని 15 వ సవంబరునను వాయిదా వేయబడినది.

(ప్రీ ప్రెసు)

విదేశవార్తలు

దక్షిణ ఆఫ్రికా పరిణామము

రాజీవ్ కుమారులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

కేప్టౌన్, అక్టోబరు 25:— బాతీయనాదులు, గతీగా ఆఫ్రికా పక్షమునాడు పతాకమును గూర్చి రాజీకృత్యమునిరి. పరిస్థితిగూడలైన విషయములన్నిటినిగూర్చి పూర్తిగా ఒడంబడిక చేసిరి. ఇందు దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను కాంగ్రెసుపక్షంలో హార్తి జాగుగాడు, ప్రకటించెదరు. యూనియను పతాకములో యూనియను జాతునుగూడ జేర్చవలెను. బ్రిటిషు కామ్యూన్యుజాతులతో యూనియను గూడ కలిసియున్న దనుటను నిరర్థకముగా యూనియను జాతుపతాక ముండవలెనని యూనియను రాష్ట్రముల రాజధానులయందును విదేశములందు రేపులముందును ప్రభుత్వభవనములయందును జాతీయ పతాకముతో యూనియను జాతుగూడ ఎగురవలెననియు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించు ఇతరచోట్లగూడ ఎగురవలెనను సలహానుగూడ దేశీయజేపవరు దేశీయపతాకము మూడు గీతలు అడ్డుగా గర్భియుండవలెను. డెల్టను రూసు గాగు సూచించిన నమోదాతో నుండవలెను.

హార్తిజాగుగారి ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

దక్షిణ ఆఫ్రికా పార్లమెంటులో పతాకమునుగూర్చి హార్తి జాగుగారు చెప్పిరి. ఇదిగతము, కంటిమాలముగ బంపిన విషయములను చరల ఏకరేఖజేయిరి. జాతీయపతాకము దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వము స్వతంత్ర దొమినియనుగ (రాజ్యముగ) యుండునని చెప్పెను. ఇవిచట దక్షిణ ఆఫ్రికాలోయున్న అందరిని సఖ్యపరచుటయే తనయుద్దేశ్యమునిరి. సామ్రాజ్యసభలో చేసిన ఘనకార్య మిదేయనిరి. డాక్టరు మాల నుగారిసూచనకంటె ఈ విధానము కాల్వేయుగ గౌరవమును కాంతిని సమకూర్చునని స్పష్టముగా గాకొనిరి. యూనియను దినోత్సవమునాడు ఈ పతాకమును అమలుజరుపుటకు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించిరి.

డచ్చివైపు నికుడు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

బువైరు అక్టోబరు 25:— బంద్రాకానుండి డచ్చి వైపునికుడు బువైరునచ్చెను. ఉదయము 10 గంటలకు బగ్గానుకు బయలుదేరెను.

రుమేనియాలో తీవ్రమగు

రాజకీయ కిష్టపరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

బెర్లిన్, అక్టోబరు 27:— రుమేనియాలో రాజకీయ పరిస్థితులు తీవ్రమగు కిష్టపరిస్థితులందున్నవి. బెర్లిన్ వార్తలు దెలుపుచున్నవి. బుకారెస్టులో తీవ్రమగు ఉత్తరప్రకృతి రములను లేఖాపరిస్థితులనుగూడ బయటపెట్టెను. కరోలు రాకొమరునుండి ఉత్తరప్రకృతి రములను గొంపోవుచున్న ప్రాంతములయందు కనోలేనుగ్గా అనునరిని రుమేనియా ప్రభుత్వమువారు అరెస్టుచేయుటచే వ్యవహారము మరింతకష్టముగ ఏర్పడినది. కరోలు రాకొమరుని రాజుగజేయు యోధ్యమునును ఎంతమాత్రము సాగదీయకుండు జేపవమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. అరెస్టుజేసిన పుత్రిక ఉరదీసెనట. రాజ్యమున తపస్వరమును డచ్చివైపు చూపనను జేరమునుమోపిరి. రుమేనియా విప్లవమునందున్నదని నాయకులు ప్రకటించిరి.

అనుబాగు కార్పొరేషను జనరలు మేకేజరు, మిచ్చెలు గారిని మోగెలు కార్పొరేషను వారిచగ్గర 500 పానులు దీసి గొని వనరెరిసి పాసింగ్స్ వార్తలు దెలుపుచున్నవి.

'మపల్లా' నాక వేలుటచేయుని గెను

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, అక్టోబరు 27:— మపల్లానాక వేలుటచే మునిగెనట. 700 మంది పోయిరిని అంచనాజేసిరి.

రెడ్ యువ ద్రవము

ఆధునిక నాగరకమును నాశన మొనర్చుట

బర్మింగ్హామరు

లండన్, అక్టోబరు 22:— రెడ్ యువ ద్రవము మంగోలియా సామ్రాజ్యములో వ్యాపించుచున్నంతవరకు ఇండియాలో భూమిసమస్తము పరిష్కారము కావు. రెడ్ యువ ద్రవముగా ఆసునిక నాగరకమును నాశనముజేయుట. రెడ్ యువ ద్రవము ప్రాచ్యదేశమునుండి పాశ్చాత్యదేశమును దిక్కుగట్టు ఇండియా ప్రధానముగనీల. అందుచే నాగరకమును గొప్పకేతునగు ఈ యువ ద్రవమును బ్రిటిషు రాజకీయజేతలు ఎదుర్కొనుటకు దృష్టివంతము కేంద్రీకరణము జేసవలెను. చాలకాలమువరకు ఇండియా సమద్ర వ్యాపారమునకు రక్షణ కావలయున్నది. బ్రిటిషు నాకావ్యాధినిగట్టి ఇండియా ఎంతయు తోడ్పడునని అంగీకరించు, భారతీయులు గ్రహించవలెను అని బర్మింగ్హామరు ప్రకటించిరి.

వైక్రికావ్యాధి

లండన్, అక్టోబరు 24:— డెల్ట మెయిలువైక్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునై నాయుత్సవరేఖద్దుల తెలు తిరుగబడుటకు పురిగొల్పవలెనని సోచియులు లెంతయో ప్రయత్నించుచున్నారట. ఆఫ్రికాలో ప్రచారమును సాగించుచున్నారట. ఇండియాలో బ్రిటిషు సాయధవైక్రికమును తగ్గించరాదని బర్మింగ్హామరు రావచున్నారట.

కాన్ఫిరమను సముద్రములో చేపలనుబట్టు విషయమై పెరిషియా పార్లమెంటువారు తీర్మానించిరి.

బెర్లిన్ గమలపనినాండ్రకు అకిగిన్నట్లు. ఎక్కువజీతము లను యజమాను లీతువలెనని కాన్ఫిరమై ప్రకటించెను. సోమవారమునుండి పనిలో పనిచాడు ప్రకటించెదరు. బర్లండులో క్రజామోదమును ఒడముచున్న రోడ్ల కాన్ఫిరమను మతాచార్యుడు కార్డినలు ఒడవలుగాను చుపొయిరి.

రిప్పలతెగవారి ఆగడము

ఒక బ్రహ్మతై అందులోనున్న కొందరు అమెరికనులు ట్యూనిసుకు తూర్పుగ ముర్రోలో ఒకచోట ఆగగా రిప్పల తెగవారు రిప్పలు ఆనాకను బట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించ అమెరికనులు పండ్లతో వారిని బారద్రోలిరి. ఈలోపుగ సహాయముగ వచ్చిన మోటిటనుచే నాకాసంఘమువారు వీరిని గొంపోయిరి.

గుట్టమునుండి పడుట

లండన్, అక్టోబరు 28:— సర్ విలియం క్రాఫర్డు కరీ గారి భార్య గుట్టమునుండి పడినది. గుట్టము మీదనుండి పోయెను. వ్యవభాగముందుండు ఎముక విరిగిపోయినది. ఒసిలినది. వైద్యాలయమునకు చికిత్సార్థమేగెను. నెమ్మదియగుచున్నది.

1925 బ్రిటన్ క్రూయిజరు కార్యక్రమమున జేర్చబడిన డెక్కమైన నాక రెండవది. 8 యంగళుల రుట్టుకొలత గల ఫిరంగు లయర్చబడినవి. దానినిగూడ జలప్రవేశము గావించిరి.

నాలుగు బ్రిటిషు నౌకావిమానములు

లండన్, అక్టోబరు 25:— నాలుగు బ్రిటిషు నౌకావిమానములు బ్రిడ్జి జేరినవట.

మ్యూయోగ్గనుండి లివర్పులుకు ప్రపంచవంతము తిరిగి వచ్చిన మేరీ అను మొదటిని దీసికొనవచ్చిరి మూడువారములక్రిందట కావలసినతిండి తెనెను. మరల కొంతకాలమువరకును తిండి అక్కరలేదు.

మ్యూజా ప్రభుత్వమువారు తనవిధానమును సాధించినచో పంపదార భరమగును. గ్రేటు బ్రిటనుకుగూడ సంకటమేర్పడును.

ప్రపంచములో అన్నిటికంటె

గొప్ప విమానము

ప్రయాణికుల నిమిత్తము

టర్ని, అక్టోబరు 24:— ప్రయాణికులను గొంపోవు విమానమును ప్రపంచములో అన్నిటికంటె పెద్దదానిని నైమానిక మంత్రివర్గమువారి పరిశోధన సంఘమున త్వరలో పరీక్షించెదరు. విమాన సుంతయు రేలతో జేయబడినది. 2100 గుట్టల క్రిందిగర్భియున్నది. పూర్తిగానింపినచో 20 టన్నుల బరువును గర్భియుండును.

సామ్రాజ్య యుద్ధములములు

మేల్కోరక్, అక్టోబరు 24:— సామ్రాజ్య యుద్ధములము 8000 పానులున్నది. ఇందులో నూటికి 88 చొప్పున గ్రేటు బ్రిటను ఇచ్చుటకును దొమినియనులు 12 ఇచ్చుటకును ఇష్టపడుచున్నారట. ఆవిషయమును సరిపుచ్చుటకు లండన్ బ్యాంకరు మెల్బోరనువచ్చి బ్రూసుగారితోను ఇతరచోట్లకొద్దతోను మాట్లాడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట.

డెడ్వీలోనున్న గోపాసంపదను ఉపయోగకరముగ వినియోగించుకొనుటకు బ్రిటిషు వర్తకసంఘమువారికి కంట్రాక్టుచ్చిగని ఒకడే టెయ్యుప్రతిక చెప్పెను. ఎడతెగని పోటాప్(వ్రాము) సప్లయియున్నదట. సామ్రాజ్యరసాయన పారిశ్రామిక సంఘముక కేపమును ఒక కాఖిగానున్నదట. కంట్రాక్టు ఇంకా సంతకము కాలేదట. స్వీలో ప్రభుత్వము వారు కంట్రాక్టుచ్చిన్నట్లు ప్రకటించిరి. డెడ్వీలో నిరంతరము సప్లయియును త్వరమున్నదట. మరికరలకము లెన్నియోగలవట.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు - ఉచితమాధ్యమికవిద్య

మాధ్యమికవిద్యను ఉచితముగ గలపుటకు క్రొత్త నిర్మాటను దెలిసిరి. ప్రస్తుతము దచ్చిచ్చిన పిల్లలనే మాధ్యమిక పాఠశాలలందు జేర్చుకొనుచున్నారట. జీతములా ఎక్కువ. వీరల పిల్లలు ఇచ్చుకొనలేరు.

తెలిదండ్రులు లేనివారలకు నాకా సైనిక దళాధికారుల పిల్లలకు మాత్రముచిరుముగ విశ్వ జెప్పవచ్చు ననిరి. క్రొత్త పద్ధతి నెట్లు అమలుజరి పెదరో తెలియదు.

క్షయరోగవ్యాధిగ్రస్తులు ప్రత్యేకముగ పరంకుటలు గది యుండుటకును, పిల్లలు వేరుగా నుండుటకును ఏర్పాటు జేయు సధికారము ఆరోగ్యాధికారికి నుండవలె నని డాక్టరు రాబర్టు పోగ్గు (గ్లాస్టో) గారు సూచించుచున్నారు. ఆస్పత్రినుండి రోగులకు ఇంటికి బంపురపుట వారిని ప్రత్యేకముగ ఇండ్లలో గదులున్నగాని పంపుటకు వీలులేదని యుత్తరపు జేజుగోరుచున్నారు. కాని ఇది ఎంతవరకు న్యాయమో తెలియదు. కాని అధికారోత్తా వాటిని దెలుపవలెను.

ఒలింపియా మోటారు ప్రదర్శనము

టర్ని, అక్టోబరు 24:— 275000 మంది ప్రదర్శనమునకు వచ్చిరి. ఇంతపూర్వముకంటె బండ్లను కొనువారు ఎక్కువగా వచ్చిరట. 90000 మందికి పని లేకయున్నవారికి పని కల్గెనట. విదేశములనుండి తయారగు మోటారుబండ్లనుగూడ గిరాకీ తగిలెనట. బ్రిటనులో ఇంకొక 200000 మోటారుబండ్లు క్రొత్తగా తక్కువవర్గలకు తయారగునట. మోటారు ప్రయాణము ఎక్కువగుటచే 200000 పానుల పన్ను వచ్చునట.

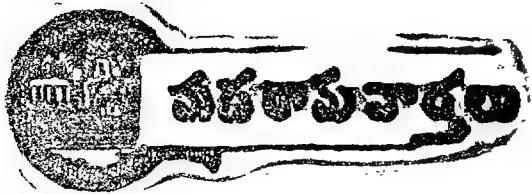
నెహులాగారు

క్లిప్టర్లందునుండి పండిత మోతిలాలు నెహులాగారు 22-వ తేదీని లండన్ జేరిరి.

సిలోనులో బ్రిటిషువారు సరియయినవారు లేరు

లండన్, అక్టోబరు 28:— సిలోను స్వీపములో సరియయిన బ్రిటిషువర్తకులు లేరు. కిచ్చిశాస్త్రము, శర్యేపని, పిల్లలు ఇంజనీరింగు మొదలగు పనుల కచ్చు ఎంతయో అవకాశమున్నది. బ్రిటిషు అధినీవేశములలో ఉత్సాహపూరితులగు యువకులకు ఎంతయో అవకాశమున్నది. కాని తగినవారు గావలెను. మహాద్విరసంబుగ మనువారు భాలనుట్టుకు బాగానే యున్నారు. అధినీవేశములలో మనకు కొన్ని బాధ్యత లున్నవి. మన యువకులను విదేశములకు బోవురటులు జేయవలెను. సిలోనులో మర్యాద యోగ్యత గల కంట్రాక్టరు ఇంజనీర్లకు మంచి అవకాశమున్నదని ఫోర్బస్ క్యాంబెలుగా రనిరి.

డే. వి. శతకోపాచార్యులు తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

ట్రాంప్ నీజను టిక్కెట్టు:—ట్రాంప్ నీజను టిక్కెట్టును ఏడురూపాయల చొప్పున విక్రయించుటకు మద్రాసు ట్రాంప్ కంపెనీవారు నిశ్చయించినట్లు తెలియుచున్నది.

విందు:—అక్టోబరు 29 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు ఎగ్జిక్యూటవ్ లైబ్రరరీనుకు ఎదురుగానున్న కిక్సెట్టలేను లోని "ఆరోగ్యనివాసు" నందు గౌ. సర్ మహమ్మదు హబీబ్జులాహి హేబు బహదూరు గారికి మద్రాసు ప్రెస్ ఫోటోబ్యూరో ప్రాప్తయింపగా, ఫోటోజీరావుగారు విందొసంగెదరు.

ఉచిత కాలక్షేపము:—క్రీమన్ మహోదీరావు భాగవతర్ (మద్రాసు) గారు "మార్కదాసు చిత్రము"ను గూర్చి చిత్రాద్రిపేట, స్వామినాయకమ్ కోడూర్ 104 నెం. 8ల శ్రీ రంగరాజు దాసగోష్ఠి భజనమండలములో 20-10-27 ఆదివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు కాలక్షేపము జరిపించెదరు.

మద్రాసు గవర్నరుగారి పర్యటనము:—డిశంబరు మొదటివారములో కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి, విశాఖ పట్నం, జిల్లాలకు కల్గి బెజవాడ, గంటూరు, మచిలీపట్నం, రాజవండ్రి, కాకినాడ, వాల్తేరు, విశాఖపట్నం లను జూచి డిశంబరు 20 తేదీనాటికి వద్రాసుకు తిరిగివచ్చెదరు.

సత్యమూర్తిగారి ఉపన్యాసము:—21-10-27 సోమవారము, సాయంత్రం, 6 గంటలకు గోకేలు హాలులో గౌ. డాక్టరు పి. సుబ్బారాయుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగుచున్న యం. వి. యే. సభలో సత్యమూర్తిగారు "రాజోపుస్వరాజ్యవిధానము, కొన్ని సమస్యలు" గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.

ఆరోగ్య ప్రచారక సంఘము, ఎగ్జిక్యూరు :—28-10-1927 సాయంకాలం 6-15 గంటలకు విజ్ఞానియ పబ్లికహాలులో గౌ. భాను బహదూరు మహమ్మదు ఉస్మాను సాహేబు బహదూరుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగు సభలో డాక్టరు ముత్తుస్వమయ్యగారు "శిశువులకు, పిల్లలకు ఆరోగ్యమునుగూర్చి"ను గూర్చి మేజిస్ట్రేటు లొంతరుతో ఉపన్యాసము నిచ్చెదరు.

స్వధర్మప్రకాశిని:—కార్తీకమాసపు స్వధర్మప్రకాశిని కేరసది. స్వధర్మయము, బాల్యవివాహ నిషేధకాననము, చండీయగము, స్త్రోత్రతానలి, స్త్రీవిద్యారత్న సూత్రములు కృష్ణాంధగణాచారములు దీనియందుగలవు. వార్షికపువందా రెండురూపాయలు. వలయువారలు మానేజరు, స్వధర్మప్రకాశిని, కీలుపాకు, మదరాసు ఆరి వ్రాసిన బహయగలరు.

సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాగారిరాక:—తేజోయందమును సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాగారు మద్రాసు వచ్చిరి. వారిని రైలుస్టేషనువద్ద కలిసికొనుటకు డి.బి. ఆరోగ్య స్వామి ముదలియారు డి.బి. నారాయణస్వామికట్టిరాలి బి. నరేశ్వరగార్లు వెల్లివారిని పుష్పమలాలంకృతుల గావించిరి.

గతరాత్రి ఆర్. కె. వణ్ణుగం చెట్టిగారు మద్రాసు విడిచి కోయంబతూరు వెళ్లిరి. నేటియందము సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు మద్రాసుకువచ్చిరి.

భార్యను అనుమానించి హత్యగావించుట:—జార్జిటవునులోని కుమరప్ప మునిగి పిథిలో 4 నెంబరు ములునున్న రుద్రాచారియను నొక కమసాలి పనుసారేడ్ల పిన్న ఎయ్యంగురాలగు తనభార్యయొక్క నడవడికకు కొంతకాలము నుండి అనుమానపడుచు, నేరీమధ్యాహ్నము తనభార్యను కత్తి కొట్టిపొడిచిపంపి వెంటనే ఎగ్జిక్యూటకు పోయి తనంతట తానే పోలీసు కమిషనరుగారికి లోబడెను. చంపబడిన స్త్రీయొక్క కేటము రక్తస్పృశముతో నిండియుండి నేలమీద పడి యుండగా యిరువరూరూరూ కనుగొనిరి. శరణుడు పోలీసు వారి స్వాధీనములో నున్నాడు. హత్యనుగూర్చి పోలీసువారు విచారణ గావించుచున్నారు.

న్యాయస్థానవార్తలు

బల్లారిన్యాయవాదివై కేసు

హైకోర్టువిచారణ
(న్యాయవాది, జేపదాసుగార్ల సమక్షమున)
బల్లారియందు ఘట్టుగేసు స్పీడరును, బల్లారిలో చాల పలుకుబడిగలవారును బల్లారి రిప్పర్లప్రెస్, పంచదారమిల్లుల డైరెక్టరుల బోర్డు కిరీవరలో అధ్యక్షులును నైన శ్రీ కె. వెంకటరావుగారు ఆన వాస్తవ స్వీకృత్యులను ఉత్తరువును నిలుపుటకుగాను నేడు హైకోర్టులో న్యాయవాది, జేపదాసు, జాకన్ను గారల సమక్షమున సి. సాంబశివరావుగారు ఆపి కేసును దాఖలుజేసిరి.

కేసువివరము లేమనగా:-కె. వెంకటరావుగారు కంపెనీ పేరులలో అత్యధికభాగము తానే గైకొనెననియు, వడ్డీ చెల్లింపకుండ కంపెనీవేయి అంతయు వారికుటుంబమువారిచే అనుభవించబడుచుండెననియు, అందుచే సదరు కంపెనీ మూసి వేయబడవలెనని కొందరు భాగస్వాములు (పేరు మోల్లరులు) పిటిషనుజేసిరి. 1922 సం॥ లో న్యాయమూర్తిగారి సమక్షమున తోసివేసిరి. ఈతీర్పుపై అపీలుజేయగ న్యాయవాది, జేపదాసుగారు కంపెనీ మూసివేయవలెనని ఉత్తరువుజేసిరి. ఈతీర్పుపై ప్రీవీకౌన్సిలుకు అపీలుజేయుట కనుమతి కౌరవడెను. కాని అనుమతి ప్రాకృత్యవారిచే నిరాకరింపబడెను. 2-12-1926 వ తేదీన కె. వెంకటరావుగారు మరి కొందరు భాగస్వాములను సక్రమరీగారి కౌన్సిలుకు అపీలు జేయుటకు ప్రత్యేక అనుమతిని బడసిరి.

ఈలోగా అఫీషియల్ లిక్విడేటరు కంపెనీ డైరెక్టరుల నలన తాను రాబట్టుకొనుట కధికార మొసంగబడిన రు. 14,000 లకు రాబట్టుకొనుటకు ఉత్తరువు అయి జరుపుకొనుటకు దరఖాస్తుజేసెను.

వెంకటరావుగారిచే మూడు ఉత్తరువులు గావించబడెను. వారు ధనమును చెల్లించనందున వారిపై తీరస్కారము నకుగాను చర్యగైకొనబడెను.

అఫీషియల్ లిక్విడేటరుచే ఉత్తరువు నమలు జరుపుటకు వాయిదా వేయవలసినదిగా గావించిన దరఖాస్తు ఆక్షేపించబడెను. న్యాయమూర్తులు ఉత్తరువు నమలు జరుపుటకు వాయిదా వేయుటకు దరఖాస్తును ఖర్చుతో సహా కొట్టివేసిరి. వెంకటరావుగారు అఫీషియల్ లిక్విడేటరుకు చెల్లింపవలసిన మొత్తమును చెల్లించితీరవలె ననియు ప్రీవీకౌన్సిలులో దివాణిలును వినియోగింపరాదనియు ఉత్తరువు జేసిరి.

సి. సాంబశివరావు బార్-ఎట్-లాగారు దరఖాస్తుదారు పక్షమునకు, బి. సోమయ్యగారు పిటిషనరుల తరపునకు, కన్స్టాబిల్ శేషగిరిరావుగారు అఫీషియల్ లిక్విడేటరు పక్షమునకు వాదించిరి.

బల్లారి రిప్పర్లప్రెస్ పంచదార మిల్లుల న్యాయవాదము

ప్రధానన్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తి
అనంత కృష్ణయ్యగార్ల ఎదుట
1922 లో బల్లారి రిప్పర్లప్రెస్ పంచదార మిల్లులకంపెనీ నెత్తివేయుటకు న్యాయమూర్తి కుమారస్వామికృష్ణగారి ఎదుట ఆర్జీ ప్రభుకొన అయ్యది నిరాకరించబడెను. దానిమీద 1924 లో న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసయ్యగారి ఎదుట అపీలు జేసికొన కంపెనీ నెత్తివేయుటకు ఉత్తరువు జేసిరి. ఆర్జీ కొట్టి వేసినపిదప అపీలు తీర్చుకుముందుగ కంపెనీలో భాగస్వాములు చాలమంది రాయచూరులో (నిజాంప్రభుత్వములోనున్న) ఈకంపెనీ తాలూకు మిల్లుల కే. రామచంద్ర కంపెనీకి కవులు కిచ్చెను. కంపెనీ ఎత్తివేయ వచ్చునని తీర్పు అయిన పిదప అఫీషియల్ లిక్విడేటరును నియమించిరి. ఈతరువాత చూరు మిల్లుల తనకు స్వాధీనము జేయవలెనని దైన జేప్తిన రామచంద్రుని కుత్తరువు జేయవలెనని కొర్టువారిని గోర ఆదేశకారము ఉత్తరువు జేసిరి. దీనిపై అపీలుజేసిరి. ఇట్లు ఉత్తరువునీయ రావనిరి. నైజాము ప్రభుత్వములోనున్న ఆపిని స్వాధీనము జేయించుటకు ఈన్యాయవాది

యస్థానమునకు అధికారముజేసెనది. సి. రంగరావుగారు వాదించిరి. నైజాంరాష్ట్రములోనున్నను, రామచంద్రుడు గూడ వెంకటేశ్వరిలో వాటాదాజీ గాబట్టి తన స్వాధీనములోనున్న ఆపిని యిండియాకంపెనీ అప్టు 185 వ క్లెయిమ్ ప్రకారము అఫీషియల్ లిక్విడేటరును స్వాధీనము జేయవలెనని అతనిని ఉత్తరువు జేయవచ్చునని న్యాయమూర్తుని తీర్మానించిరి.

అపలు కంపెనీ ఎత్తివేయవలెనను ఆర్జీ పరిష్కారము గాకుండానున్నపుడు ఆట్లు రామచంద్రకంపెనీకి కవులిచ్చుట విరుద్ధమనియు అట్టికవులు చెల్లదనియు వాదించిరి.

అఫీషియల్ లిక్విడేటరు తరపున కన్స్టాబిల్ శేషగిరిరావు గారు వాదించిరి.

చెంగల్పట్టు కుప్పగోగ చికిత్సాలయము.
మద్రాసు, అక్టోబరు 27:— ఈచికిత్సాలయపు కోసుల కిచ్చు అన్నము తగ్గింపబడుటచే రోగులందరు ఆహార నిరసనము చెందు దినముల క్రిందట ప్రారంభించిరి. అన్నము తగ్గింపవచ్చు, కూరలు, నెయ్యి యెక్కువగా నిచ్చుటవలన రోగులకు క్షుధ అరోగ్యకరముగా నుండునను కారణముచేత వర్జనుజనరలుగారు రోగులకిచ్చు అన్నము యెక్కువ చేయుటకు ఆంగీకరింప లేదు. రోగులలో నూరుమంది చికిత్సాలయమును విడిచి పట్టినారు.

అరుంధతీయ కేంద్రసంఘము
అరుంధతీయ ఆదిద్రావిడుల సంఘభాసము
నిమ్మజాతీయుల యభివృద్ధికి కంటకములై తరతరములు నుండి వచ్చుచున్న సాంఘికదురాచారమైన హెచ్చుతక్కులను వెనుకూతము నంతరింపజేసి యాదిద్రావిడులు అరుంధతీయ సంఘభాసమున మెలగుటకై పంచములన్న యేకాభిరుజేరి నవారైనను ఏకమాతృజనితసోదరు లనుటకు తెలిసికొనుటకై అరుంధతీయ కేంద్రసంఘ పతనమందిరమునందు ప్రతి కుక్రవారమున జరుపుచున్న భగవత్పూజాభజనలందు రాబోవు కుక్రవారము (28-10-27) రాత్రి 8 గంటలకుపైగా కర్నాటికు గ్రామ కౌపురస్తుడగు శ్రీయుత గోవిందస్వామి పిల్లగారిచే భగవంతునికి ప్రసాదములు వారి గృహమునందు పాకముచేయబడి పై సమాజభసనమునందు భగవంతునికి నైవేద్యము చేయబడునుగాన నగరములోని అరుంధతీయులును ఆదిద్రావిడులును పంచములును మాయభివృద్ధికై పాటుబడి సానుభూతి నగప అయిచున్న పిల్లలును విచ్చేసి మా భగవంతునికి నైవేద్యము జేయు ప్రసాదములను ఆరగించుటయే గాక పిటిసే యాదర్శముగా గొని యిదివరకువలెనే భగవత్పూజలు జరుపుచున్న సభలలోను భజనమందిరములలోను సోదర ఆదిద్రావిడులతో ఐకమత్యము గుదుర్చుకొనుటకై సర్వవిధముల ప్రయత్నించెదరు గాక యని సర్వశేషదయామయుడైన యా పరంధామునిపేరిట ప్రార్థించుచున్నాడు.

హెచ్. యం. బగన్నాధం
అరుంధతీయ కేంద్రసంఘము. అధ్యక్షుడు,
అరుంధతీయ సేవకసంఘము-పెరంబూరు
12-10-27 తేదీన జరిగిన సభలో "అరుంధతీ దేవికి" దేవాలయ మొకటి కట్టించుటకును అందుకు కావలయుద్రవ్యము చేకూర్చుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయుటకును తీర్మానించబడినది.

కలకత్తా అక్టో 26:— సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారు నేడుదయము కలకత్తా వచ్చిరి. ఒరిస్సాలో గృహముల పునరుద్ధరణము గూర్చి యిచ్చుట సహాయసంఘము బన్నింటిని సందర్శింపనున్నారు.

వ్యాసమునకు బహుమానము
"బ్రిటిషుఇండియాలో గ్రామముల స్థానికస్వపరిపాలన" గూర్చి వ్రాసుబడు ఉత్తమవ్యాసమునకు రూ. 500 బహుమతి నొసంగెద మని కలకత్తాలోని వాణిజ్య సంఘవాడు ప్రకటించిరి. (ఆ. (వె.))

బారబాంకీలో 144 నెక్సు అయియున్న పేటబడినది.
బొంబాయి అక్టోబరు 26:— నిన్న తెల్లవారుజామున పతానులుకొందరు సాయమునై పోలీసులను బెడరించి మార్కెట్ మార్పును దోచుకొని పారిపోయిరి. ఆయుధములకు జడిసి, సభ్యముతో గుంపుబంగ గూడ అందరును పైనుండి చూచుచుండిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

మొదటిసంవత్సరము

1-7-1923 నుండి 30-6-1927 వరకు పాఠకసంఘ

కార్యనివేదిక

(1) ఈ కళాశాలయొక్క కార్యనివేదికను 2 సంవత్సరముల కొక్కసారి ప్రకటించు ఇదివరలో ఆచారమేమియు లేదు. కాని యింకనుండి దీనిని ప్రతిసంవత్సరమును దీపావళికి విరాళములు వసూలు చేయు సమయమున ప్రజలకు వెల్లడించు నుద్దేశించినారు. ఇట్లు సేయునపుడే ఈ కళాశాలపాఠశాలాధ్యక్షుడు నిరాడంబరకార్యనిర్వాహకుడు అగు స్వస్థియ కోపలై హనుమంతరావుగారిగుర్తింపున సంస్కరింపబడ నుండుననియు, అట్టి యొత్తపురుషుని యాదర్శములే ఈ కళాశాల కార్యనిర్వాహకులను ప్రోత్సహించుచున్నవి మన దేశపుకోమండలిగాను ఆయన సాపించిన సంస్థను శాశ్వతముగ నిర్వహించుటకు పాటుపడుటయే మాయుద్దేశము. ప్రజలు సేయుచున్న నిరంతర సహాయమునకు మేము కృతజ్ఞులము. ఇట్టి సేయుచు వారి కళాశాలను తగిన యోగ్యతను దైవము ప్రసాదించుగాక యని కోరుచున్నాము.

(2) ఈ కళాశాలకు మూడున్నర సంవత్సరములు ఈవరకు కార్యదర్శిగానుండి పనిచేసి జబ్బు చేసి నెలపుపుచ్చుకొనిన శ్రీ వేమూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు కడచిన దశంబరులో స్వర్ణపుత్రుని తెల్పుటకు చింతించుచున్నారు. అట్టివారిని గోల్పోవుట కళాశాల ఒక యభ్యుదయ ధీమతి స్వార్థరహితసేవను గోల్పోయిన దనుట నిష్పక్షియము. అట్టి కార్యనిర్వాహకుడు సామాన్యముగ దొరకుట దుర్లభము. ఆయన పని ప్రాత్యక్ష కాంతి యగునుగా! 1926 జూలై ప్రారంభదినము లందు శ్రీభోగరాజు పట్టాభిషేకరామయ్యగారి తాత్కాలిక కార్యదర్శిగా నున్నారు. అటుపిమ్మట నే నీ కార్యదర్శిత్వమును గైకొనియున్నాను. హనుమంతరావు నిధికి యిప్పటికిని భోగరాజు పట్టాభిషేకరామయ్యగారి కార్యదర్శిగా పనిచేయుచున్నారు. కాన్సిలు సభాపతిత్వము ననుసరించి లాభములేని కొన్ని భూములు అమ్మికేయుట కేర్పాటు చేసితిమి. ఏలూరు తాలూకా కోణంగి గ్రామములోని భూమిని కడచిన జూన్ మాసములో రు. 2,760 కు అమ్మికేసితిమి. పడర మొత్తము రు. 8000 గుడ్డపల్లెరు భూమి తనఖా బ్యాంకులో 7% చొప్పున బేరబిడ్డ కొనుటకు పయోగించితిమి. మిగిలిన రొక్కమును ఆంధ్రబ్యాంకులో 6½% చొప్పున ఉంచుతిమి. ఆలూరు ప్రావిడెంటు ఫండునుండి వచ్చిన ధర్మాదాయము రు. 8,00 ను హనుమంతరావునిధినుండి రు. 7,000 ను మొత్తము రు. 15,000 ను వివిధముగా భూమితనఖా బ్యాంకు డిలెండరులలో ఉంచుతిమి.

(3) కళాశాలయొక్క కార్యనిర్వాహననుగూర్చి గతసంవత్సరము పాఠకసంఘమువారిచే నియమింపబడిన కమిటీవారు తమకార్యనివేదనమును బంపియుండిరి. ఈ కార్యనివేదనమును గూర్చి గతసంవత్సరపు రిపోర్టులో మాడ తెలియబరచి యుంటిమి. ఈ విచారణసంఘమువారు చేసిన విచారణలను పాఠకసంఘమువారు ఆమోదించిరి. కాని వానిని ఎట్లు ఎప్పుడు అనులులోనికి తేవలసినదియు నింకను విచారించవలసియున్నది. వీని విచారణ కాన్సిలువారి ముంగురు పోషిలసి యుండవచ్చును పరిపాలనావిధానసంబంధమైన మార్పులు పరిమత్తువారు ఆమోదించవలసియుండును.

(4) గత సంవత్సరములలో లోకలు బోర్డులు మాకు చేసిన గ్రాంటులను సర్కారువారు నిరాకరించుచు వచ్చినను ప్రస్తుత గవర్న మెంటువారు 16-6-27 నె 2241 ఎల్ ఆంకు ఎం జి. ఓ. ను ప్రకటించి గవర్న మెంటువారిచే రికన్స్ట్రుజ్ కాని విద్యాలయములకుగూడ గ్రాంటుల నియ్యనద్యుపనియు తమ యామోదమును బడయనవచ్చుననియు దెలియబరచిరి. ఈ జి. ఓ. ననుసరించి మా కళాశాలకు కాన్సిలు లోకలు బోర్డులవారు గ్రాంటులను కాంక్ష నజేసి సర్కారువారి ఆమోదమునకు వ్రాసిరి. అట్టి ఆమోదమును సర్కారువారు యిచ్చి తమ జేదార్శమును జూపుదురని మేము నమ్ముచున్నాము.

(5) కాంతినికేతనమునుండి వచ్చిన రమేంద్రరావు చక్రవర్తిగారు భారతీయ శిల్పశాఖను నిర్వహించుచున్నారు. ఆయన సంరక్షణముక్రింద నానాభాగములనుండి ఉత్సాహవంతులగు యువకులు వచ్చి శిక్షణకునున్నారు. విద్యార్థులు బొమ్మలు చెంగులారు, కలకత్తా, కాశీ, కాలికట్టు, బాహోడ, ను (ద్రాసు, డిల్లీ పట్టణములలో ప్రదర్శింపబడినవి. అచ్చటి ప్రేక్షకులచే చాల పెచ్చుకొనబడినవి. అందు చాల ఆముడుపోయి విద్యార్థులకు ధనసహాయము చేసినవి.

(6) కళాశాల కార్యనిర్వాహనను ఫ్యాక్టరీ షాపు మొట్టమొదట యీ సంవత్సరమే నిర్వహించబడినది. ఇదివరకు పదునారుసంవత్సరములనుండి విద్యాలయముగా నీ ఆస్తునుండి యీసంవత్సరముకొనియున్నది ఇట్లుగా షాపు ఆముడుచేసినందును మేము చేసిన ఆదేశములను ఫ్యాక్టరీ యన్ స్పెక్టరుగారు తేబరు కమిషనరుగారును మన్నింపలేదు. ఈ కళాశాల కార్యనిర్వాహనను యీ ఆస్తుయొక్క ఆములనుండి తప్పించవలసి

మోటారు యూనిట్స్ తయారు చేయు

వారితో 609 మంది

దీనినే ఒప్పుకొనిరి.

వీరితో ముఖ్యముగా

310 మంది

తమ ఇంజనులతో

గార్గాయిల్ మోటార్ ఆయిల్

నే ఉపయోగించుచున్నట్లుగా యంతరులకు సలహానిచ్చుచున్నారు.

Mobiloil

Make the chart your guide

MADE ONLY BY

VACUUM OIL Co.,

BOMBAY
CALCUTTA

KARACHI
RANGOON

COLOMBO.
MADRAS.

నదని మేము సర్కారువారికి ఆర్జీలను తెల్పియుంటిమి. అందు ము విద్యాలయములకుండు హక్కులపైన నిబంధనములో మాకు కలుగ జేయవలసినవి సర్కారువారిని కోరితిమి. మా ఆర్జీలకు జవాబులు యింకనురాలేదు.

(7) కడచిన జూన్ 20 తారీఖునరకు కళాశాల తెక్కలు తనిఖీ చేయబడినవి ఆసిటరుగారు చంద్రశేఖరరావుగారు గత ఆరు సంవత్సరముల తెక్కలను మాకు ధర్మముగా ఆడిటుచేసిపెట్టిండుకు వారికి మాకృజ్జితము తెలుపుచున్నాము. వారి ఆడిటు రిపోర్టు త్వరగానే రావచ్చును.

(8) కళాశాలయొక్కయు, కార్యనిర్వాహయొక్కయు ప్రస్తుత సంవత్సరపు ఖర్చు మూడు రు. 88 000. కళాశాలకు భూములు వగైరాలమీద సంవత్సరపు రాబడి దాదాపు రు. 12,000. రు. 18,000 కార్యనిర్వాహయొక్క చేసినపనులమీద రాగలదు. ఈరెండురాబడులను కలిపి మొత్తం రు. 25,000 పోను ఇక రు. 8,000 లోటుపరివంశవత్సరమును గనబడుచున్నది. దీనిని ప్రజల జేదార్శములను భర్తీచేయుచున్నారము. కాబట్టి ఈదీపావళి భిక్షాదినమున ప్రజలు జేదార్శముగ సహాయము సేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

31-8-27 న కళాశాలయొక్క వివిధతరగతులందు ఈ క్రింది విధమున బాటరు గలరు.

3-12	వ తరగతి
3-11	"
11-10	"
4-9	"
5-8	"
3-7	"
3-6	"
6-5	"

38	మొత్తం సామాన్య విద్యార్థులు విద్యార్థులు
5	మెకానికల్ యంజనీరింగు 3 వ తరగతి
4	" " 2 "
7	" " 1 "
8	మెకానికల్ అప్రెంటిసు 3 వ

2	" " 2 "
8	" " 1 "
8	వర్క్-షాపు అప్రెంటిసు ఫీటింగు
1	" " బర్నింగు
4	" " మోల్డింగు
3	" " కమ్మరంగు
6	" " వడంగు

51 మొత్తం మెకానికల్ యంజనీరింగు

3-తివాళిశేత
4-బట్టలశేత

7 మొత్తం శేతరంగులు

16 భారతీయ చిత్రకళాశాఖ
21 చిత్రశేఖనం
9 సంగీతం

46 మొత్తం మధుర విద్యార్థులకు విద్యార్థులు.

27 రాత్రిపాఠశాల విద్యార్థులు

169 మొట్టమొత్తం విద్యార్థులు.
తేడించి హనుమంతరావు.
కార్యదర్శి, పాఠకసంఘము, అందు కాన్సిలు.

సీసా 1-కి, ద్వి 2-0-0

ఈమందు గనేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారము నుండి వెలువడు (సానమును మూత్రము విడుదలనప్పుడు గలుగు చురుకు, పోటు, మొంటిగు బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను అశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1172-1768 ఆనందకుటీరము, కె. జై. రాగిమరం వీధి, మదరాసు

గుంటూరు మిత్రమండలి

నాటక సభ

తులారాధార, రామదాసు నాటక ప్రదర్శనములు

“జ్యోధారకుల” అభినందనలు

23, 24 తేదీలను ఆదివారమున సోమవారమున వైసభ వారు ఎప్పుడోను ధియేటడలో శ్రీకృష్ణ తులారాధారమును రామదాసునాటకమును బ్రకటించి ప్రేక్షకులనానందింపజేసిరి.

శ్రీకృష్ణ తులారాధారములో శ్రీకృష్ణ పాత్రధారుడు వేమమున శ్రీకృష్ణునివలె నేయుండెను. మరికొందఱు సంగీత ముకాడ నుండిన మంత్ర రాజీంమును, అట్లని పీఠ తనధర్మమును నిర్వహింపలేదన వీలులేదు. నాటకము అన్యంతరమువరకు ప్రేక్షకులవృత్తిని ఆకర్షింపుచు నేయుండెను.

సత్యభామపాత్రధారుడు వయసున కడుబాలుడయ్యెను హావభావప్రకటనములను అయాసముచేయునకు తగినటుల నిపు ణురాలినతె గావించెను. శ్రీకృష్ణునివిందుకు రుక్మిణి రమ్మన్న పుడును సనతుల లక్షణమును సహజముగ జూపెను. రుక్మిణి పాత్రధారుడు తనధర్మమును అఖండైక్యముతో ప్రదర్శించెను. సాక్షాత్తు రుక్మిణియనవచ్చును. ఆభిక్షింపనసంపదలు మోమున తాండవమాడుచుండెను. గానమాధుర్యమును ఎంత గ్రోలినను తనివిదీరదు.

నారదపాత్రధారుడు తన ధర్మమును అగ్నుతమగ నెర వేర్చెను. మధ్యలు మూటకట్టుచుండెను. వయస్యపాత్రధారుడు గూడతనధర్మమును చక్కగా ప్రదర్శించి ప్రేక్షకులను కడుపుట్టు నటులనవింపెను. ఇతని భావ ప్రకటనములగుడ కడుసహజము గనండి ప్రేక్షకులను ఆనందింపజేసెను.

సత్యభామ చెలికత్తె నళినిపాత్రమును ధరించినబాలుడు గూడ కడుచక్కగ తన ధర్మమును నిర్వహించెను. శ్రీకృష్ణుని లోనికి రానియరాదని తనదేని సత్యభామ అజ్ఞాపించిపుడు ‘సమున్ముడు పోయినపుడు’ అసత్యభామ చెలికత్తె ఆతడుగాని శ్రీకృష్ణుడుగాని తనదేనిసెలవు లేనిది లోపల రాకూడదని అటకాయించినపుడు చూచితిరవలసిందే. ఆసమయమున ‘వియ న్ముడు’ గూడ హృదయముగ నొప్పుచుండెను. చూడ సాంపుగ నుండెను.

ఒకరినిమించి యొకరు తమధర్మములను నిర్వహించిరనుటలో ఆతియోక్తియనిపించుకొనదు.

“రామదాసు” నాటకమున కవీర, రామదాసు పాత్రధారులు వారీవయస్సు బట్టిచూడ తమధర్మములను అద్భుతముగ ప్రదర్శించినవచ్చును. ఆకవీరమోమున మణిసహాయము, కాంతము, దైవభక్తి మూర్తీవలెనెను గానమాధుర్యమునుగూర్చి చెప్పకవసరమేలేదు. ఇప్పటికిగూడ మరపు రావచ్చునది. రామదాసు పాత్రధారుడు రామకృష్ణకాష్ఠి యను బాలనిభావప్రకటనములు బ్రౌరెరాఘనాచార్యులవారిని చాలవరకు జ్ఞాపకముచేయుచున్నవని లోపకమానదు. కవీరపాత్రధారునిగూర్చి వేరగ వ్రాయవసరములేదు. వైసే జెప్పితిమి.

రామదాసు, చెలికత్తెలయందున్న పుడు కావనిగావినభలుడు ‘సహారా’ అయినవినప ఇంటికివచ్చి భార్యను కలిగికొని చూపిన విషయములన్నియు కడుసహజముగనుండి ప్రేక్షకుల కడుపుట్టుకలు నవింపెను. హాస్యరసము ప్రధానముగ వెల్లి విరియుచుండెను.

అనుడిగర్భకర్తపాత్రమును ధరించినబాలుడు నిజముగ ఛాంధరునివలెనే పూర్వారాధనయంతయును, ఆకవీరుని గుడిలోనికి రాకూడదని, అటకాయించినపుడు చూపెను. చూచుటకు చాల ఇంపుగానుండెను. ఆసాదుముకాయను నూటికి నూటికి నడుమునుండి తీసివీల్చుచు కవీరునివెబడి సామ్యము కడుసహజముగ నేటికిని జరుగుచున్న సంగతులను జ్ఞాపకము జేయుచున్నది. భద్రాద్రి చూత్రికులు ‘ఏమగుడల వాడ, వెంకటరసుగోవిందా’ యనుచు తమ ధర్మములను కడు చక్కగ నిర్వహించిరి. పాత్రధారులు అందఱును తమతమ ధర్మములను రసవంతముగ చక్కగ నిర్వహించిరి. వీరిచిన్న వయసే ఇంతవన్నె చెప్పుటకు కారణ మనవచ్చును. వీరిభావ ప్రకటనములన్నియు కడు సహజముగ నున్నవి. తెచ్చిపెట్టు కొన్నట్లులేవు. అదియే వీరిలోనున్న ఆతిశయము. వీరిందయను విశమత్యముతోనుండి సుతీక్షణముబడిని పెడద్రోవల ద్రోక్కరుండ ప్రవర్తించిన భావనాటకరంగమున బొన్నత్యభిరము నాకమించెద రనుటకు సందియములేదు.

చేలిపనులు-వర్తకరహస్యబోధిని

50 రూపాయలనుండి 500 రూపాయలవరకు నెలకు సంపాదించవచ్చును.

ఈ పుస్తకములో అనేకవిధములైన, సబ్బుదినుసులు, నెంట్లు అత్తరు, వెంట్రుకలు పెరగడమునకు తెలియులు, పేరాడుతోను, పవర్ మెంట్లు, వార్మిన్, నర్మములు, లక్కికోపులు, పన్నీర, మర్మపుట్టు, ఎరేబడ్ వాల్, మైనపువత్తులు, కర్పూరం, అద్దము, ముడుగడ్డ, సిరాదినుసులు, గిల్లు యిచ్చే విధము, చాయవేయు విధము, రంగులు, వేస్ లెయిన్, కస్తూరి, బాణసంచా, రొట్టి, బిళ్ళ, బిళ్ళ కెట్టు, కేస, ఆరంబరఫీ, బిళ్ళ క్రేము, బిళ్ళము, బూట్ పాల్, మసాలపాడి, ఉడక్కలాం, ఓమంవాటర్, కాడి, అగ్గిపుల్లులు, కాగితము, పెన్ను, పల్లుపాడి, లేవ్యము, తెలియు, మాతలు మొలగు అనేక చేతికరములు యంత్రసంబంధము నభివృద్ధింపక సాధారణముగ నులభముగ అందు ముఖ్యముగ లాభాదాయప్రదముగ తయారుచేయు వీలుపడగల పరిశ్రమలు 220 యిందు వ్రాయబడియున్నది.

పుస్తకము నెల రూ 1-0-0

మాణిఖ్యలిలాస ముద్రాక్షరశాల, 12, అనుగ్రాచల మొదలి వీధి, మదరాసు.

“జ్యోధారకుల” అభినందనలు

ఆంధ్రపత్రికాభివృద్ధి, జ్యోధారకవీరదాంకితులను దేశభక్తులును, ఆపదోద్ధారకులును శ్రీయుత కాళినాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, ఇట్టి నైపుణ్యముగల బాలరను తయారుజేసి మధ్యలు బహుకనటుల నాటకములను ప్రదర్శింప జేయుచు ప్రేక్షకుల కానందమును గలుగజేసిన ఈనాటక సభాధ్యక్షులును, ఆధిపతులును నగు వేంకటప్పయ్యగారిని కొనియాడుచు ఇట్లు నమోదిరి:

మనసంఘములో దురాచారములు ఎన్నియోయున్నవి. హిందూమతస్థానుల తక్కువ (బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మణ విభేదములు (తులకత్తు) మున్నగునవి ఎన్నియోయున్నవి. ఇట్టి మజ్జానమునుండి బయల్పడి మనము అభివృద్ధి గాంచుటకు నాటకము లెంతయు సపయోగకారణముగ నుండును. మన దేశమునందు మన ఆచారవ్యవహారములను మనకు అభిమానము గల్గవలెనన్న నాటకప్రదర్శనములు అవశ్యకములు. అందుచే నాటకమును ఒక కళగా పోషించి యభివృద్ధి జేయవలెను. నాటకములో వేమము వేయువారిని అగౌరవముగ జూడరాదు. వారిని ప్రోత్సహింపవలెను. బి. ఏ. బి. ఎల్. పరీక్షలు దుత్తీర్ణులై సహజము నున్నవారిని గావించి నిజముగ మనసంఘములో నున్న దోషములను మనకన్నులకు విప్పి దెనుపుచున్న నాటకసభ్యులను నిరసించుట పాడిగాదు. కాన వారిని సర్వవిధముల ప్రోత్సహించి గౌరవముగ జూడవలెను.

“అమెహాన్” నాటకసంఘములవలన దేశమునకుగాని మనకుగాని ప్రయోజనములేదు అభివృద్ధిని బడచుటలేదు. దేశభక్తి భావ దేశాచారముల వ్యవహారములు అభివృద్ధి గాంచవలెనన్న ఇట్టిబాలురను తమగుజేసి ఉగ్గుసలతోనే అట్టి భావములను వారి మనసులందు అలవదులు జేయువలెను ఈ భావ బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు అనగా కాఫీ, కంపాలి మున్నగువారందఱు వచ్చును. వీరు చాలవరకు కద్దగును గూడ ధరించిరి వీరిందకును ఒకరితోనొకరు వికమన్ముఖతో ప్రవర్తించి ఇతరకంపెనీవారు ఎంత డబ్బిచ్చినను వీడిపోక ఇందులోనే యుండి యుగగృహములను నిర్వహింపవలెను. ఇది గో ఈ నాటకమునందున్న బాగుగ నాహితోపదేశము అభివందనము.

తాము కార్యాలయభారములన్నియులనే మొనటిచెందు నాటకములకాబట్టి పోషిని విచారమును దెచ్చుచు ముందుగూడ 27 తేదీని ప్రామాంతరము నోవలసి యున్నదనియు ఈ పర్యాయము ఈ సభవారికి హామతు లిచ్చెద మనియు బల్లిగిరి.

ఈసభవారు మరల కాంగ్రెసునాటికి డిశంబరులోవచ్చి తమ నాటకములను ప్రదర్శించెదరు.

తలుకు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 571/1925.

వాది:—ఈతకోట వీరాస్వామి సా॥ ఇరగవరం.

ప్రతివాదు:—కోడూరి సత్యయ్య వగయిరా.

ఈ నెంబరులో 8 డెవ ప్రతివాది అయిన మామిడిపెట్టి కన్నప్ప, వాదివేర 19-1-24 తాకినన వ్రాయించియున్నక్రయదస్తావేజ దాఖలాధునితో య. 0 83 1/2 ట్ల విషయము యీదావాప్రతివాదికి 8 డెవ ప్రతివాదికి రంగూను సమము చేయించగా పుచ్చుకోవడములేదు. సదరుదావా 5-11-27 సొల్ల తేదీకి వాయిదావేసినాడు. ఆతేదీకి ఆక్షేపణలు ఏమయినను పుచ్చుయెడు వచ్చిపెప్పకోవలెను. లేనియెడల సదరు కన్నప్పను యకస్వాస్తీ చేయడమవును

తలుకు } ముద్రరావు వెంకటరత్నం
18-10-27 } బి. ఎ. బి. ఎల్.

జంతురక్షణ

అంతర్జాతీయ కాంగ్రెసులో గోల

మాడ్రిడ్, అక్టోబరు 24:—అంతర్జాతీయ జంతురక్షణ సంఘములకు బ్రిటిషు ఆమెరికనులు ఇవ్వరాదని ఇటలీ, ఫ్రాన్సులు తీవ్రముగ ఖండించిరి. దానివలన అనవసరముగ జోక్యము కల్గించుకొన్న వారగుదురనిరి. ఫ్రెంచి ప్రతినిధులతో వివిధ నిబంధనలగుర్చి తీవ్రముగ చర్చలు జెట్టుకొనిరి. ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు తమకు తోడ్పడకపోవుచే ఇంకొక అంతర్జాతీయ జంతురక్షణసంఘము నేర్పాటుజేసెద రని భయపెట్టుచు సభ నుండి ఇటలీ ప్రతినిధులు తేచిపోయిరి.

ఎద్దుల పోరాటమును మాన్పు డన్నతీర్మానముచే మరల అలజడిగల్గెను. అస్యపును ఎద్దులపొరాలు ముండులెననిరి. ఆ తీర్మానమును ఆమోదించిననో రాజీనామా నిచ్చెదనని యె. రించెను.

పోలో ఆటలో గడ్డు ముండిపడుటచే ఆల్పస్ నో రాజు తాలుబెడికను

WONDERFUL ASTROLOGICAL OFFICE MUKTESWARAM రాజరాజేశ్వరీ జ్యోతిషాలయము.

నవోత్పలార! జ్యోతిషాస్త్రమునుగలుగు యధార్థ ఫలములను తెలుగుగో గోలవారికి ఇందు తెలిసినట్లు మరెయొక చోట తెలియనేరదు. ఒకమారు వ్రాయుతుకొనిచూచిన మీకే విశేషమగును.

జాతకునియొక్క జననకాల తిథివారముత్రములను వివరముగా వ్రాసిపంపిన ఎవరి కెట్టిజాతకము కావలయునో? ఆ ప్రకారం వి. పి. ద్వారా పంపుచున్నాము.

- 1 ద్వాదశభాగములు వ్రాయుటకు వి. పి. సహ రు 140
 - 2 అవియే విశేష శ్రమలతో వ్రాయుటకు వి. పి. సహ 240
 - 3 పూరాజాతకము జాతరని ఆశీర్వాదము
 - జనన మహాదశా అంతర్దశా ఘములు
 - వ్రాయుటకు వి. పి. సహ రు 540
 - ఇందుకు ముందు ఆరదుతో రు 2 లు అడ్డాపు పంపవలెను.
 - 4. శుక్రనాడి జాతకమునకు వి. పి. సహ రు 840
 - 5. యోగినీ జాతకమునకు వి. పి. సహ రు 840
 - 6. ప్రశ్నలకు వి. పి. సహ రు 140
- తననధనము ఇచ్చువారికి దిననర్మ జాతకములు నైతము వ్రాసెదము.

చావలి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి,
ASTROLOGER, MUKTESWARAM
P. O. Tottaramudy, Amalapur Taluk, East Godavay Dt.

నోటీసు

బందరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 451/27

Between:—

వాది:—ధేనుపుకొండ వెంకటరమణయ్య

and

ప్రతివాది:—కూచిభొట్ల రామశాస్త్రి

వాదివేర ప్రతివాది 5-8-1925 వ తేదీన వ్రాసియుచ్చిన ప్రోనోటుబాకీ అసలు ఘాయలముత్తా రు 187-8-0 లు రాబట్టుకొనుటకుగాను ప్రతివాదివైన వాది యీ నెంబరు దావా దాఖలుచేసినాడు. డిక్రీ ప్యాసుచేయుటకు ప్రతివాదికి యేమయినా ఆక్షేపణలు పుచ్చుయెడు ది 29-10-27 వ తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు కోర్టు సమావయి చెప్పుకొనవలయును. లేనియెడల ప్రతివాదివై ఎక్స్ పార్టీ డిక్రీ ప్యాసుచేయబడును.

21-10-27 దైత శ్రీరాములు,
వాదితరపు ప్లీడరు.

ఖర్చుపురమునందు

బి. య. కె. రైల్వే కార్మికుల యవస్థ

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్మికపక్షము సామర్థ్యాధిపత్యం ఖర్చుపురపు పరిస్థితుల గురించి యిదివరకు కొంచెము ప్రాసెయింటిని.

(1) యంత్రాల కార్మికబృందములో 2000 సంఖ్యను యుద్ధోగమునుండి తప్పించిన యంత్రములనుండి మిగిలిన 8000 కార్మికులు ఎవరిముట్టుకువారే చేతిలోనున్న పనిముట్లు జారవిడిచి సంపూర్ణ సత్వోగ్రహము వహించి ఆకాంతికి ప్రోత్సాహము తమతమ నియమితములకందగూర్చి యంత్రములను పనివాండ్రు యొక్క మత్స్య నిశ్చలతను పరీక్షించగోరి 8-9-27 9-9-27 10-9-27 తేదీలను నిదానించి చూచి మార్గముగానక యొక్కమాసము ఖర్చుపురము యంత్రాలను మూసివేసి యుంచినది. ఈలోగా తమ కులవిద్యయైన మాయోపాయభేదములు ప్రయోగించి చూచి తిరిగి 12-10-27 తేదీన యంత్రాలను తెరచిరి. కాని తిరిగి సత్వోగ్రహమే వారిని వదలక మరలెదట్టుకుగ ను తీవ్రముగను వెంటతగిలి ముట్టించియుండెను. చేయునది మరెముకటి లేక సిగ్గుచేత యంత్రాలను తిరిగి మూసివేయవలసిన యవసరమే తలపించినది. ఆకారణమున యిప్పటికినీ యంత్రాలను మూసివేసియున్నది.

(2) కాంతితో సత్వోగ్రహము సంపూర్ణ జయము నొందుచుండుట గనిపింపి ఇండియా గవర్నమెంటువారు కంపెనీ ఏజెంట్లయొక్క వాఙ్మూలము సాధారణముచేసికొని ప్రజల మొగము కుడుపుకొరకు నాలుగు కల్లబ్బి యందెదర్చుచుంటున్న తుదకు పనివాండ్రు తగ్గించవలసిన యవసరము తప్పని విధియని ప్రచురించిరి. రైల్వే కంపెనీవారికిని వారి పనివాండ్రును మధ్యను తగాయిదా తలపించిపుడు ఉభయ పక్షములవారి వాదమును పూర్తిగా పరీక్షించి స్వాధీనస్వాధీనములను పరిశీలించి మొత్తముపై దేశమునకు లాభకరమైనట్టియు, ప్రవాహితమైనట్టియు, స్వాధీనమైన తీర్పుచెప్పటకు బదులు ఒక్క కంపెనీవారి వాఙ్మూలము పురస్కరించుకొని వారికి ఎటులైన సహాయముచేయవలయునన్న సంకల్పము యొక్క యాతురతచే తొందరపడి యిండియాగవర్నమెంటువారు మూర్ఖువాద ప్రచురణయొక్క చేసి కార్మికుల మనస్సును మరింత రగులచేసి వారి తీవ్రనిశ్చయమును మరింత స్పష్టపరచి రేగాని కార్మికులకు స్వాధీనమార్గము జూపి వారిని తమతమ పనులయందు రవంతైనను బురికొల్పలేక పోయిరి. నాభిరేపిండి తప్పింపబడినవారికి ఆగస్టు నెల తీతము లి. తవరకును బటువాదాచేయకుండుట బట్టి కంపెనీవారియొక్క క్రూరము కొంత బోధపడెను. అందుగురించి గవర్నమెంటువారు సహా పరస్పరముగానుండుట మరింత యాశ్చర్యము.

(3) ఇప్పటికి జరిగిన సత్వోగ్రహముచే రైల్వే కంపెనీకి నుమారు అయిదులక్షల రూపాయలవరకు నష్టము తలపించినను ధనమదాంధ్రత వదలకపోవుటచే కార్మికులు కొద్దికోజలలోనే సత్వోగ్రహమును సమైక్యముగా మార్చి ఒక్క ఖర్చుపురమునందేగాక యావత్ బి. య. కె. ఆర్. రైల్వేపై సమైక్య జరిగించుటను నిలవనంతవరకు కలకత్తా మొదలు రామేశ్వరమువరకు ఏకముహూర్తమున పూర్తిగా సమైక్య జరిగించుటకును విశ్వప్రయత్నములు గావించుచున్నారు.

ఖర్చుపురమునందు బి. య. కె. రైల్వే

కార్మికుల యవస్థ

(4) ఈనెల 23 తేదీన ఖర్చుపురమునందు ఆఖిలభారతీయ రైల్వే కార్మికసంఘసభజరుటకు ప్రకటించబడెను. యిట్లు యిండియాన్ రైల్వేలోనున్న జనుత్ పూర్తయంత్రాల కార్మికులు సాగపటాం కార్మికులగుడ యామహా ధోమగ్గుజమున దుమికి తగు త్యాగశక్తి బలమును నర్పణచేసి మొత్తముపై భారతీయ రైల్వేకార్మికుల భావిజీవితమునకు కాంతి సాఖ్యగౌరవములు ప్రసాదించ సాహసించుచున్నారు. భారతీయరైల్వే కార్మికవర్గములో ధైర్యసాహసాదార్యములకు ఖర్చుపుర కార్మికుల గ్రగణ్యులని చదువరు తెలిసి యుండురు. ఖర్చుపుర కార్మికులు ప్రపథమయామతి యగుటచేసి వారి త్యాగశక్తిపై యఖిలభారతీయ రైల్వేకార్మిక ప్రశ్న నానియున్నదని యెల్లరు గ్రహించెదరుగాక.

(5) మి. శ్రీ శ్రీ సింగారవేటచెట్టిగారు, ముకుందలాలు సర్గారు బాబు, ఎస్.ఎల్. రేబర మొదలగు జోషీగారు, కిషోరి లాల్ ఘోష్. శ్యామసుందర చక్రవర్తి వగయిరా ప్రముఖులు యుచ్చటకువచ్చి తగినసాహధూతి చూపించుచున్నారు. ప్రతిరోజున ఉదయము సాయంత్రమును విసుగుచెందక బహిరంగ

సభలు జరుపబడుచునే యున్నవి. పదితేలకు మించిన ప్రజలు ప్రతినిత్యమును తండ్రిపతండులుగా హాజరగుచునే యున్నారు. శ్రీయంత్ర చెట్టిగారి వాఙ్మయశక్తి ప్రజాసమాహమును సమైక్యసామ్రాజ్యమువలె బంధించి యున్నది. సి. ఐ. డి. వారికి కొడుపలేదు. పట్టణము సంపూర్ణకాంతిలో నున్నది. 29-10-27 తేదీని జరుగబోవు సభకు తదితర చేరీయనాయకులు గూడ రానున్నారు. ప్రసిడెంటు గిరిపంతులుగారు యిట్లుకోస్తు పథ్ లో నున్నారు. ఖరదాలోడు వాల్తేరు మధ్యనున్న కార్మికసోదరులు గతంలో తమచేగావించబడిన లోపమును యిప్పుడాయము ద్వీగుణీకృతముగా భక్తికోపూరితేసి యూనియన్ ను ప్రసిద్ధిచేసినమును కాపాడుటకు వెనుకంజచేయరని ఇచ్చటయంత్రాలకార్మికులు వారివారి దేవతలకు ప్రయత్నించుచున్నారయూనియన్ ప్రసిడెంటు గిరిపంతులుగారు నెలవిచ్చినటుల యీసమయము "చాన్స్, బ్రతుకో"యని గ్రహింపవలసిన ప్రయత్నమైయున్నందున, 30-10-27 తేదీన బి. య. కె. ఆర్. ఇండియాన్ లేబరుయూనియన్ కేంద్ర కార్యనిర్వాహక సభవారు యీసమస్యను సంపూర్ణచక్కచేసి ఆఖరు తీర్మానము చేయ నిశ్చయించియున్నారు. ఈలోగా పనిసీతులు చక్కచేయుటకు కంపెనీవారికిని గవర్నమెంటువారికిని తగినంత వ్యతియ, అనక శక్తులు నున్నవి. తమపరి ప్రయత్నములుగాని రైల్వేపై పరిపాలకవర్గముగాని, గవర్నమెంటువారుగాని, పత్రికాధిపతులుగాని కార్మికులు తొందరపడిరని నిందిండుట కవకాశములేదు అమానుషులను నిర్దోషులను నిరక్షర కుత్సలు నిరూపేదలైన కార్మికులయొక్క వాక్కులను సంతోషించుటకర్తవ్యమని కలదు ప్రతి ఆంధ్రుడును యాగ్రర్యముద్యమమునకు తోడ్పడుదురుగాక క్షోభకుదురుగాక.

(6) ఒక వైపు ధనవంతులగు కంపెనీవారు రెండవయిపు పూటకూలిచే పాట్లగుతుకొనెడు నిరుపేదలు ఒకవయిపు చదువుసంస్థలలోను తెలివిలేటలలోను మాయోపాయములలోను చతురులను ధీరులను నైన యజమానులు, రెండవయిపు స వ్రాతకోతలెరుగని మేకలు, తెలివిలేటలగాని మద్దుమాయలుగాని తెలియని అమానుషులు కార్మికులు తాబేదారులు, ఒకవయిపు గవర్నమెంటుయొక్క బలము సహాయముగల ఇంగ్లీషుకంపెనీవారు. రెండవ వయిపున అసాధులు, అహింసా సహాయనిరాకరణ శక్త్యులగు సత్వోగ్రహము అత్యగౌరవమును పొట్టుకూడును కాపాడ నిశ్చయించిన భారతీయ సహావిరుల కార్మికులు, స్వాధీనము, ధర్మము, సత్యము, కాంతియు, అహింసయే పరమపదమని నమ్మి దేహత్యాగము గావించుటకు సంపూర్ణ సంసిద్ధులైన కార్మికులు. ఈయభయః కులలో విజయసామ్రాజ్యలక్ష్మి కనెవరించునో!!

చాగంటి జోగారావు,

ఖర్చుపురం 22-10-27

మెకారిక్ - డీరింగు

చాటనూగా

కేస్ మిల్లువారి ఏజెంట్లు

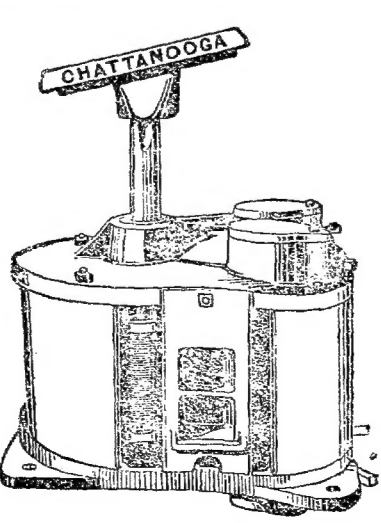
(ఒక యెండ్లబురుగుల పవరు గలది.)

ఈ యంత్రములు ఎన్నిగమైన చెరువులపై నను, వాటి నుండి ఎక్కువ రసమును తీసుగలవు.

వివరములు, ధరలకు

వాలకాపు బ్రదర్సు, మదరాసుకు

ప్రాయవలెను.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 నం. అక్టోబరునెల 27 తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు

దరియాల బా 1-కి	ర. 122 మొదలు	126 వరకు
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,,	ర 42 కలవి	ర 14 0 0 15 0 0
కెల్లావి ,, డిటో		,, 15 8 0 16 0 0
ధిల్లి ,, డిటో		,, 16 4 0 17 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి		,, 11 8 0 12 0 0
పప్పులు ,,		,, 22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205		,, 16 0 0 17 0 0
నెనగలు ,, డిటో		,, 18 12 0 14 4 0
పెసలు ,, డిటో		,, 16 0 0 17 8 0
మినుములు ,, డిటో		,, 17 0 0 19 0 0
ఉలలు ,, ర 195		,, 15 0 0 15 8 0

3. నూనెపప్పులు

మత్తులనూనె బా 1-కి		,, 150 0 0 152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		,, 14 0 0 24 0 0
కొండాపురం వేరునెనపప్పు బా 1-కి		,, 50 0 0 52 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,		,, 48 0 0 46 0 0
వేరునెనగనూనెగానుగ బా 1-కి ర 115 మి.కా. నూనె		111 0 0
ఆముదము బా 1-కి		105 0 0 106 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాటుపసుపు బా 1-కి		78 0 0 74 0 0
కురపసుపు ,,		44 0 0 48 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి		105 0 0 120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి		ర 40,45
కాశహస్తీపాయకట్టు ,,		,, 50,55
బెల్లము బా 1-కి		ర 28 0 0 57 0 0
అస్కా చక్కెర బస్తా 1-కి		,, 28 8 0 28 8 0
చింతపండు బా 1-కి		,, 21 0 0 49 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి		,, 29 0 0 30 0 0
చవరం ,,		,, 24 0 0 29 0 0
రవుండు ,,		,, 24 0 0 32 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని కింపాం యాటి		ర 8 0 0
నెం 6 ,, కట్టా		,, 5 6 0
నెం 24 ,, లాకి		,, 6 2 0
నెం 60 ,, కారంబెన్ని		,, 10 8 0
నెం 20 1/2 కాపురశీ		,, 7 4 0
నెం 20 1/2 రెక్కెస్ట్రీలు		,, 7 6 0
నెం 40 జమ్మురు 10 పా		,, 10 8 0
నెం 44 సాండో		,, 5 5 0
నెం 4 బెన్ని మసీదు		,, 4 6 0

7. దూది

బోండాబెట్టు బాగువ 1-కి		ర 380 0 0
------------------------	--	-----------

8. లోహములు

నెం 100 తులం 1-కి		ర 59 12 0 ర 60 0 0
బంగారు తులము 1-కి		,, 21 0 0 21 2 0
వనరము 1-కి		13 7 9
ఇత్తడి బా 1-కి		,, 234 0 0 238 0 0
రాగి బా 1-కి		,, 247 0 0 250 0 0

జీర్ణరసాయనము

25 మాత్రల-డబ్బీ వెల ర. 1-4-0.

1. ఆకలి లేకపోవుట, 2. అగ్నిమాంద్యము, 3. మల బద్దము, 4. కడుపులో మాత, 5. అరుచి, పుల్లితేపులు, 6. వికారము, గుండెలోను రొమ్ములోను నుండు, బరువు 7. తలనొప్పి, తలదిమ్మ, 8. క్షుణ్ణుట, 9. జ్వరము, ప్రాచీ 10. వెన్నపూసమోదను పజ్జిర్లలగూర్లలోను పోటు క్కి ఆయాసము మొదలగునవి. అక్షణములు కనిపించినపు. వెంటనే జీర్ణరసాయనమై మాత్రలను నేవించిన, జీర్ణశక్తి పెంచును, బలబద్దము మానును. రక్తము పుష్టి జేయును. ఆకలి పెంచును.

అమ్మతాంబూలం డి.పి. బొంబాయి-ముద్రా

నీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివరకే అందరికిని
జాగుగా ఎల్లచోటయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియని వారు ఆలసింపక రక్షణము

మా తోకామయనార కస్తూరిమాత్రలను

ఆంధ్ర ప్రదేశ్, విజయవాడ నుండి మిక్కిలి కృషిచేసినవారి మా నిశ్చితార్థి ప్రాయము. (వరికినను అడుగక తోకామయనార కస్తూరిమాత్రలను ప్రకటించుటకు ఇందుకు ప్రయత్నము.

ఇది గొప్ప కస్తూరి, తుంకుపూవులతో, అభివృద్ధిచేసిన పీచుతో మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరికామయనార కస్తూరిమాత్రలను తయారుచేసి, తంజావూరులో గాని, విజయవాడలో గాని ఉపయోగించవచ్చును. వలసిన ఖర్చులు, దగ్గులు, కీలములు, అడర్లము, పేగు, కడుపువస్త్రము, కడుపునోప్పి పిల్లల వదికము, ప్రక్కల తొడుపు, అగ్నిమాంధ్యము, మలబద్ధము, జలహీనత మొదలగువాటికి వ్యాధిగ్రస్తములకు వనిచేయును. స్త్రీలు, పసిపిల్లలు ముసలివారు మొదలగువారికి అమృతసహజము. 250-300 ముత్రలు గల బాటి 1 రూ. 10 పైస 0-4-0 పోస్టుఖర్చు 0-4-0 6 పై. పోస్టుఖర్చు 6 పై. పోస్టు 1-2-0, 12 పై 2-18-0, 25 పై 3-10-0.

భిక్షు కస్తూరి పాశ్చాత్య ఔషధాచల పండితులు, బ్రాహ్మికులు,

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి నందికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభమైనది.

ప్రతిమాసము

7-వ తేదికి తప్ప

ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సర చందా రూ. 6-0-0;
ఆరుమాసములకు రూ. 3-0-0;
విడిపత్రిక అ. 0-10-0.

కుప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన త్రివర్ణచిత్రములు, ఇతర చిత్రములు, ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును. విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు, చిత్రచిత్రము లగునట్టియు, నవీనభావ పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు, కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.

జూలై నెలనుండి శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన ప్రతిమా నాటకము పకటింపబడుచున్నది.

క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము అను నవల ఈ సంవత్సరాంతముదాక ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును. చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము.

విలాసము:- భారతీకార్యాలయము, తపాలవెట్టె 212, మద్రాసు.

గొప్పసత్వతత్వ. } ఘనత } గోవధవాపుటకు
సత్వరధర్మము } వహించిన } త్వరలో సత్వత
నగుడు. } శ్రీ గౌతమీ } వహించును

గోరక్షణసంఘవిజృంభి 4153

రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించియున్న, శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణశరణాలయమునందు లోక కల్యాణ మొనర్చే, బీద గోవుల భాదలను, కరుహంశకలవశముకాండ రక్షించి పోషించుటకును, సంతాపకరించునోవధ వాసి; అపరద్యాపర గోవులను నవ్వనర్చుటకును, సత్పురుషుల సాహాయ్యముతో. అసంఖ్యాకముగ గోవుల భాదల గ్రాసఁ జూపవలకు కనిగ గొప్పభవనములు గల తోటపురమునకును క్రయముపొంది యీ సంఘము రిజిస్టరుచేయించియున్నాము.

ఈ యుద్ధమును నందు మహారాజులాది సామాన్యులవరకు హిందూమహమ్మదీయుని సోదరిసోదరులు తమకత్తానుసారము వేలు వందలు పదులు ఒకట్లాడిద్రవ్యము దయచేసి మూడు 10 వేలమంది సభ్యుల వహించియున్నారు. లక్షలాదిద్రవ్యము వేసవేలుసభ్యులు అత్యవశ్యకమైయున్నది. విరాళములు వర్షాకాలములు మున్నగుచందాలు వెంటనే రాజమండ్రికి శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘముచే పోస్టుద్వారా తమ సంపూర్ణమైన యద్రవ్యముతో సామ్యపంపినతోడనే తిరుగుబాటా దారలకు అచ్చు రసీను చూపుటకు అందచేయబడును. ఇట్లు శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి, నెలపల్లి వెంకటనరసింహుని రాజమండ్రి

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు రచించింది ఆంధ్రభాషా సంగ్రహము చిత్రాత్యేకముగా 15 పూర్వలాక్షణికములను ములలోను 160 పూర్వములకు పుల ప్రయోగములలోను సంభవించిన వివరింపబడినది. దీనికి శ్రీయత కట్టుపంచి రామలింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు దివ్యమైన పీఠిక వ్రాసరి. మూడు 60 మంది పండితులు సదభిప్రాయము రిచ్చిరి. అనేకపత్రికలు ప్రకటించినవి. భాషావ్యూహము తెలిసి యానందింతులకు దగిన యుత్తమగ్రంథము. 380 పుటలు 14 ప్రకరణములు 2 భాగములు. పోస్టేజీక. 1-4-0 రెండు భాగములు కలిపిన బైండు. 1-8-0 ఉత్తరరామవర్మిత భవభూతికృతికి సరసమైన తెలుగు ఆంధ్ర దేశరూపకము, రూపక, నాయక, రసాదుల లక్షణములు చక్కగా వివరింపబడినవి. 0-8-0 కావలినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.

4150 మేడూరి-శ్రీ రామమూర్తి, ఇన్స్టిట్యూట్, రాజమండ్రి.

“అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము”

బాతకరత్నము 1 భాగము రు 1. 2 భాగము రు 2. పూరా బాతకము రు 10 లు. ప్రపంచమంతటనుండి గొప్ప సర్వస్వములను పొందియున్నారము. ఏదెట్లు కావలెను. గ్రేట్ ఇండియన్ జ్యోతిషాలయము, కళింగోట, విశాఖపట్నం జిల్లా.

The Best Pain Balm
Price Anna 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

శాంతి 4143

(భక్తిజ్ఞాన విషయిక తెనుగుమాసపత్రిక)

శ్రీ శాంత్యశ్రమము, తోటపల్లి కొండలు, ప్రతిపా మ పోస్టు, గోదావరిశిల్లా, తరపున సెప్టెంబరు (1927) మాస చు నుండి వెలువడు తెనుగుమాసపత్రిక. ఈ శాంతి పత్రికయొక్క ఆచరణము మీ స్వచ్ఛందములకు శాంతినిచ్చుటయే. సర్వదేశ మతములయొక్క పరిపూర్ణమైన మహాభావాలందరి బోధనలును అనుభవములను, ఉపదేశములను ప్రకటింపబడును. ప్రతి అంగురీ పాస్తమున ను శాంతి మనుమమును జూచుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము. సంవత్సరము చందా రూ. 2-0-0 మాత్రమే.

PEACE.

(A Monthly Journal of Life Light and Love).

This is an English organ of Sri Santi Asram, To be issued from January 1928. It shall aim to show the Centre to which all radii of different doctrines converge. Touching the fundamental ideas and ideals taught in all the great religions and philosophies of the world.

Annual Subscription Rs. 3/- only.

Apply to:-
THE MANAGER,
SRI SANTI ASRAM,
TOTAPALLI HILLS,
Prattipadu Post. E. GODAVARY Dt

శ్రీచంద్ర మాళేశ్వరస్వామి

ఆలయము-బెజవాడ 4019

శ్రీశ్రమరాంబా మల్లేశ్వరాలయమున విచ్చేసియున్న చంద్రమాళేశ్వరస్వామివారికి నిత్యమే వేద్య దీపారాధనలు కాశ్య తముగను, గోర్విఘ్నముగను, జరుగుచుండుటకొకయి 3-0-0 వాటాను, నాటా 0-1-0 లు 20 ఎతున, ఏర్పాటు చేయడమైనది. వాటాదారుల కొక్కొక్కరి కొక్కొక్కదినము నియమించి ఆయావాడు ఉదయము సూర్యుని గోత్రనామములతో మహాస్వామ్యసమర్పణముగ రుద్రాభిషేకము, నిత్యమే వేద్య దీపారాధనలు, సాయంత్రము ప్రదోషపూజ కాశ్యతముగా జరుగుటకు ఏర్పాటుచేయడమైనది. ప్రతి వాటాదారునకును ఒకకాశ్యతపట్టా యివ్వబడును. ఏయేదినములందు ఏయేవాటాదారు సేవన పూజ జరుపబడునదియు ముందు ప్రచురింపబడును.

శరన్నవరాత్రులు తొమ్మిదిదినములు, కార్తికమాసము ముప్పదిదినములు, ప్రత్యేకము జరుగు అభిషేకము, సమాప్తనామపూజ, నైవేద్యదీపారాధనలకు అనువ్యయము ప్రత్యేకము ఒక్కొక్కదినమున రు. 0-0-0 వంతున ఏర్పాటుచేయడమైనది.

ఈ వాటాలమొత్తమును వాటాదారులు బెజవాడ స్వేచలు మేజిస్ట్రేటుగానన్న కొత్తూరు వెంకటసుబ్బారాయుడుగారి పేర పంపవలెను.

శ్రీ భార్గవానందసరస్వతీస్వాములవారు.

ధర్మకర్తలు:- శ్రీయతులు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, చెన్నపురి; కొత్తూరు వెంకటసుబ్బారాయుడు, స్వేచల మేజిస్ట్రేటు; సిరిపురపు కుటుంబరావు, ఇనాందూరు; మందూరు సీతారామయ్య, మునిసిపల్ కాన్సిలరు, వర్తకులు; వోరుగంటి వెంకటరత్నం, వర్తకులు, బెజవాడ; వెంకటకృష్ణయ్య(కమ్మవారు) ఇనాందూరు-కొమ్మమూరు.

అద్దేపల్లి లక్ష్మయ్య
వర్తకులు, బెజవాడ.